

Sjómannadagsblað Grindavíkur 2008 20 ára

Hver var hún þessi Grindavíkurmær? Grindvísk útrás í Kanada

*Sendum sjómönum, fiskvinnslufólki
og öðrum Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir á sjómannadaginn*

SJÓVÁ

Opið frá 10-12 og 13-17 alla virka daga
Sími 426 7150 & 893 7140 - Fax: 426 7151
vefpóstur: gev@sjova.is

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

HITAVEITA
SUDURNESJA hf.

Sjómannadagsblað Grindavíkur

Högg í andlitið, hvað svo?

Ritstjóraspjall

Sjómannadagsblað Grindavíkur kemur nú út i tuttugasta skipti, sem er áfangi sem teljast verður frábær, í ljósi þess að blaðið er ekki stórt að upplagi og oftast verið gefið út í sjálfbóaliðsstarfí nokkura áhugasamra félaga í Sjómann- og vélstjórafélagi Grindavíkur. Björn Gunnarsson, vélstjóri, var aðal driftjöðrin í því að náiðist var í útgáfu blaðsins 1989 og var fyrsti ritstjóri þess, auk þess að vera formaður Sjómannadagsrás Grindavíkur í nokkur ár. Á þessum árum höfðu verið gefin út blöð til margra ára í Vestmannaeyjum og í Neskaupstað og því var það stórvirkri hjá Birni og félögum á þessum tíma að gefa út fyrsta tölublaðið vorið 1989 en auk hans hafa fimm ritstjórar komið að útgáfunni að undirrituðum meðtoldum sem er nú að takast á við verkefnið í fyrsta skiptið. Ástaða er hér að nefna þátt vélstjórnans, Péturs Vilbergssonar og Hinriks Bergssonar, sem ritstýrdu blaðinu hvað lengst eða um sinnmáan ára skeið og mótuðu blaðið í það form sem það hefur nánast haldið æ síðan.

Blaðið hefur allan timann verið mikil af vöxtum og prentað á gæðapappír í lit sérstaklega hin seinni ár. Lögð hefur verið áhersla á að hafa það fræbandi um stórf sjómanni í Grindavík fyrir á árum með greinum og viðtölum við eldri sjómenn. Þá hefur tilfarandinn spilað inn í efnisval og er ég þá að visa til stéttarbaráttu sjómannana sem Grindvíkingar hafa ávalt tekið virkan þátt í, en skemmt er að minnast ferðar þeirra á þingpalla Alþingis fyrir nokkrum árum í fullum herklæbum til að mótmæla lögum á verkfall sjómannana sem þá stóð yfir. Greinar, kvæði og myndir frá félagsmönnum hafa skreytt síður blaðsins alla til en því miður hefur reynst erfidara að seckja slikt efni út í félagið í seinni tildeftir því sem fyrri ritstjórar segja og gæti skýringin einfaldlega verið sú að félögum fer fiekkandi í félaginu í hlutfalli við rýmun skipastóls bæjarins á seinni árum. Grindavík er hins vegar einn fárra bæja á landinu þar sem sjávarútvegurinn hefur staðið af sér þær skelfilegu breytingar sem riðið hafa yfir alvinnugreinina síðustu áratugina í formi kvóta, kvótaskerðingar, dýrtíðar og rangrar gengisskráningar svo fátt eitt sé nefnt. Það verður að teljast að dáunárvert að enn finnast útgerðarfélög sem lítu ekkert á sig fá hvað á dynur og leita strax að söknarfierum bæði í útgerðarmöguleikum líkt og Visir hf. er að gera erlendis eða sparnaðarleiðum líkt og Þorbjörn hf. vinnur að umbord í togurum sinum þar sem sparast tugir milljóna króna á því að taka rafmagnsmálin í gegn frá a til ö. Forrádamenn bæjarfélagsins hafa reynt á hverjum tíma, þrátt fyrir sifellit erfidari stóðu, að halda upphbyggingu hafnarinnar gangandi og er það auðvitað lykilatriði ef hér á að vera sjávarútvegur í framtíðinni. Því var það högg í andlitið þegar forrádamenn Síldarvinnslunnar hf. tilkynntu í haust að upphbygging braðslunnar væri ekki lengur á dagskrá og báru fyrir sig að skipstjórar loðnuskipa félagsins þatti hafnarþilyrði í Grindavík svo slæm að þeir neituðu nánast að þurfa að sigla þar inn með fullfermi. Þetta er áróður af verstu gerð og að eftir að koma illa við Grindavíkurbæ í framtíðinni þar sem slikum áróðri er erfitt að snúa við. Spurningin er hvort það sé ekki á fari heimamanna að stofna útgerðarfélag sem rifur þessi mál til vegs og virðingar líkt og gerist í öðrum greinum útvegsins. Það hefur ekki synt sig hingað til að það sé stólandi á einhverja utanþejaráðila til að halda merkjum Grindavíkurbæjar hátt á lofti því það sést alltaf undir ljónum á þeim þegar illa árar. Það er staðreynd sem ekki mun breytast. Til hamingju sjómenn með daginn og hátiðahöldin framundan og tuttugasta tölublaðsins ykkar!

Kristinn Benediktsson,
ritstjóri.

Efnisyfirlit

- Bls. 00-03 Ritstjóraspjall
Bls. 4- 5 Hugleidið
Bls. 6-14 Séra Elinborg Gisladóttir
Sjómannablað Grindavíkur 20 ára
Tilurð blaðsins, Björn Gunnarsson
Viðtal við Hermann Magnús Sigurðsson
Ávarp ritnefndar 1989
Ritstjóraspjall fyrir 10 árum,
Pétur Vilbergsson
Hvers virði er sjómannadagurinn,
Sigurður Kristmundsson
Sjómannadagsblað 20 ára,
viðtal við Pétur Vilbergsson
„Við erum engir eftirbátar“
Viðtal við Hinrik Bergsson,
eftir Hjört Gislason
Sjóarinn síkáti 2007
Heiðranir 2007
Sjómannadagurinn
Ræða Guðmundar Ólafssonar, leikara
Og svo nyja í næstu höfn
Erindi Ásgeirs Tómassonar, útvarpsmanns
Karlinn er í svakastuði
Þættir um Grindviking GK 606,
Kristinn Benediktsson tók saman
Nýir bátar
Týr GK 450 hefur fengið virðuleg endalok
Ég var drullusjóveikur,
Viðtal við Bergþór Gunnlaugsson
og myndagallery
Spánskur fiskmarkaður heimsóttur 1978
Kristinn Benediktsson tók saman
Hver er hún þessi Grindavíkurmær?
Kristinn Benediktsson tók saman
Visir haslar sér völl
Pétur H. Pálsson í viðtali
Reynt að finna sparnaðarleiðir
Hördur Jónsson í viðtali
Saga hafnargerðar í Grindavík 3. hluti
Matreiðsluhornið

Sjómannadagsblað Grindavíkur
20. árg. 1. júní 2008

Útgefandi: Sjómannadagsrás Grindavíkur

Formaður: Hermann M. Sigurðsson

Ritstjóri: Kristinn Benediktsson

Ábyrgðarmaður: Hermann M. Sigurðsson

Uppsetning: Kjartan Kristjánsson

Forsíðumynd: Salka Valka kvíkmynduð í
Grindavík 1954

Fors. ljós. Olafur K. Magnússon,
ljósmyndari Morgunblaðsins

Verð í lausasölu kr. 1000,-

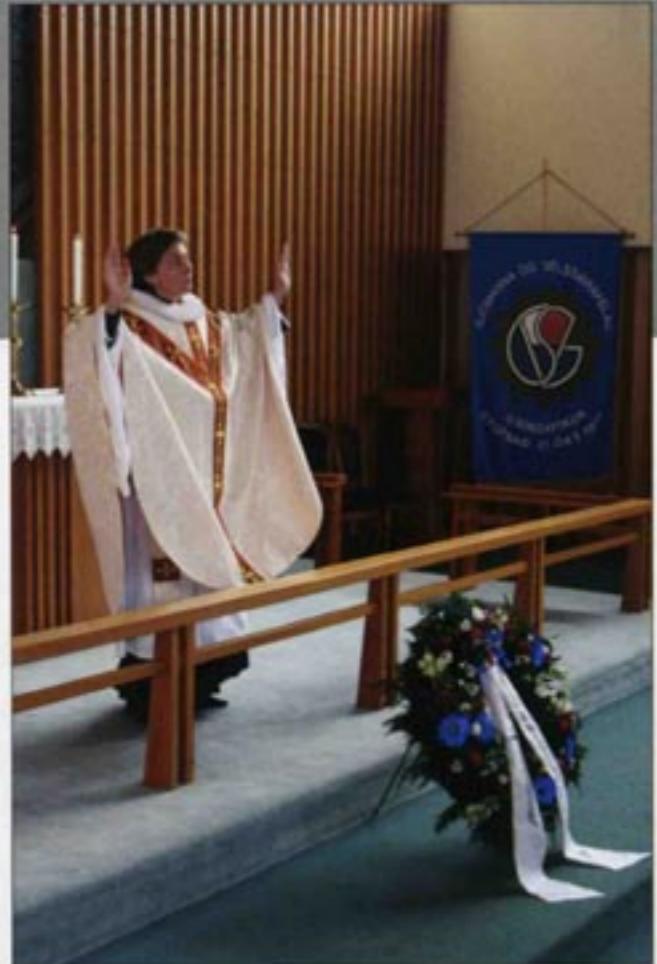
Skrifstofa S.V.G.

Hafnargötu 9, sími 426-8400, fax 426-8405

Skrifstofan er opin alla virka daga frá 9-12

Öll aðritun texta og mynda er óheimilt nema með leyfi höfunda.

Hugleiðing

Séra Elínborg Gísladóttir

Að kynna þjóðinni lífsbaráttu sjómannsins við störf sín á sjónum.

Að kynna þjóðinni hve þýðingarmikið starf stéttin vinnur í þágu þjóðfélagsins.

Að beita sér fyrir menningarmálum varðandi sjómannastéttina er auka gildi hennar.

Sjómannadagurinn, sérstakur hátiðis- og minningardagur sjómannna, er að jafnaði haldinn fyrsta sunnudag i júní. Sjómannadagurinn tók að nokkru leiti við af 11. maí sem var hinn gamli lokadagur vetrarvertiðar hjá árabátum og síðar vélbátum. Að halda hátiðlegan sjómannadag er einsdæmi og þekkist ekki annars staðar í veröldinni en hér á Íslandi og á Philippseyjum. Þegar sjómannadagurinn var haldinn hátiðlegur í annað sinn 1939 flutti sr. Sigurgeir Sigurðsson, síðar biskup minningarorð og síðan hefur skapast sú hefð að sjómenn gangi til kirkju á þessum degi. Guðspjalltextinn sem hefur fylgt þessum degi er frásagan um Jesú í bátnum og er að finna í Matteusarguðspjalli 8: 23-27

Nú fór Jesús í báttin og lærisveinar hans fylgdu honum.

»Bá gerði svo mikil veður á vatninu, að bylgjurnar gengu yfir báttin. En Jesúsvaf.

»Þeir fara til, vekja hann og segja: "Herra, bjarga þú, vér fórumst."

»Hann sagði við þá: "Hvi eruð þér hræddir, þér trúlitlir?" Siðan reis hann upp og hastaði á vindinn og vatnið, og varð stillilogn.

»Mennmir undruðust og sögðu: "Hvilikur maður er þetta? Jafnvel vindar og vatn hlýða honum."

Betta er kunnuleg frásagn en engu að síður er ómaksins vert að staldra við. Jesús leggur upp í siglingu yfir Galileuvatn með lærisveinum sinum. Því var hann líklega ekki óvanur. Á starfstíma sinum virðist Jesús einna helst hafa haft aðsetur sitt við þetta vatn og margin af nánustu lærisveinum hans voru einmitt fiskimenn af þessum slóðum. Það virðist því ekkert óvanalegt á seyði þegar Jesús fer í báttinm ásamt vinum sinum. Þannig er það reyndar oft þegar eitthvað ber útaf á sjónum, það gerir ekki alltaf bod á undan sér og jafnvel með allri veðurspátekninni er veður og sjólag ekki alltaf fyrirsjánlegt. Jesús er greinilega mjög þreyttur en jafnframt öruggur því hann leggst fyrir og sofnar. En

Er á legi fley mitt fer
flötur hafssins vegur er.
Góðan byr þá gefi mér,
Guð sem styrkur stendur.
Afla minn og áhöfn hér,
er mitt skip að landi ber,
helgað Drottinn hef ég þér,
það blessi þínar hendur.

Á Sjómannadaginn minnumst við sjómannu þessa lands, lífs og liðinna. Íslendingar hafa háð lífsbaráttu til sjós og lands allt frá upphafi byggðar. Baráttu sem oft hefur verið harðsótt og kostað förnir.

Frumkvæðið að sérstökum sjómannadegi kom frá Henry heitnum Hálfðanssynni (1904-1972) sem var formaður Félags íslenskra loftskeytamanna.

Markmiðið Sjómannadagsins skyldi vera:
Að efslu samhug meðal sjómannna og hinna ýmsu starfsgreina sjómannastéttarinnar.
Að heiðra minningu látinna sjómannna og þá serstaklega þeirra sem i sjó druknna.

Frá sjómannamessu 2007. Sæmundur Halldórsson, skipstjóri, flytur predikun.

En báturinn hefur líka orðið tákna kirkjunnar eins og við könnunumst við til dæmis af þeim síð að hengja báta eða bátslíkneski upp í kirkjum og meginrými kirkjunnar köllum við gjarnan kirkjuskip. Kirkjan er hópur fólks sem siglir saman í gegnum veraldarsæinn með öllum sínum ógnum. Við erum hluti þessa hóps, lærisveinar Jesú, og á hásbastundum erum við öll ráðalitil.

En það er traustið að Jesú sé með í fyr sem sjómann Íslands hafa haft með sér þegar lagt er í erfiða fyr á haf út við strendur lands, þar sem allra veðra er von. Þannig verður hver ferð með Kristi, ferð til stillu og fríðar jafnvel í hinum óflugasta stormi vanmáttar, ótta og sorgar. Ferð til trúar og trausta. Þannig hefur kristin trú veitt íslenskum sjómönnum traust í mótlæti og huggun í sorg um langan aldur.

Ég bið Guð að gefa ykkur öllum gleðilegan sjómannadag. Ykkur sem syrgja horfna ástvini, bið ég um huggun og styrk í song ykkar. Megi Drottinn Guð, veita sjómönnum nær og fær blessun sina og vernd.

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

nett^o

Sími 426 8065 og 426 8181 - Fax 426 8701

Sjómannadagsblað Grindavíkur 20 ára

Með þessu blaði hafa komið út 20 tölublöð en fyrsta blaðið leit dagsins ljós vorið 1989 að undirlagi Björns Gunnarssonar. Á tímamótum sem þessum riðjum við upp efnisyfirlit blaðana en það er oft gert fyrir safnara sem láta binda inn fyrir sig blöðin í bækur. Þá eru myndir af öllum forsíðunum og myndir af efni sem okkur hefur þótt þess vert að rísa það upp þó auðvitað sé það svo að sitt sýnist hverjum þegar kemur að þannig úrvinnslu.

Tilurð blaðsins

Fyrir 5 árum, þegar söluðorn okkar komu frá því að selja merki og blað sjómannadagsins, sögðu þau að margir eða allflestir hefðu haft þau orð, að viðkomandi myndi kaupa blað af þeim ef það væri um Grindvíkinga.

Ég vorkeindi börnumum að vera búin að burðast með þung blöðin í marga klukkutíma og hafa lítið sem ekkert selt.

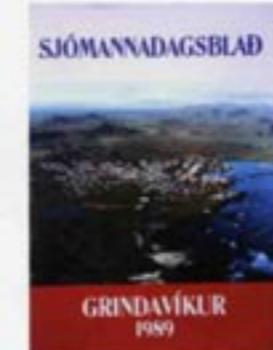
Við nánari ihugun sá ég að skoðanir þeirra, sem ekki keyptu blöðin, voru réttar og það væri gaman að gefa út blað sjálfs. Sú hugmynd lá þó grafin um briggja ára skeið. Vorið 1988 hafði ég svo orð að þessum draumórum við stjórn Sjómannana- og vélstjórafélags Grindavíkur, og hóf máls á því i sjómannadagsráði. Við athugun kom í ljós að of lengi var sofið og timinn var útrunninn það árið.

En nú í ár var svo kosin sérstök ritnefnd innan sjómannadagsráðsins, Kjartan Kristófersson, Borgþór Baldursson og Ölver Skúlason, ásamt formanni sjómannadagsráðs og formanni Sjómannana- og vélstjórafélags Grindavíkur, og ýtt úr vör, undirbúnungi hrundið af stað og söfnun greina hafin. Haegt gekk í fyrstu, en samt er blaðið að verða að veruleika.

Ritstjórin okkar, Kjartan Kristófersson, hefur haft mestan veg og vanda af undirbúnungi og mest hefur hvilt á herðum hans. Vil ég þakka honum sérstaklega, svo og öllum þeim sem tóku vel i að skrifa fyrir okkur og styrkja blaðið á annan hátt. Grindvíkingar takið vel við blaðinu ykkar.

Björn Gunnarsson, formaður sjómannadags.

Ritstjóri:
Björn Gunnarsson

Bls: 16-17

Eiríkur Tómasson
Skjaldarmerki Grindavíkur
Eiríkur Alexandersson

Ritnefnd:
Kjartan Kristófersson
Borgþór Baldursson
Ölver Skúlason

Bls: 18-19

Hrafninn, smásaga
Guðbergur Bergsson

Forsíðumynd:
Grindavík séð úr lofti

Bls: 20-21

Sjómannadagurinn 1988
Fiskveiðar í Afriku

Efnisyfirlit 1989

Bls: 22-26

Órn Traustason
Eftirminnilegur röður

Bls: 28-29

Björn Gunnarsson
Saga af sjóferð og sigild

Bls: 30-31

spurning Guðjón A.
Kristjánsson

Bls: 32-33

„Bara við hefðum ekki étioð
toppinn“ Guðveig

Bls: 34-36

Sigurðardóttir
Stíklad á stóru

Bls: 37-40

Sævar Gunnarsson
Sjómannska-

Bls: 41-42

sjóvinslu-mennska af lifi og sál
Kristinn Benediktsson

Bls: 43-45

Sjómannastofan Vör 10 ára
Hinrik Bergsson

Bls: 46

Skýrsla Björgunarsveitarinnar
Þorbjörns Sigrúnar Eðvarðsson,

Bls: 47-50

formáður björgunarsveitarinnar
Gunnar Sigurðarson

Bls: 48-50

Formannavisur
Bjarni Sæmundsson

Bls: 49-50

Tómas Þorvaldsson
Bjarni Sæmundsson,

Bls: 51-53

náttúrufræðingur
Jón Jónsson, fiskifraeðingur

Bls: 52-53

Fiskimiði Grindvíkinga
Ólafur Rúnar Þorvarðarson

Bls: 53-54

„Stærsta sild veraldar“
Hinrik Bergsson

Bls: 54-55

Gunnar Tómasson
Sævar Árnason

Bls: 55-56

Sæbargargoðini (kvæði)
Kristinn Reyður

Bls: 56-57

Frá afhjúpun minnisvarðans
um Odd V. Gíslason

Bls: 57-58

Vann allra mest að
bjargráðum sjómanna

Bls: 58-59

Gunnar Tómasson
Sextiu ár frá sögufrægu strandi

Bls: 59-60

Ólafur Rúnar Þorvarðarson
„Stærsta sild veraldar“

Bls: 60-61

Hinrik Bergsson
Göð gjöf til S.V.G.

Bls: 61-62

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 62-63

Göð gjöf til S.V.G.

Bls: 63-64

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 64-65

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 65-66

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 66-67

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 67-68

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 68-69

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 69-70

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 70-71

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 71-72

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 72-73

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 73-74

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 74-75

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 75-76

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 76-77

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 77-78

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 78-79

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 79-80

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 80-81

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 81-82

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 82-83

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 83-84

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 84-85

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 85-86

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 86-87

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 87-88

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 88-89

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 89-90

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 90-91

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 91-92

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 92-93

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 93-94

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 94-95

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 95-96

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 96-97

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 97-98

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 98-99

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 99-100

Grindvíkingar á slóðum

Bls: 100-101

Grindvíkingar á slóðum

Útgáfunni verður haldið áfram um ókomna tíð

- Hermann Magnús Sigurðsson

„Í minum huga var það

aldrei spurning um að útgáfu blaðsins yrði haldið áfram um þegar ég tók við sem formaður,“ segir Hermann Magnús Sigurðsson, formaður Sjómannana- og vélstjórafélags Grindavíkur undanfarin átta ár og bætir

Bls: 14-15	Gudmundur Sv. Ólafsson Ávarp útgerðarmanna Eirikur Tómasson Sjúkrasjóður sjómanna i Grindavík 1898	Bls: 17-18	Ávarp formanns Sjómannasambandsins Óskar G. Vigfusson
Bls: 17-19	Tómas Þorvaldsson Sjómannaskonur – viðtol: Mathildur Sigurðardóttir Guðveig Sigurðardóttir Elinborg Ingvarsdóttir Olga Gylfadóttir	Bls: 19-21	Ávarp fulltrúa útgerðarmanna Órn Traustason Svipmyndir frá sjómannadegi 1992
Bls: 20-25	Sjómannaskonur – viðtol: Mathildur Sigurðardóttir Guðveig Sigurðardóttir Elinborg Ingvarsdóttir Olga Gylfadóttir	Bls: 22-23	Slysið i innsiglingunni til Grindavíkur 2. febrúar 1961 Guðjón Ármann Eyjólfsson, skólastjóri
Bls: 27-31	Íslenski sjómaðurinn (ljóð) Nanna Hálfánardóttir	Bls: 25-29	Íslenski sjómaðurinn (ljóð) Nanna Hálfánardóttir
Bls: 35-36	Útgerðarsaga i þorköltustáðanesi, viðtal við Július Danielsson Hinrik Bergsson	Bls: 32-33	Um borð hjá Frönsurum Ólafur Rúnar Þorvaldsson
Bls: 37-40	Örnefni í Nesinu og landi þorköltustáða Loftur Jónsson	Bls: 35-40	Hafnagerði Grindavík Jón Allansson, sagnfræðingur
Bls: 41-43	Fiskveidistjórnun í blindgötu Jón Kristjánsson, fiskifraeðingur	Bls: 43-45	Eru „Aularnar“ bestir? Guðrún Marteinsdóttir, fiskifraeðingur
Bls: 47-48	Afmeli í sjávarútvegi: Stýrimannaskólinn 100 ára Sólusamband isl. Fiskframleidenda 60 ára Sóluviðstöð hraðfryshtihúsanna 50 ára	Bls: 47-48	Siðlaust kvótabrask Sævar Gunnarsson formaður S.V.G.
Bls: 49-52	Hafnarhús og kjaramál Sævar Gunnarsson	Bls: 49-53	Hrygning, kvóti og draumar Skipstjóraspjall á Sjómannastofunni
Bls: 53-55	Vertiðarspjall Sverrir Vilbergsson	Bls: 54-55	Vertiðarspjall Sverrir Vilbergsson
Bls: 58-59	Mannlif í Grindavík, myndaopna frá höfninni	Bls: 58	Myndasýrpa
Bls: 61-63	Sjóslys og drukknanir sjómanna i starfi	Bls: 62-63	Sjóslys og drukknanir sjómanna i starfi

Ritstjóri:	Hinrik Bergsson
Forsíðumynd:	Sigurbjörn Dagbjartsson
Forsíðumyndina tók:	Hinrik Bergsson
Efnisyfirlit 1993	Bls: 6-7
Bls: 9-12	Hugleïðing á sjómannadegi Bjarni Kr. Grimsson, fiskimálastjóri
Bls: 13-14	Þar lá menning undir steini Gisli Sigurðsson, íslenskufraeðingur
Bls: 15	Heiðurskarlar sjómannadagsins 1992 Gamlir heiðurskarlar árið 1971

Ritstjóri:	Hinrik Bergsson
Forsíðumynd:	Sjómannadagsblað Grindavíkur 1994
Forsíðumyndina tók:	Hinrik Bergsson
Efnisyfirlit 1994	Bls: 6-7
Bls: 9-12	Samleð sjómann og kirkju í þúsund ár
Bls: 13-14	Séra Órn Bárður Jónsson Verkföll voru nánast árviss
Bls: 15	Rætt við Ragnar Magnússon fyrsta formann S.V.G.
Bls: 16	Heiðurskarlar Sjómannadaginn 1993
Bls: 17-19	Gamlar heiðranir frá árinu 1974
Bls: 20-21	Ávarp útgerðarmanna Ingólfur Karlsson
Bls: 22-23	Ávarp forseta FFSÍ
Bls: 23-26	Guðjón A. Kristjánsson Svipmyndir frá sjómannadegi 1993
Bls: 27	„Ég get sagt þér það drengur minn, að þú ert góður sjómaður“ Rætt við Einar Simonarson
Bls: 29	Um drauma og vitranir Vitran Vilmundar
Bls: 32-33	Vardveisum Flaggstangarhúsið Snemma beygist krókurinn til þess sem verða vill Yngstu
Bls: 35-44	Úr sögu byggðar og sjósóknar Grindavík Sigurður Pétursson, sagnfræðingur, skráði Áhersla á öryggi!
Bls: 45	Hilmar Snorrason skólastjóri Slysavarnarskóla sjómanna
Bls: 47-48	Um þátttökum sjómanna i kvótaupum
Bls: 49-52	Hugleïðing eftir Sævar Gunnarson formann S.V.G.
Bls: 54-55	Um loðnuveiðar við Ísland Hjálmar Vilhjálmsson fiskifraeðingur skrifar Vertiðarspjall
Bls: 58	Sigurður Grétar Sigurðsson Á snurvoð með Farselli og netum með Reyni, myndasýrpa
Bls: 61	Sjóslys og drukknanir sjómanna
Bls: 63	Litið við í saltfiski hjá Visi hf.

Ritstjóri:	Hinrik Bergsson
Forsíðumynd:	Sjómannadagsblað Grindavíkur 1995
Forsíðumyndina tók:	Snorri Snorrason
Efnisyfirlit 1995	Bls: 6-7
Bls: 9-11	„Föðurland vort hálf er hafið“ Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bls: 13-14	Kjaramál sjómanna Sævar Gunnarsson formaður
Bls: 15	Sjómannasambands Íslands
Bls: 16-17	Heiðurskarlar sjómannadagsins 1993
Bls: 18-19	Gamlar heiðranir frá árinu 1974
Bls: 20-21	Ávarp fulltrúa sjómannana
Bls: 22-26	Arnbjörn Gunnarsson
Bls: 27	Sjómannadagurinn í Grindavík 1994
Bls: 29	Sögur af sjónum Ólver á Geirfugli skrifar
Bls: 32-33	Frá liðinni tið Helgi E. Ádalgeirsson, skipstjóri, skrifar
Bls: 35	Stund úr lífi veiðieftrítlsmanns og samtal í síma
Bls: 36	Pétur Vilbergsson
Bls: 37-40	Torsótt inn og út frá Grindavík, Legið yfir lúðu
Bls: 41-45	Ólafur Rúnar Þorvaldsson Sjómannastofan Vör og skrifstofa S.V.G.
Bls: 47-50	Grindvískir sjómenn i nátið og framtíð
Bls: 48-50	Eflum dagdraumana – aukum verðmætin
Bls: 51-53	Jón Ásbjörnsson fiskutífljandi
Bls: 54-56	Saga Þorbjarnar, björgunarsveitarinnar í
Bls: 58	Grindavík
Bls: 60-61	Innsiglingin til Grindavíkur
Ritstjóri:	Pétur Vilbergsson
Forsíðumynd:	SJÓMANNADAGSBLAÐ GRINDAVÍKUR 1996
Forsíðumyndina tók:	Steinþóras Þorvaldssonar
Efnisyfirlit 1996	Bls: 6-7
Bls: 9-11	„Legg þú á djúpið“ - hugvekja Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bls: 13-14	Á hverju leikur vafinn Formannspistill Sævars Gunnarssonar
Bls: 15	Heiðurskarlar sjómannadagsins 1995
Bls: 16-17	Torsótt inn og út frá Grindavík, Legið yfir lúðu
Bls: 18-19	Gamlar heiðranir frá árinu 1976
Bls: 20-21	og formannavisur
Bls: 23	Ávarp fulltrúa sjómannana
Bls: 24-26	Semundur Halldórsson
Bls: 27	Ávarp fulltrúa útgerðarmanna
Bls: 28	Páll Jóhann Pálsson
Bls: 29	Svipmyndir frá sjómannadegi 1995
Bls: 30	Björgunaráfrek
Bls: 31	Pétur Vilbergsson, ritstjóri
Bls: 32	Það er bátur að sökkva!
Bls: 33	Helgi E. Ádalgeirsson skrifar

Ritstjóraspjall fyrir 10 árum

Ágætu lesendur.

Að þessu sinni er Sjómannadagsblað Grindavíkur gefið út í tíunda sinn. Í upphafi höfðu menn enga trú á að hægt væri að gefa út sjómannadagsblað hér í Grindavík, vegna þess hve Sjómannafélagið er lítið. En stórhuga stjórnendur á þeim tíma unnu heimavinnuna sínar vel og undirbjuggu farveginn. Æ slikt undirbúningsvinnu væru um við ekki að gefa blaðið út í tíunda sinn. Áðalvinnan að útgáfunni var unnin af Kjartani Kristófersyni fyrnum formanni félagsins ásamt Borgþóri Baldurssyni og Ólveri Skúlasyni með aðstoð Hinriks Bergssonar gjaldkera, sem tok að sér að ritstýra blaðinu eftir fyrsta árið, með góðum árangri.

Að þessum timamótum er mér efst í huga þakkleiti til grímnahöfunda og myndasmiða sem alltaf hafa staðið sig með prýði. En án þess að á nokkurn sér hallað held ég að starfsmáður á skrifstofu félagsins eigi staerstan þátt í velgengni blaðsins, því með ótrúlegri brautseigju og hágeða jafnaðargeði hefur henni tekist að halda auglysingum í formi og halddi um alla enda til loka prentunar hvers blaðs. Þorbjörn Halldórðottir á þakkir skildar fyrir vöxt og viðgang blaðsins, án hennar vinnu væri það ekki svipur hjá sjón.

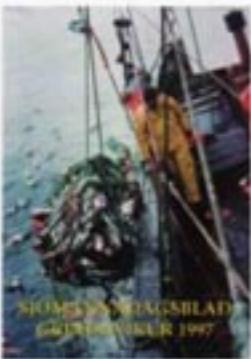
Sjómannadagsráð er útgefandi blaðsins og hefur alltaf hvatt ritstjóra til dæda. Einn er þó formaðurinn sem örðum fremur hefur gert það, hann heitir Hermann Magnús Sigurðsson og fær ég honum bestu þakkir fyrir.

Að síðustu vil ég þakka það traust sem mér hefur verið sýnt með því að lofa mér að ritstýra Sjómannadagsblaði Grindavíkur undanfarin ár.

Að lokum óska ég sjómönnum um land allt til hamingju með daginn.

Pétur Vilbergsson, ritstjóri.

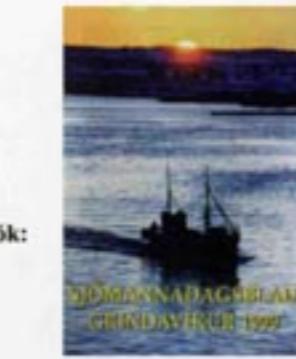
Ritstjóri:
Pétur Vilbergsson

Ritstjóri:
Pétur Vilbergsson

Ritstjóri:
Hinrik Bergsson

Forsíðumynd:
Morgunröður,
Hlíf GK 250

Forsíðumyndina tók:
Hinrik Bergsson

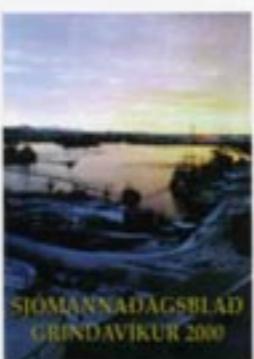
Efnisyfirlit 1997

Bls: 6-7	Hugleitt á sjómannadegi Séra Jóna Kristín Þorvaldsdóttir	Bls: 3	Ritstjóraspjall Pétur Vilbergsson	Bls: 3	Til lesenda Hinrik S. Bergsson, ritstjóri	Bls: 6	Hugvekja	Bls: 3	Til lesenda
Bls: 9-10	Í kjölfar dóma Hæstaréttar og félagsdóms Sævar Gunnarsson	Bls: 6-7	Hugleitt á sjómannadegi Séra Jóna Kristín Þorvaldsdóttir	Bls: 7	Umheimur allur undrast slikt Séra Hjörtur Hjartarson	Bls: 7	Kveðja til sjómanna Árni Mathiesen, sjávarútvegsráðherra	Bls: 6	Hugvekja
Bls: 11-12	Hagsemunir sjómanna og útvegsmanna Stefán Þ. Tómasson	Bls: 9-17	Upphaf botnvörpuveiða þórður Áreliusson	Bls: 09-17	Á vertið í Grindavík Águst Lárusson	Bls: 9	Marsmorgun við höfnina Minnung, Ragnar Magnússon	Bls: 7	Séra Hjörtur Hjartarson
Bls: 12	Þorsteinn GK 16, sá nýi og sá gamli	Bls: 18-19	Ávarp fulltrúa sjómanna Sævar Gunnarsson	Bls: 18-19	Ávarp fulltrúa útgerðarmanna Eiríkur Tómasson	Bls: 10-19	Nógu vitlausir til að geta fiskað Viðtal við Þórarinn Ólafsson	Bls: 8-11	Ólafur Ragnar Grimsson,
Bls: 13-14	Fátt hefur breyst Úr Mimi frá 1939	Bls: 21-23	Sjómannadagurinn 1997 Í málí og myndum	Bls: 20-21	Heiðurskarlar á sjómannadegi 1998	Bls: 20-21	Sjóferðarbeni í öll skip Hinrik Bergsson tók saman	Bls: 12	Forseti Íslands
Bls: 15-16	Heiðurskarlar sjómannadagsins 1996	Bls: 24-25	Svipmyndir frá gamalli tið	Bls: 22	Gamlar heiðranir frá 1970	Bls: 22-23	Heiðurskarlar, heiðranir á sjómannadaginn 1999	Bls: 11	Bréf frá Sigurpáli Einarssyni í Eden
Bls: 17	Gamlar heiðranir frá 1977 og formannsvisur	Bls: 26-27	Ávarp fulltrúa útgerðarmanna Pétur Pálsson	Bls: 24-25	Sjómannadagurinn 1998	Bls: 23	Gamlar heiðranir 1980	Bls: 14-15	Séra Hjörtur Magni Jóhannsson
Bls: 18-19	Ávarp formanns Landsambands smábátaeigenda Arthur Bogason	Bls: 29	Grindavíkurhöfn	Bls: 26-27	Ávarp fulltrúa sjómanna Armbjörn Gunnarsson	Bls: 26-27	Sjómannadagurinn 1999	Bls: 18-19	Mining Sigurpáll Einarsson
Bls: 22-23	Sjómannadagurinn 1996	Bls: 30-33	Jón Gunnar Stefánsson, bæjarstjóri	Bls: 28-29	Litað sykurvatn með ávaxtabragði	Bls: 28-29	Svipmyndir	Bls: 20-21	Ávara við vígsu nýs
Bls: 24-25	Svipmyndir úr fortíð og nútíð	Bls: 34-35	Vinurinn frá Vík Sigurpáll Einarsson	Bls: 30-31	Guðbergur Bergsson	Bls: 30-33	20 ár frá afhjúpun minnisvarða	Bls: 22-23	björgunarbáts
Bls: 26-27	Ávarp fulltrúa útgerðarmanna Finnbogi Alfredsson	Bls: 40-42	Kunn fiskimið fyrir landi	Bls: 31	Skemmtilegt reknetaúthald	Bls: 31	Hinrik Bergson tók saman	Bls: 24-25	Ólafur Þór Þorgeirsson
Bls: 29-30	Grindavíkurhöfn	Bls: 44-47	Grindavíkur	Bls: 41-50	Grimur Karlsson	Bls: 41-56	Vélbátnir i	Bls: 28-32	Ávara sjómannadagsins 2001
Bls: 32-35	Jón Gunnar Stefánsson, bæjarstjóri	Bls: 47	Loftur Jónsson	Bls: 52-53	Vélbátnir í Þórkötlustaðanesi	Bls: 41-56	Járngerðarstaðarverfi og Staðarhverfi	Bls: 20-21	Einars Jónasson, bæjarstjóri
Bls: 36-41	Hundavaktin	Bls: 48-51	M/b Stella	Bls: 52-53	Ólafur Rúnar Þorvarðarson	Bls: 52-53	Ólafur Rúnar Þorvaldsson	Bls: 22-23	Hátiðahöld sjómannadagsins 2001
Bls: 42-44	Melurinn skrifar	Bls: 52-54	Ólafur Rúnar Þorvarðarson	Bls: 56-57	Vertíðarspjall	Bls: 56-59	Vertíðarspjall	Bls: 24-25	Gamlar heiðranir frá 1982
Bls: 46-47	Jólatúr á Halamið	Bls: 56-60	Vertíðarspjall	Bls: 56-57	Sverrir Vilbergsson	Bls: 60-61	Sverrir Vilbergsson	Bls: 28-32	Lifioð um borð i Hrafní GK 111
Bls: 49-51	Jóhanna Pétursdóttir	Bls: 44-47	Grétar Sigurðsson	Bls: 58-64	Kveðja til sjómanna í Grindavík	Bls: 60-61	„Vanlukkan bart á við Grindavík“	Bls: 20-21	Svipmyndir
Bls: 50	Kokkurinn á Bjargþóri	Bls: 48-51	Gamlar heiðranir frá árinu 1978	Bls: 58-64	Sævar Gunnarsson	Bls: 62-63	Hinrik Bergsson tók saman	Bls: 24-25	Ekkj að öðru að hverfa
Bls: 52-54	Sigurpáll Einarsson	Bls: 52-54	Fiskveiðar við Afriku	Bls: 58-64	Drottinn er bestur	Bls: 62-63	Kvótasukkið	Bls: 22-23	Stíklað á stóru í sôgu
Bls: 56	Slysavarnir og björgunarstörf	Bls: 56-60	Órn Traustason	Bls: 62-63	Melurinn	Bls: 64-74	Valur Guðmundsson	Bls: 20-21	Hraðfrystihúss Þórkötlustaða
Bls: 58-60	Eftir Órn Jónsson S.V.F.I.	Bls: 49-51	Róður í apríl 1926	Bls: 64-74	Bondi er bústólpí og bú er landsstólpí, Melurinn	Bls: 64-74	Bóni er bústólpí og bú er landsstólpí, Melurinn	Bls: 22-23	Hjörtur Gislason tók saman
	Bá var gaman!	Bls: 52-54	Tómas Þorvaldsson	Bls: 78-79	Myndasyrpa úr Grindavík	Bls: 65-77	Hafsteinn Sæmundsson tók saman	Bls: 24-25	Ótrúlegar breytingar
	Ólafur Þór Þorgeirsson	Bls: 56-60	Við vorum að berjast fyrir réttlætinu	Bls: 78-79		Bls: 65-77	Kvótasukkið	Bls: 24-25	Gluggað i fundargerðir HB
	Sjómannabragur, Sjóarinn síkáti	Bls: 56-60	Viðal við formann			Bls: 65-77	Valur Guðmundsson	Bls: 24-25	Grindavíkurbátar 1945-1960
	þyrlusveit Landhelgisgæslunnar	Bls: 56-60	Sjómannasambands Íslands			Bls: 65-77	Bóni er bústólpí og bú er landsstólpí, Melurinn	Bls: 24-25	Eftir Ólaf Rúnar Þorvarðarson
	Jakob Ólafsson					Bls: 65-77	Hafsteinn Sæmundsson tók saman	Bls: 24-25	Lifioð um borð i Hrafní
	Fyrirhugað innisgling eins og teikningin sýnir					Bls: 65-77	Kvótasukkið	Bls: 24-25	Sveinbjarnarsyni GK 255
	Vertíðarspjall					Bls: 65-77	Vertíðarspjall	Bls: 24-25	Svipmyndir
	Sverrir Vilbergsson					Bls: 65-77	Sverrir Vilbergsson	Bls: 24-25	Vertíðarspjall
						Bls: 65-77	Grenvikingarnir	Bls: 24-25	Sverrir Vilbergsson tók saman
						Bls: 65-77	Melurinn	Bls: 24-25	Orsakakeðja
						Bls: 65-77		Bls: 24-25	Dr. Guðrún Pétursdóttir
						Bls: 65-77		Bls: 24-25	forstöðumaður Sjávarútvegsstofnunar HÍ
						Bls: 65-77		Bls: 24-25	Í minningu skipverjanna, sem fórust með Grindvikingi GK 39 árið 1952

→ Sjómannadagsblað Grindavíkur 20 ára

Ritstjóri:
Hinrik Bergsson

Forsíðumynd:
Marsmorgun við höfnina

Forsíðumyndin tók:
Hinrik Bergsson

Ritstjóri:
Hinrik Bergsson

Forsíðumynd:
Frá Grindavíkurhöfn

Forsíðumyndina tók:
Hinrik Bergsson

Ritstjóri:
Hinrik Bergsson

Forsíðumynd:
Flaggskip flotans

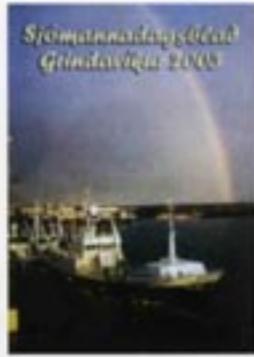

Efnisyfirlit 2002

Bls: 6 - 7	Hugvekja	Bls: 6 - 7	Hugvekja
Bls: 8	Séra Hjörtur Magni Jóhannsson	Bls: 8	Mining Sigurpáll Einarsson
Bls: 9	Ávara við vígsu nýs	Bls: 9	Ávara við vígsu nýs
Bls: 11	björgunarbáts	Bls: 11	björgunarbáts
Bls: 14-15	Ólafur Þór Þorgeirsson	Bls: 14-15	Ólafur Þór Þorgeirsson
Bls: 18-19	Ávara sjómannadagsins 2001	Bls: 18-19	Ávara sjómannadagsins 2001
Bls: 20-21	Hátiðahöld sjómannadagsins 2001	Bls: 20-21	Hátiðahöld sjómannadagsins 2001
Bls: 22-23	Heiðurskarlar sjómannadagsins 2001	Bls: 22-23	Heiðurskarlar sjómannadagsins 2001
Bls: 24-25	Gamlar heiðranir frá 1982	Bls: 24-25	Gamlar heiðranir frá 1982
Bls: 28-32	Lifioð um borð i Hrafní	Bls: 28-32	Lifioð um borð i Hrafní
Bls: 30-35	Sveinbjarnarsyni GK 255	Bls: 30-35	Sveinbjarnarsyni GK 255
Bls: 33-35	Ótrúlegar breytingar	Bls: 33-35	Ótrúlegar breytingar
Bls: 36-53	Gluggað i fundargerðir HB	Bls: 36-53	Gluggað i fundargerðir HB
Bls: 36-53	Grindavíkurbátar 1945-1960	Bls: 36-53	Grindavíkurbátar 1945-1960
Bls: 54-55	Eftir Ólaf Rúnar Þorvarðarson	Bls: 54-55	Eftir Ólaf Rúnar Þorvarðarson
Bls: 55-59	Lifioð um borð i Hrafní	Bls: 55-59	Lifioð um borð i Hrafní
Bls: 62-63	Sveinbjarnarsyni GK 255	Bls: 62-63	Sveinbjarnarsyni GK 255

Ritstjóri:
Hinrik Bergsson

Forsíðumynd:
Frá
Grindavíkurhöfn 2002

Forsíðumyndina tók:
Hinrik Bergsson

Efnisyfirlit 2003

- Bls: 3 Til lesenda Hinrik Bergsson, ritstjóri
Bls: 5 Grindvikingur
Ljóð Örn Arnarson
Hugvekja
Séra Hjörtur Hjartarson
Bls: 8-11 Jaxlarnir á Hafbergi GK 377
Jón Gauti Dagbjartsson skrifar um skipsfélaga sína
Bla: 14-23 Þetta snýst allt um krónur og aura Hilmar Helgason, skipstjóri, í viðtali við Hjört Gíslason
Heiðurshjón, heiðranir á sjómennadaginn 2002
Bla: 25 Gamlar heiðranir, á sjómennadaginn 1983 og 1984
Bla: 29-33 Fyrsta landlegan Guðjón Árman Eyjólfsson á reknetum fyrir meira en hálfri öld
Bla: 35 Heimili aldráðra í Grindavík
Fyrsta skóflustungan
Bla: 36 Bátar í brimi eftir að sundinu var breytt 1999
Bla: 38-39 Svipmyndir frá sjómennadeginum 2002
Bla: 40-41 Sviðmyndir frá sjómannahófum í Grindavík
Bla: 44-48 Á milli Kónga og Strýthóla
Pétur Guðmundsson frá Höfn í viðtali
Bla: 50 Starfsmannasjóður fyrir félagsmenn í aðildarfélögum SSI
Grindavíkurbátar 1961-1970
Eftir Ólaf Rúnar Þorvarðarson
Vertíðarspjall
Sverrir Vilbergsson tók saman
Grindavíkurblys
Melurinn

Um borð hjá Frönsurum

Hátiðahöld Sjómennadagsins í Grindavík 8-10.júní 2001

Ritstjóri:
Pétur Vilbergsson

Björn Gunnarsson:

Tilurð blaðsins

Þessi tilurð blaðsins er óskumeyfið um heild þáttunum sínar í ljósunum af óskumeyfiðum. Þessi tilurð blaðsins er óskumeyfið um heild þáttunum sínar í ljósunum af óskumeyfiðum. Þessi tilurð blaðsins er óskumeyfið um heild þáttunum sínar í ljósunum af óskumeyfiðum.

Sendum sjómönnum, fiskivinnufólk og öðrum Grindvíkingum hamingju- og heilsláðir á sjómennadaginn
Verkálfablað Grindavíkur

Ritstjóri:
Brim við Reykjanes

Forsíðumyndina tók:
Ólafur Rúnar
Þorvarðarson

Sjómennadagsblað Grindavíkur 2004

Efnisyfirlit 2004

- Bla: 3 Frá ritstjóra Pétur Vilbergsson
Bla: 3 Efnisyfirlit
Bla: 5-7 Hugvekja Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bla: 8-11 Svoltið um hinuveiðar Eftir Sæmund Halldórsson
Bla: 14-19 Mórbúturinn Baldur KE 96 Ólafur Björnsson skráði
Bla: 20-23 Hátiðaræða sjómennadagsins 2003
Bla: 24-25 Illugi Jökulsson
Bla: 25 Heiðranir á sjómennadaginn 2003
Bla: 27 Gamlar heiðranir
Bla: 29 Leikskólinn Krókur, börnin svara spurningu
Róðrasveit Þorbjörns GK 540 fyrir 40 árum
Bla: 30-33 Baráttan um landhelgina Í mál og myndum
Bla: 34-36 Sjómennska og heiðursmenn Myndafrásögn
Bla: 38-39 Sjómennadagurinn 2003
Bla: 40 Alítaf mikil að gera við höfnina
Myndir frá mannlifinu við höfnina
Bla: 43-00 Björgunarmönnum veitt afreksmerki hins íslenska lýðveldis Forseti Íslands, Ólafur Ragnar Grimsson
Bla: 44-45 Björgunaraðrek i Grindavík
Birt með leyfi Víkurfretta
Nýr bátar i Grindavík
Pétur Vilbergsson tók saman
Hafnsögubáturinn Villi á útleið
Grindavíkurbátar 1971-1975
Eftir Ólaf Rúnar Þorvarðarson
Vertíðin 2004
Sverrir Vilbergsson tók saman
Grindavíkurblys II. hluti
Melurinn

Ritstjóri:
Sigurður Kristmundsson

Forsíðumynd:
Loðnuveiðar á Ársæli
Sigurðssyni GK
árið 1977

Forsíðumyndina tók:
Porsteinn Gunnar
Kristjánsson

Sjómennadagsblað Grindavíkur 2005

Efnisyfirlit 2005

- Bla: 1 Frá ritstjóra Sigurður Kristmundsson
Bla: 3 „Sjávarbyggð – horft til hafs“, kvæði
Bla: 4-7 Hugleidning og spjall við sjómannskonur Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bla: 8-12 Vertíðin 2005 Tölvupóstur frá nokkrum sjómönnum
Bla: 16-19 Leiðin til Grindavíkur
Bla: 21-23 Viðtal við Ólaf Órn Ólafsson, bæjarstjóra i Grindavík
Bla: 24-25 Flygur fiskisagan Myndir frá áttunda áratugnum eftir Kristinn Benediktsson
Bla: 26-27 Annar staður Guðbergur Bergsson
Bla: 28-29 Nýr útgerðarmenn
Bla: 30-33 Viðtal við Viktor Jónsson og Brynjólf Gíslason útgerðamenn
Bla: 34-35 Grindavíkurspá Hermundur Rósinkrans
Bla: 38-40 Heiðranir á sjómennadaginn 2004
Bla: 41 Sjóferð úr Þórkötluðarnesi i nót. 1938
Bla: 44-45 Eftir Benóný Benediktsson
Bla: 48-65 Póstkort frá Spáni
Bla: 48-67 Verðlaunamýnd og fleiri myndir
Bla: 50 Sjómannadagurinn 2004
Bla: 52-71 Grindavíkurbátar 1976-1980
Bla: 72-73 Ólafur Rúnar Þorvarðarson tók saman
Bla: 74-87 Grindavíkurblys III
Bla: 66-67 Ný fuglaðala
Bla: 70-91 Tilraun með fuglaðelu um borð í Kristinu GK
Bla: 70-91 Grindavíkurblys III
Bla: 70-91 Melurinn

► Sjómennadagsblað Grindavíkur 20 ára

Ritstjóri:
Sigurður Kristmundsson

Forsíðumynd:
Frá Grindavíkurhöfn
árið 1977

Forsíðumyndina tók:
Porsteinn Gunnar
Kristjánsson

Sjómennadagsblað Grindavíkur 2005

Ritstjóri:
Sigurður Kristmundsson

Forsíðumynd:
Frá Grindavíkurhöfn

Forsíðumyndina tók:
Ólafur Rúnar
Þorvarðarson

Sjómennadagsblað Grindavíkur 2006

Efnisyfirlit 2006

- Bla: 3 Frá ritstjóra Sigurður Kristmundsson
Bla: 6-7 Boðaföll, hugvekja Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bla: 8-12 Vertíðin 2006 Greinar frá sjómönnum
Bla: 16-22 Hjátrú i sjómennsku Rós Signý Baldursdóttir
Bla: 23 Lifið á bryggjunni í myndum Sjómennadagsréðan 2005
Bla: 24-26 Gísli Einarsson
Bla: 28-29 Heiðranir á sjómennadaginn 2005
Bla: 29 Gamlar heiðranir frá 1988
Bla: 32-33 Nýr bátar i Grindavík 2005
Bla: 34-35 75 ár frá fyrstu björgun með fluglinum
Bla: 35 Birkir Agnarsson
Bla: 40-53 Saga hafnagerðar i Grindavík
Bla: 41-53 I. Sverrir Vilbergsson tók saman
Bla: 44-45 Myndir frá sjómennadeginum 2005
Bla: 44-45 Grindavíkurbátar 1981-1985
Bla: 48-51 Ólafur Rúnar Þorvarðarson tók saman
Bla: 52-53 Sjómannadagurinn 2006
Bla: 52-53 Sjómannenskan er ekkert grinn
Bla: 52-53 Kristinn Benediktsson
Bla: 52-53 Fyrsta plássið
Bla: 52-53 Fyrsta sjóferð Viðis
Bla: 52-53 Guðmundssonar
Bla: 54-56 Hvað er AIS?
Bla: 54-56 Jóhannes Gunnar Sveinsson
Bla: 58-73 Saga hafnagerðar i Grindavík
Bla: 58-73 Sverrir Vilbergsson

Ritstjóri:
Sigurður Kristmundsson

Forsíðumynd:
Reykjanessvit 100 ára

Forsíðumyndina tók:
Ólafur Rúnar
Þorvarðarson

Efnisyfirlit 2007

- Bla: 3 Frá ritstjóra Sigurður Kristmundsson
Bla: 6-7 Boðaföll, hugvekja Séra Jóna Kristin Þorvaldsdóttir
Bla: 8-12 Vertíðarspjall 2007
Bla: 16-17 Ýmsir
Bla: 16-17 Álagján i Jármerðarstaðarhverfi
Bla: 16-17 Ólafur Rúnar Þorvarðarson
Bla: 18-22 Grindavíkurblys
Bla: 24-25 Melurinn
Bla: 24-25 Óbur til kötu
Bla: 28-30 Hafsteinn Þeimundsson
Bla: 28-30 Heiðranir á sjómennadaginn 2006
Bla: 32-33 Gamlar heiðranir 1986
Bla: 34-37 Nýr bátar
Bla: 40-41 Sex ár í Indónesiu
Bla: 40-41 Viðtal við Guðjón Gunnlaugsson
Bla: 44-45 Sjómannadagsréða 2006
Bla: 44-45 Sjómannadagurinn 2006 i myndum
Bla: 48-51 Sjómannenskan er ekkert grinn
Bla: 48-51 Kristinn Benediktsson
Bla: 52-53 Fyrsta plássið
Bla: 52-53 Fyrsta sjóferð Viðis
Bla: 52-53 Guðmundssonar
Bla: 54-56 Hvað er AIS?
Bla: 54-56 Jóhannes Gunnar Sveinsson
Bla: 58-73 Saga hafnagerðar i Grindavík
Bla: 58-73 Sverrir Vilbergsson

Hvers virði er sjómannadagurinn?

Hvers virði er það
Íslendingum að
sjómannadagurinn sé
haldinn hátiðlegur?
Ég hika ekki við að
segja að
sjómannadagurinn er
jafn mikils virði í
minum huga og 17.
júní. Af hverju?

Nú á tímum eru mörg önnur tekiföri fyrir Íslendinga og tekjumöguleikar fleiri en að fara á sjóinn. Óhákvæmilega leita ungr menn i dag á önnur mið því mun fleiri störf eru í boði fyrir duglegt fólk en að fara á sjóinn. En að þau sjónarmið sér til á þessari eyju að sjómennska sé óvirðingavert starf er gjörsamlega absúrd og fullkomlega niðurlægjandi viðhorf sem fólk á aldrei að komast upp með hvorki í ræðu né riti. Sjómenn hafa því miður ekki stadið nægilega vörð um virðingu sína, þess vegna er mikilvægt að halda áfram með þá þróun sjómennadagsins að gera hátiðarhöldin eins eftirminnileg og sjómenn i Grindavík hafa gert síðustu ár. Íslenskir sjómenn eru í raun elskarir af landsmönnum þótt þeir fái litla virðingu um það vitna öll dægurlöggin. Fjármálageirirnar hinsvegar er eða kannski öllu heldur var virtur af landsmönnum en alls ekki elskarir enda engin dægurlög samin um þa stétt, í því liggur heilmikill munur. Í minum huga er sjómannadagurinn sá dagur sem maður minnið þess að stærstí hluti velferðar og sjálfstæði Íslendinga byggist á vinnu sjómanna og fyrir það fá þeir virðingu mina. Sjómenn og fjölskyldur verið

stolt af ykkur því þið eigið það svo sannarlega skilið og eigið gleðilegan sjómannadag

Sigurður Kristmundsson,
fyrrum ritstjóri.

Sjómannadagsblað Grindavíkur 20 ára

Sjómannadagsblað Grindavíkur hefur verið gefið út samfellt í 20 ár. Frumkvöðlar að útgáfuni voru Kjartan Kristófersson, Björn Gunnarsson og Hinrik Bergsson, en þessir ágætu menn voru drifjaðir í Sjómanna- og vélstjórafélagi Grindavíkur og Sjómannadagsráði Grindavíkur fyrir 20 árum. Tilgangurinn með útgáfu þessa blaðs var að upplýsa fólk um stóðu mála hjá sjómönnum baði til gagns og gamans. Margir ágætur menn og konur hafa verið fengin til þess að skrifa greinar, ýmist um fræðilegt efni, umfjöllun um samningamál og gang mála í þessum efnum. Síðan má telja allar þær sögur sem sjómenn og sjómannskonur hafa skrifat í blaðið. Ekki held ég að ég halli á nokkurn mann þó

ég nefni tvo menn sem voru afskaplega duglegir að senda efni og vinna efni fyrir blaðið frá upphafi, en þeir eru Ólafur Rúnar Þorvarðarson og Sigurður Einarsson, en hann sendi margar greinar í blaðið frá Ástralíu þar sem hann bjó mörg síðustu ár ævi sinnar.

Sem einn af fyrrverandi ritstjórum blaðsins vil ég þakka öllum þeim sem lögðu hönd á plög til þess að gera blaðið jafn gott og það hefur verið þessi fyrstu 20 ár þess.

Sjómannaþóstan hefur getað notað blaðið til þess að koma sinum skoðunum á framfæri við sitt fólk og einnig til að upplýsa almenningu um stóðu mála. Útgerðarmenn hafa ekki gert mikil af því að koma sinum skoðunum á framfæri í blaðinu og er það miður. Samskipti blaðstjórnar

við auglýsendur hafa að mestu leiti farið um hendur cinnar konu, sjómannskonu, sem hefur stadið sig einkar vel. Þessi kona heitir Þorbjörg Halldórsdóttir.

Blaðið hefur verið selt með misjöfnum árangri, björgunarsveitarfólk hefur oftast selt blaðið. Min skoðun er sú að auglýsingarnar eigi að bera mestan kostnað blaðsins en það sem upp á kann að vanta að að greiða úr sjóðum Sjómannafélagsins og síðan að að bera blaðið fritt inn á hvert heimili í Grindavík. Blaðið verður að koma út næstu 20 árin í lítið breyttu formi, en það þarf að þróast með tilarandanum. Ég óska Sjómannadagsblaði Grindavíkur til hamingju á þessum timamótum.

P.V.

**Sendum sjómönnum, fiskvinnslufólki og öðrum Grindvíkingum
hamingu- og heillaóskir á sjómannadaginn**

Mynd: Jón Páll

Hafnargötu 16
Fax 426 8176 - Sími 420 5700

Við erum engra eftirbátar

segir Hinrik Bergsson fyrrum vélstjóri og ritstjóri Sjómannablaðs Grindavíkur

Vélin í Albert GK sló aldrei feilpüst, þegar Hinrik Bergsson var þar vélstjóri. Hinrik var þekktur fyrir alúð i verki og fyrirbyggjandi viðhald og snyrtimennskan var einstök. Þó skipstjórinn ráði fór, er vélin eins og hjartað í bátnum, og ef ekki er vel hugsað um hana, geta orðið afdrifaríkar tafir frá veiðum.

Þórarinn Ólafsson, útgerðarmaður og skipstjóri á Albert var mikil aflakló á sinum tíma, oft efstur á vetrarvertið. Þá var róið stift og það var hluti af vélstjórastarfina að vera með fyrirbyggjandi viðhald og hugsa fram í timann. „Svo er þetta bara almenn trúmennska, að vera trúr yfir lítu sem miklu. Það er í raun boðordið í öllu,” segir vélstjórinn Hinrik Bergsson í samtali við Hjört Gíslason. Við hlaupum saman yfir æviferilinn.

„Ég er fæddur 1942 og uppalinn i

þórkötlustaðahverfinu. Það var töluvert umleikis þá, þar var Hraðfrystihiði, en útgerðin var reyndar að leggjast af í Nesinu og faerast yfir í Höpið, sem þá hafði verið grafið út. Þá var fyrst möguleg útgerð þilfarsbáta frá Grindavík. Opnu bátarnir lögðust þá af og sömuleiðis útgerð í Staðarhverfinu og þórkötlustaðahverfinu. Það var ljúft að alast upp í þórkötlustaðahverfinu. Maður hafði alltaf vinnu frá því maður var krakki. Fyrst á reitunum í saltfiskinum og skreiðinni.

Ég fékk hefðbundna skólagöngu í barnaskóla og för síðan á Núp i Dýrafirði, en þaðan lauk ég gagnfræðaskólaprófi 1958. Ég gerði mér strax grein fyrir því að ég yrði ekki efní i langskólamann. Mér fannst ekkert leiðinlegt í skóla, heldur einfaldlega að langskólanám væri ekki minn still. Pabbí vildi að ég yrði smiður, enda er það draumur festranna anzi oft að synnir feti í fötspor þeirra. Hann var smiður en auðvitað sjómaður lika.

Ég var eitt ár í frystihúsini eftir að ég lauk námi frá Núpi. Síðan dreif ég mig á sjóinn 1960. Var þá á Hafrenningi með Sigurpáli Ádalgeirssyni á vetrarvertið. Það var gott að vera með Sigga Palla til sjós, hann var baði léttur í lund og góður skipstjóri. Við vorum auðvitað á netum á vetrarvertið og sild um

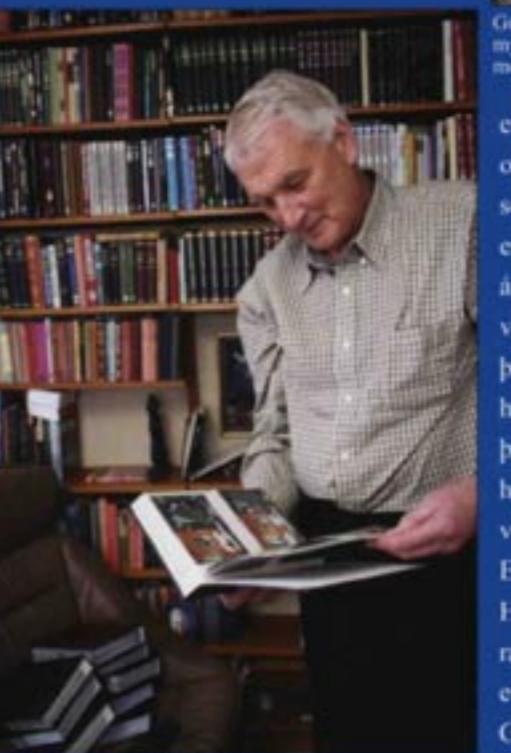
Með hátiðarfana þegar Þórkatla GK kom ný 1960

Reykjavík eins og núna. Það er ekkert gert út á hámeri, en hún kemur aðeins sem aukaflí. Síðan var ég á ýmsum bánum héðan frá Jóni Gíslasyni og Sigurbjörginni frá Fáskrúðsfirði. Ég fór þá á vélstjórnarnámskeið 1963 og starfaði eftir það sem vélstjóri til sjós, þar til ég fór í land.

1966 fór Þórarinn Ólafsson að gera sjálfur út og þá falaðist hann eftir mér, enda var hann að spekulera í vélstjóra, sem hefði réttindi og ég hafði þá óðlast þau, svokölluð meiri réttindi. Hann hafti þá þegar aflað sér fræðar, sem aflaskipstjóri og aflakóngur á Hafrenningi og þórbirminum. Það var eftirsóknarvert að komast í skipspláss til Þóra. Við Þóri þekktumst nú vel úr Þórkötlustaðahverfinu, þó Þóri sé eldri en ég. Móðir min hafði verið vertíðarstúlka í Hraunkoti hjá foreldrum Þóra og afa hans og

Guðrý synir trollbuxur úr vaðmáli af fróður sinum á lítu myndinni má sjá lista velgerða viðgerð á buxumum sem móðir hennar gerði

Hinrik að blaða í myndasafnina

sumarið. Um haustið fórum við svo á anzi skemmtilegar tilraunaveiðar. Þá var gert út á veiði á hámeri á linu. Bröðir útgerðarmannsins, Lárus Ámason, hafði verið með Norðmönnum á hámeraveiðum með flotlinu. Þeir fengu einhvær styrk til að setja upp svona linu og við fórum með þessu linu, mjög stórr króka sem voru á meters löngum vir. Krókarnir voru beittir í kassa og síðan var virnum krókað á linuna. Við byrjuðum héma úti í Röstinni og úti við Eldey. Við fengum nú lítið, en fréttum af því að menn vueru að fá hámeri út af Patreksfirði og fórum með þetta þangað. En það gekk nú ekki vel. Við settum þetta allt saman í botninn og fengum eina þó. Við fórum svo héma suður aftur og vorum við Eldeyna og fengum þar tvær í viðbót. Við vorum að þessu fram undir jól, en síðan lauk þessu ævintýri. Það var ekki mikil upp úr þremur hámerum að hafa. Hámerin var þá fryst og sold til Ítalíu. Þá var þetta ekki eftirsóttur matur á veitingahúsum í

Fjölskyldan á Svartsengishátið.

Um boð á Albert með Sigurjóni Þorgrímsyni II. Vélstjóra og Helga Hjartarsyni, útgerðarmann.

Úti að skemmta sér með Helga Theóðóri Andersen og fleiri Grindvikingum.

Hinrik í Íslandinu 1983

Fyrsta veltíðin á Albert 1967

Á lokahófi

Ahófinn á Albert 1969 afflakóngar. Frá vinstri: Sverrir Vilbergsson, Gunnar Bjarnason, Ragnar Jóhannesson, Guðmundur Einarsson, Bjössi frá Selfossi, Hinrik, Jón Öræfingur, Sævar Þórarinsson, Jón Sæmundsson, Ólafur Sigurðarsson, Ólafur Amberg, Stefnan Egilsson og Þórarin Ólafsson.

útgerð sem var að byrja að það var nánast engin maga. Ég fór að vinna í Hitaveitu Suðurnesja sild árið 1967. Við fórum þá á Suðurlandssíldina, sem lítið gaf. En vetrarvertiðarnar voru alltaf góðar, en sumarsíldveiðarnar brugðust, það var áfall fyrir þóra, sem var með þetta allt á herðunum, ekki bara veiðarnar, heldur fjármálin líka og það reyndi mikil ókunnun um hann. Ég hef oft verið spurdur að því hvornig mér hafi líkað með þóra. Við sigldum saman í 16 ár samfleyytt og ég skynjaði það alltaf að engir þurfa að vinna eins vel saman og skipstjóri og vélstjóri. Ég skynjaði það því vel hvað það gutlaði oft á karlinum. Hann keypti inn veiðarfíerin, hann gerði upp og sá um fjármálin og að fiska. Hann hafði nú bakhjarla eins og hana Stellu sína og Helga Hjartarson. En allt gekk þetta nú upp og það var gott að vera á sjó með þóra.

Það fundust nú verkefni fyrir þessi skip, þó næsk-íslenska síldin hyrfi. Þá tók Norðursjörinn við, þó við reyndum eitthvað með línu á sumrin. Svo komu loðnuveiðarnar til. Þeim fylgdi náttúrulega þetta mikla kapp að koma með sem mest að landi eins og alltaf hefur verið. Albert var lengdur 1976 til að koma meiru í hann og þá gekk hann ekki neitt og þá þurfti nyja vél, 1977. Þetta gerði mönnum allt léttara fyrir og aflinn jökst og tekjurnar líka. Síðan var þetta stig af stigi. Albert var lengdur aftur og sett í hann önnur vél, en reyndar var ég þá hættur. Ég haetti 1983. þá var dapurt yfir loðnuveiðunum og þær reyndar bannaðar. Við vorum þá á linu og netum, en ég sá að ætlaði maður að koma sér fyrir i landi, þá væri þetta liklega rétti timinn til að gera það. Ég var líka ófaglega vel að vera innan um unga og

athafnasama menn. Maður fékk líka ýmislegt út úr þessu. Maður fór norður og í ýmis ferðalög. Maður var ekki alltaf bundinn heima, Ég kunni líka vel við það fárhagslega sjálfstæði og rými sem fylgdi því að vera í góði pláss á sjó," segir Hinrik.

En félagsmálín hafa einnig verið snar þáttur í lífi Hinriks. Hann var reyndar aldrei formaður Sjómanna- og vélstjórafélags Grindavíkur. Hann var ritari og gjaldkeri lengi og sá í mörg ár um útgáfu Sjómannadagsblaðs Grindavíkur. „Þegar ég byrjaði í félagsmálunum var sjómannafélagið deild innan Verkalyðsfélagsins. Þessi deild var ákaflega virk og mikil fundað í Kvenfélagshúsinu. Það voru mikil átök á þessum tínum, mikil um gengisfellingar og sveiflur í afla. Eitt var það, að menn vildu vera jafnir. Allir skyldu vera með sama netafjölda, 105 net í sjó trossum í sjó og að bjóðin væru 400 krókar og að allir væru með jafn mörg bjöð, en þar var þó

Ahófinn 1971
Aftari röð frá vinstri: Helgi Ingólfsson, Stefnan Egilsson, Sævar Þórarinsson, Guðmundur Jónsson, Ólafur Amberg, Asgeir frá Reykjavík, Guðmundur Bjarnason, Ásmundur Gunnarsson. Fremri röð frá vinstri: Egger Vikingur, Jón Aspar, Þórarin Ólafsson, Guðjón Einarsson og Hinrik.

hringið útgerðarinnar, þar sem vinirnir og félagarnir eru að landa og láta úr höfn. Þannig fylgist maður vel með því sem er að gerast. Mér hefur líkað þetta vel og ég hef verið þáma við stjórnvöllinn síðan. Þær eru því kannski ekki margir vinnustaðir sem ég hef verið á. 25 ár á sjó og nú fer það að nálgast sama timann í Íslandi og stytta i eftirlaunaaldurinn. Fyrst þegar ég byrjaði á sjó, kunni ég því ákaflega vel að vera innan um unga og

haga sér gagnvart útgerðinni og samstöðunni sjálfri. Seinna þróaðist þetta svo út í það að gera þetta að sérstöku félagi, Sjómanna- og vélstjórafélagi Grindavíkur. Ég vann mikil með þessum mönnum og félagið varð fárhagslega sterkara eftir að það varð sjálfstætt félag og það var riðið i að byggja félagsheimili, Sjómannastofuna Vör, sem var formlega opnuð á sjómannadaginn 1979. Aðstaðan þar var býting. Þarna eignuðumst við skrifstofu- og félagsaðstöðu auk veitingaðstöðu, sem við rákum reyndar aldrei, heldur leigdum út. Á þessum tíma eignaðist félagið líka sumarbústaði í Grimsnesi og voru þeir fjórir á timabili. Ég heillaðist strax af félagsmálunum, enda kem ég frá vinstra sinnuðu heimili og vinstra fölkid hefur alltaf verið bendlað við verkalyðsmálín.

Síldarmunir úr safnini og fleira

ekki í fyrstu blaðstjórmanni en strax 1990 varð það mitt verkefni að ritstýra blaðinu. Ég gerði það á tveimur tímabilum, líklega 8 eða 9 ár samtals. Það styttaði því að blaðið verði 20 ára. Þetta var anzi skemmtilegt viðfangsefni. Maður kynntist mórgum, sem höfðu miklu að segja frá. Það var líka alltaf gott að leita til fyrirtækja með auglýsingar, þannig að reksturinn skilaði jafnan afgangi. Þarna er líka komið saman mikil af heimildum, sem kannski hefðu annars glatazt og það er líka skemmtilegt. Aðeins tók ég líka þátt í pólitik, samfara félagsmálastússinu. Ég var bæjarfulltrúi í tvö kjörtímabil, átta ár 1990 til 1998 og varafulltrúi þar áður, en var auðvitað að gutla í pólitikinni töluluvert áður. Það var gaman að vera í pólitikinni og þar kynntist maður enn fleira fölk og viðfangsefni voru breiðið erfið og skemmtileg. Ég á fleiri áhugamál og eitt sem er mér mjög kært. Það er að safna gömlum munum, sem tengjast sjómennskunni. Mér finnst gaman að halda því til haga sem menn eru haettir að nota. Ég er mest með safnið héma heima, en það er að vaxa manni yfir höfuð. Ég er því byrjaður að slaka á og hef miðlað nokkrum munum til

Vél úr bát í þórkethustabaðarverfi.

Fiskur undir steini. Listaverk sem systir Guðnyjar gerði.

Sýnhorn af netanum.

Saltfisksetursins hérra í Grindavík. Það slaknar á manni í þessu eins og öðru.

Ég er líka garðyrkjumaður í hjáverkum. Sé um garða við þrjú hús. Ég slae bletti og klippi tré við æskuheimili Guðnyjar í Hafnarfirði og við braðurnir eignum Hjarðarholtið hér í Grindavík og svo verður maður auðvitað að rækta sinn eigin garð. Þessi vinna hefur lent svoltið mikil á mér," segir Hinrik. Það hefur mikil breyst síðan Hinrik var að alast upp. Ekki bara sjómennskan, heldur Grindavíkin og í raun allt þjóðfélagið.

“Timinn stendur ekki í stað. Hann flýgur áfram,” segir Hinrik og baetir við. „Ég man lítið sem ekkert eftir útgerðinni í Nesinu, enda ekki nema fjögurra eða fimm ára þegar henni lýkur. Ég man þó eftir lokunum, þegar verið var að flytja opnu vélbátana í burtu- og dekkbátarnir voru að taka við. Í Grindavík vorum við alltaf á eftir tímanum. Við fengum vélarnar um 20 árum á eftir 60um. Menn höfðu ekki trú á því að það væri haegt að vera með svona þungar vélar í bátum sem þurfti að setja á land eftir hvem róður. Eftir að búið var að reyna það, gekk það upp og vélarnar komu í bátana með góðum árangri. Þegar svo var

grafið inn í ósinn 1939, var hægt að gera dekkbáta út héðan, en dekkbátar höfðu auðvitað verið gerðir út annar staðar á landinu í langan tima. Vegna hafnleysisisins vorum við alltaf á eftir með skipin. Við höfum hins vegar alltaf átt góða sjómenn og góða skipstjóra. Þegar við gátum svo, vegna breytrit aðstæðna, staðið jafnfætis örðum í skipaflosta, stóð ekki á Grindvikingum. Við merktum okkur þá kirkilega inn á kortið. Þar má til dæmis nefna Þórarinn, sem var aflakóngur á vertíðum og sildveidum svo árum skipti. Þegar höfnin í Grindavík varð til, staekkaði bæjarfélagið lika og fólkini fjöldaði. Á minum uppvaxtarárum bjuggu hér 600 til 700 manns, nū eru þeir um 2.800. Nú erum við engra eftirbátar."

-Hvernig voru þessar miklu vertíðir í gamla daga?

„Stóru vetrarvertíðarnar í kringum 1970 voru hreint ævintýralegar. Menn fengu upp i 1.600 og 1.700 tonn á vertíð. Það var alveg ævintýralegur afli, sérstaklega í ljósi þess hvers konar net menn voru með þá, með 30 kúlum og 12 til 14 steinum. Það var mikil vinna, en þessi mikli afli gerði útslagið með það, eftir að sildin brást, að útgerðin gekk og sjómenn höfðu góða þénustu. Þetta voru ævintýralegir tímar og margir ævintýralegir menn komu þar við sögu. Það var ekkert slegið af á þessum vertíðum. Það voru engin helgarfri framan af á netunum, en reyndar á línum. Fyrstu helgarfríin á netunum voru um miðjan apríl. Annars var röjd alla daga, sem gaf á sjó, nema um þáskana. Föstudaginn langa, páskadag og fyrsta mai, vorum við í landi. Netin voru aldrei tekin upp, þannig að það kom bara meiri afli fyrir nokkrum sinnum fyrir að sjómannadeginum var flýtt svo menn kaemust á sild. Menn voru þá á sjó meira og minna allt

Kennir margra grasa frá gamla tímanum.

Hinrik og Guðný á Austurveginum. Álagilda hangir á bak við þau.

„Ég kynntist konunni minni Guðnýju Guðbjartsdóttur, þegar ég var á Faxaborg GK með Pétri í Höfn. Hún er Hafnfirðingur og vann þá í skipasmiðjunni Dröfn. Eftir að við rugluðum okkar reitum saman 1964 flutti hún til Grindavíkur og hefur verið hér síðan. Hún er því búin að vera lengur í Grindavík, en heimabænum, Hafnarfirði. Við eignum þrjú börn, Jóhönnu, Guðbjart og Berg, og sex barnabörn og erum lánsöm fyrir vikið.“ Hinrik er yngstur fjögurra braðra, en hinir eru Bjarni, Guðbergur og Vilhjálmur. Enginn þeirra fór á sjóinn. Bjarni er skipasmiður, Guðbergur og Vilhjálmur gengu menntaveginn. Guðbergur er ritihöfundur og Vilhjálmur listmálar. „Minn hugur stefndi annað. Sem betur fer er enginn steyptur í sama mótið, en allir erum við kannski listamenn, hver á sinu svíði“.

-Hvernig lýst þér á stöðuna í sjávarútveginum í dag? Það er gjaman talað illa um kvótann og frelsi til athafna sé litið sem ekkert. „Kvótakerfið er afleiðing þess að menn sáu fram á það að ótakmörkuð sökn gekk ekki upp. Kvótakerfið sjálft er ekkert alvitlaust. Það er ekkert óskynsamlegt að það þurfi að skammta aðgang að takmarkaðri auðlind. Það er svo kannski spurning um það hvernig menn hafa spilað úr því. Framsalið og hið svokallaða kvótabrask er annar handlegur. Það er alveg ljóst að það verður að skammta og ég sé svo sem ekki betra kerfi en kvótann til þess. Á

lifrikuinu en var á árum áður. Það er því miður gert allt of viða, ekki aðeins við Ísland. Hvort fiskifræðingar hafa réttara fyrir sér en sjómenn, get ég hvorki né vil, skera úr um. Það eru ekert vitlausari menn sem fara í fiskifræði en læknisfræði til dæmis. Maður ber virðingu fyrir fiskifræðum eins og öðrum. Það hlýtur hins vera að vera mjög erfitt að greina hvað er mikið af fiski í sjónum. Fyrst og fremst vilja menn fara varlega. Vitin eru til varnaðar eins og við Nýfundaland og í Norðursjó. Staðan í dag á sér kannski retur mun aftar í timann. Við fórum kannski fram úr okkur þegar skuttagari þurfti að vera í hverju sjávarplássi þó ekki væri til fólk til að vinna aflann í landi.

Við lærum alltaf af mistökunum. Ég held til dæmis að það sé að koma betur í ljós núna, þegar erfideikarnir eru á fjármálamörkuðunum, að sjávarútvegurinn sé undirstaðan áfram sem endranaer. Það er ævintýralegt að það skuli enn vera hægt að fara út á sjó og sækja sér lifsviðurværi. Það er engu likt að fara niður að bryggju þegar gefur á sjó og vel aflat. Þá íðar allt af mannlifið, ekki bara við höfnina, heldur í vinnslunni lika. Þegar fiskast blómstrar mannlifið.

Við höfum lengi átt góða sjómenn, útgerðarmenn og skipstjóra. Hér er sjávarútvegurinn í þokkalegu standi og Grindvikingar haf aukið blutdeild sina í aflaheimildum. Það er unnninn hér fiskur og við erum ekki eftirbátar neinna lengur,“ segir Hinrik Bergsson.

Þegar ég sprýr Hinrik um sögur af sjónum, segir hann mér að slökkva á segulbandinu. Sögurnar séu ekki prenthæfar í Sjómannadagsblaðinu. Ég slekk hlýðinn á segulbandinu og þá koma sögurnar. Hinrik segir skemmtilega frá og er góður humoristi. Að minu mati hefðu einhverjar þeirra alveg mátt fljóta með, en kannski eru þær eftir allt bezt geymdar í minni manna og aðeins sagðar í vel völdum höpi. Stundum er betra að láta satt kyrrt liggja.

Bjallan ír þorkötunni GK 97.

Talið.

Baggabond merk Jóhanna Dan.

Logg eða vegnalir.

Óskum sjómönum, útgerðarmönum
og fjölskyldum þeirra til
hamingju með daginn

Aðal - Braut

Víkurbraut 31
Sími: 426-7222

Óskum sjómönum, útgerðarmönum og
fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

www.verkmattur.is
Víkurbraut 24 - Grindavík

EIGNAMIÐLUN SUÐURNESJA
Víkurbraut 46 - 240 Grindavík - Sími 426 7711

Snjólaug K. Jakobsdóttir
Viðskiptafr. & lögg. fasteignasali

Ingimar H. Waldorff
Viðskiptalögfr. & sölumaður

Eignamiðlun Suðurnesja er opin frá 10.00 - 17.00. Einnig viljum
við minna á heimasíðu okkar www.es.is
Verið ávalt velkomin

Sjómannahelgin í Grindavík, Sjóarinn síkáti, bokastaflega rigndi niður árið 2007, þvílikt var veðrið sem gekk yfir landið þessa helgi fyrstu dagana í júnimánuði. Skemmti- og ferðanefndin sem hafði veg og vanda af hátiðinni lagði í það mikla vinnu að hér í bæ yrði ein sú besta hátið sem haldin hefur verið frá því hátiðahöldin urðu að hinni umsvifamiklu skemmtun sem nefnd hefur verið Sjóarinn síkáti og átt miklum vinsældum að fagna hjá bæjarbúum sem og gestum viða að landinu.

Segja má að hátiðin hafi byrjað að morgni föstudagsins þegar opnuð var ljósmyndasýningin Vaxtaverkir í Salfisksetrinu en þar sýndi Gisli Ari Hafsteinsson myndir sinar. Veitingahúsin voru með tilboð á matseðlum og á einu þeirra var opnuð málverkasýning 7 grindviskra yngismeyja, nemenda í Voga Akademíu. Stóri viðburðurinn þennan daginn var koma hafrannsóknaskipsins Bjarna Sæmundssonar í fyrra skipti til Grindavíkur og var almennungi boðið að skoða skipið. Listvis unga fólksins í gömlu Laut var haldin um eftirmiðdaginn en á sama tíma tróð upp landslið blúshljómlistarmanna með Andreu Gylfa, Jakobi Frimanni, Guðmundi Péturssyni, Halldóri Bragasynti, Jóni Ólafssyni, bassa. Ásgeiri Óskarssyni og Gumma Jóns og félaga og mikil blúshátið var hafin og átti eftir að setja skemmtilegan svip á hátiðina. Bryggjuballið rigndi niður og kvöldinu lauk með böllum á veitingastöðum bæjarins. Á laugardeginum var sama uppi á teningnum. Veðrið tók völdin og hátiðin var ekki svipur hjá sjón þrátt fyrir mikla og fjölbreyttu dagskrá. Golfmót fyrir eldri kynslóðina og körfuboltamót fyrir unga fólköð auk hefðbundinna skemmtisiglingar voru atriðin sem opnuðu daginn. Eftir hádegi byrjuðu hefðbundin skemmtiatriði í rigningunni sem var að sannkölлуðu vatnsstriði sem björgunarsveitin

Sjóarinn síkáti, hátiðahöld sjómannadagsins 2007

Bjarni Sæmundsson í heimsókn

Hafrannsóknarskipið Bjarni Sæmundsson kom í heimsókn á föstudeginum en það var í fyrsta skipti sem skipið kom til Grindavíkur. Skipið ber nafn hins þekktar fiskifræðings, Bjarna Sæmundssonar, sem fiðdist og ólst upp í Grindavík en hann var

fyrstur Íslendinga til að leggja þessi fræði fyrir sig og gera þau að ævistarfi sínu. Var það vel til fundið að stilla þessari fyrstu heimsókn skipsins til Grindavíkur inn á hátið sjómannna. Þeir Magnús, formaður, og Óskar, ferðamálafulltrúi bæjarins, tóku á móti skipinu.

þorbjörn bauð upp á Kappróður, veltibillinn, sjópulsan, pilukeppni, sprell leiktæki ásamt streethokký voru á sinum stað en allt var þó svipminna en venjulega sakir vedurfarsins. Sýningar sem höfðu byrjað deginum áður hélzu áfram og var svo út alla helgina. Eitt skemmtilegasta atriði dagsins var þátttaka Grindvíkinga vélhjólaklúbb sem óku hrинг með börnin við mikinn fognuð þeirra. Kvöldið leið svo með hefðbundnum dansleikjum og tilheyrandi skrálli.

Sunnudagurinn fór ekki varhluta af rigningunni þó heldur hefði dregið niður í henni og hátiðahöldin voru utandyra eftir hefðbundna sjómannamessu i kirkjunni og athöfn við minnismerkið um drukknaða sjómenn. Eftir heiðrun þriggja sjómanna var hefðbundin dagskrá bæði úti og inni og formbilaklúbburinn kom í heimsókn með sina gömlu góðu dreka sem alltaf vekja athygli þegar þeir birtast stíf bónaðir. Í heimsókn hjá bæjarstjórmanni voru nokkrir fulltrúar sánska vinabæjarins Pittéá og tóku þau þátt í hátiðinni í fylgd bæjarstjórahjónanna meðal annars bar ein konan kransinn með bæjarstjóranum sem lagður var við minnismerkið að lokinni messunni. Þau skoðuðu Saltfisksetrið og sátu veisluþoð í Bláa lóninu og nú er spurningin frá hvaða vinabæ verður heimsókn þetta árið því þetta er góð hefð.

Mestu rigningaráhátið sjómannadagsins í Grindavík lauk svo með hefðbundnum hætti á veitingastöðum bæjarins sem buðu upp á tilboð í mat og drykk ásamt tónlist sem heillaði marga.

Nú er úti veður vont...

Heiðranir 2007

Björn Gunnarsson.

Björn Gunnarsson er fæddur á Siglufirði 6. júlí 1942. Foreldrar hans voru Birna Björnsdóttir, húsmóðir og Gunnar Björnsson, sjómaður á Ólafsfirði.

Björn byrjaði ungar að róa á trillu frá Ólafsfirði á sumrin. Hann var á vertið í Sandgerði 1959, fór síðan á sildveiðar, þá um sumarið, á Hafðísi ÍS með Ásgeiri Frímanssyni, hann var því næst á Sigurði SI 90. Hann tók vélstjórapróf á

Akureyri í janúar 1961 og upp frá því var hann alltaf vélstjóri, fyrst á Einari Þvereing ÖF 1, þar á eftir á Leifi ÖF, Önnu ÖF 7, Þorbirni II GK og póstbátnum Drangi.

Árið 1964 var Björn á Sæfara BA 143 á vertið og sildveiðum, og síðan á Sæþór ÖF 5 frá Ólafsfirði. Björn var vélstjóri á einum af síðustu síðutogrunum sem gerðir voru út hér á landi, Kaldbaki EA 1, í nokkur ár.

Hinrik Bergsson.

Hinrik Bergsson er fæddur í Grindavík 13. október 1942. Foreldrar hans voru Jóhanna Vilhjálmsdóttir og Bergur Bjarnason, Grindavík. Hinrik byrjaði til sjós árið 1960 á Hafrenningi GK með Sigurpáli Ádalgeirssyni og var þar í tær tvö ár en 1963 aflaði hann sér

haldið á sjóinn þá á Húnavík HU og síðan Hafrunu HU.

Árið 1980 flutti Björn með eiginkonu sinni, Klöru Gestsdóttur, og sex börnum þeirra til Grindavíkur. Þar var hann á Fiskanesbátunum Geirfugli GK 66 og Gauki GK 660, með Erni Traustasyni. Hann var síðan um tíma á Albert GK 13 eða þar til hann bindur endanlega landfestar.

Björn var aðaldrifffjöðrin i því að ráðist var í útgáfu Sjómannadagsblaðs Grindavíkur 1989 og var fyrsti ritstjóri þess, auk þess að vera formaður Sjómannadagsráðs Grindavíkur í nokkur ár.

Eftir að Björn kom í land vann hann fyrst í stað hjá Eldi hf. og Íslands lax hf. hér í Grindavík, en nam síðan nudd og hefur starfað við það síðan, fyrst hér í Grindavík en flutti síðan til Akureyrar og býr þar nú.

Sambýlkona Björns er Sigríður Olgeirs dóttir.

Björn; Sjómann- og vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir starf þitt á sjónum, svo og störf þín að félagsmálum sjómannna. Ég óska þér allra heilla, guðs blessunar, og farseldar um ókomin ár, og megin þú nota heiðursins.

var komið för Hinrik að vinna hjá Ísfélagi Grindavíkur hf sem hefur verið starfsvettvangur hans alla tið síðan, þar afgreiðir hann is til sjómannna, útgerða og fiskvinnslu af miklum myndarskap.

Ungur byrjaði Hinrik að láta sig félagsmál miklu varða, hann var formaður Sjómannadagsráðs Grindavíkur í nokkur ár og meðreiðarsveinn í ýmsum nefndum er vörðuðu hagsmuni sjómannna eins og hann orðaði það svo skemmtilega sjálfur. Þegar Sjómann- og vélstjórafélag Grindavíkur réðst í byggingu sjómannastofunnar var Hinrik í byggingarnefndinni sem sá um þá framkvæmd.

Heiðranir 2007

Hinrik er mikill áhugamaður um varðveislu gamalla muna og sagna, hann hefur safnað á heimili þeirra hjóna miklu af munum úr siglinga- og fiskveiðisögu fyrri tima. Þessi áhugi hans kemur líka glöggt fram í Sjómannadagsblaði Grindavíkur en hann ritstýrði því frá 1990 til 2003 með hléi, þegar Pétur Vilbergsson var ritstjóri.

Hinrik var um nokkurra ára bil ritari Sjómann- og vélstjórafélags Grindavíkur, og þegar Vilmundur Ingimarsson gjaldkeri félagsins til margra ára féll frá tók Hinrik við af honum sem gjaldkeri og gengdi því með miklum sóma í fjórtán ár. Eiginkona Hinriks er Guðný Guðbjartsdóttir.

Hinrik; Sjómann- og vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir starf þitt á sjónum, svo og störf þín að félags- og hagsmunamálum sjómannna. Ég óska þér allra heilla, guðs blessunar, og farseldar um ókomin ár, og megin þú nota heiðursins.

Karl Helgason.

Karl Helgason er fæddur í Reykjavík 12. apríl 1939. Foreldrar hans voru Helgi Vigfusson, vélstjóri, og Sigríður Sigurðardóttir, húsmóðir.

Karl byrjaði á sjó 1958 með Haraldi Kristjánssyni á Kristinu RE 45, en Haraldur stofnaði síðar útgerðarfyrirtækið Sjóla hf. Eftir það fer Karl til Grindavíkur á Þorsteini GK 15, með Svani Jónssyni, en síðan tekur Karl heitinn Simonarson við Þorsteini og er Karl með honum til 1966. Eftir það fer hann á Þórkötlu GK 97 og er á henni til 1969.

Það ár fer hann út í útgerð með félögum sínum,

þeim Ólafi Sigurðssyni og Magnúsi Ásgeirssyni, en þeir kaupa Guðmund Þórðarsson RE, síðar kaupa þeir Hannes Hafstein og Reykjanes GK og eru saman í útgerð til 1979 en þá selja þeir og hætta samstarfinu. Karl fer þá á Jóhannes Gunnar GK og er á honum í rúmt ár, eftir það fer hann á Hafbergið GK með Helga Einarssyni er á því

til 1992. Næstu tvö árin er hann á ýmsum bátum þar á meðal Eldeyjarsúlu GK, og á bátum hjá Fiskanesi hf.

Árið 1994 fer Karl með Erni Traustasyni til Gana með vélbátinn Lingey SF sem áður hét Hópnas GK, og er þar í tvö ár að hann kemur heim og stoppar þá í eitt ár heima, fer aftur til Gana og er í tvö ár en kemur þá alkominn heim. Heim kominn fer Karl á Skúminn GK og Ádalvíkina GK með Ómari Einarssyni þar til Ádalvíkin er seld. Eftir það fer hann á Sturlu GK með Sigurbirni Guðmundssyni þar til skipinu er lagt og það síðan selt. Sjómannsferlinum lauk Karl síðan á Hafberginu GK, því sama og hann var sem lengst á fyrrum, skipstjóri á Hafberginu var þá Guðjón Einarsson. Að öllu samanlögðu eru það fjaruti og sex ár sem Karl hefur stundað sjóinn, og svo gott sem allan þann tíma verið vélstjóri, en hann tók vélstjórapróf 1962 í Reykjavík. Eiginkona Karls er Vivian Ósey Helgason og búi þau í Keflavík.

Karl; Sjómann- og vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir áratuga störf á sjónum. Ég óska þér allra heilla, guðs blessunar og farseldar um ókomin ár, og megin þú njóta heiðursins.

Sjómannana dagurinn

Sendum sjómönnum og fjölskyldum þeirra okkar bestu kveðjur

 HÉÐINN

Stórasíða 6 • IS-210 Garðabæ

Sími: 569 2100 • Fax: 569 2101 • www.hedinn.is

Lifid er saltfiskur.....
Saga saltfiskana rakin í glaslaug 650 m² jörumitata háskali

Saltfisksetur Íslands í Grindavík

Opn allra daga kl. 11-18
Akveipsetur er kl. 1000 fyrir fulldóttu og 2100 fyrir líðan
Lokflokken Íslands í Grindavík - Höfnargata 12a - 240 Grindavík - sími: 620 2170 - www.saltfisksetur.is

PJÓNUSTA :

HÖNNUN VEIDARFÆRA

Hönnun veidarfæra: Hönnunum veidarfæri frá grunni ef með þarf. Einnig sjáum við um breytingar og lagfæringer á veidarfærum til að aðlaga þau að óskum kaupenda.

UPPSETNING OG FRÁGANGUR VEIDARFÆRA

Sjáum um uppsetningu og frágang veidarfæra að óskum kaupenda.

VIÐHALD VEIDARFÆRA

Yfirlórum allar gerðir veidarfæra.

VÍRAR, HÓLKAR, 600TN VÍRAPRESSA

Eigum á lager fiestar gerðir vinnsluvira og kranavíra. Erum með 600tn vírapressu, og brykkjum bæði ál og stálhólka með hefðbundnum augum með eða án kossa. Erum einnig með stálaugu f/ víra og virmanillu.

ROCKHOPPERAR OG FÓTREIPI

Erum með rockhopperpressu. Setjum upp og lagfærum lengjur af öllum stærðum og gerðum, að óskum kaupenda. Eigum óvallt til að lager rockhopperdiska 10-24" í ýmsum þyngdum. Einnig erum við með milligúmmi af flestum stærðum. Setjum einnig upp fótreipi fyrir dragnaður og humartroll.

KEÐJUR OG LÁSAR

Stálkeðjur 9-32mm og galvanisiraðar 4-32mm frá Trygg i Noreg. Patentlása frá Parson og Silverline, og járnvara frá Markusen.

NET TÓ OG GARN

Net tó og garn frá Hampiðjunni, Cotesi og Euronet i Portugal.

ALL T Í NETAÚTHALDIÐ

Eigum efni í færi, sértu, baujur, belgi, teina og fleirra

NETAFELLING OG AFSKURÐUR

Tökum að okkur netafellingu og afskurð.

SKILJUR

Setjum upp og sjáum um viðhald á Sort-V smáfiskaskiljum og rækjuskiljum.

SJÓFATNAÐUR

Sjófatnaður, vettlingar, hnifar, brýni og ýmislegt fyrir útgerðina.

[Frekari upplýsingar færðu á www.veidarfaeri.is](http://www.veidarfaeri.is)

AFGREIÐUM SJÓFRYSTA BEITU SAMDAEGURS

NÝR SAURY

- Sérlega hátt fituinnihald - allt að 27.9%
- Nýtist 30% - 40% betur en sild
- Veiðir lengur en önnur hefðbundin beita
- Saury losnar síður af krónum
- Roðið er einstaklega sterkt

Samkvæmt rannsóknunum
Rannsóknastofnunar fiskiðnaðarins er fituinnihald
Saura allt að 27.9%

Rannsóknastofnun
fiskiðnaðarins

PANTANIR Í SÍMA 581 2222

VOOT IMPORT & EXPORT EHF
HAFNARGATA 90 • 230 REYKJANESBÆR
SÍMI: 581 2222 • FAX: 581 2223 • WWW.EDALBEITA.IS

Með
Sjómannakveðju!

SJÓMANNADAGURINN Í GRINDAVÍK 2. JÚNÍ 2007

Á nákvæmlega þessu augnabliki er haestvirtur sjávarútvegsráðherra að hefja upp raust sín og flytja ávarp við sjómannadagsháðarhöldin í Reykjavík. Þegar hann hefur lokið málí sinu tekur til málssjómannarformaður LÍU og að síðustu forseti borgarstjórnar.

En hér í Grindavík stend ég - aleinn! Og um hvað talar maður á sjómannadaginn? Ég hef alltaf hálf vorkennt mónum sem þurfa að tala ár eftir ár við ákveðin tilefni eins og 17. júní eða sjómannadaginn. Það hlýtur að vera erfitt að finna nýjan flót á sama málinu? Það segir sig sjálf. Og þá er auðvitað þægilegast að gripa bara gömlu lummurnar. Á sautjánanum, talar maður um framfarar i efhahagsmálum og bjartsýni sem rikir í þjóðarsálinni. Á sjómannadaginn eru það auðvitað nýjustu leiðindin frá Hafró en svo er farið í að tala um hetjur hafssins, saegarpa, karlmenni sem sækja okkur lifsbjörgina útá úfnn og haettulegan seinn. Dáðadrengi og drabbarra sem standa syngjandi særir og glaðir við stórfin um borð. Eitthvað í aett við:

Sænd er hverri þjóð að eiga saegarpa enn sem sigla um hafið eins og alvöru menn. Með glott á vörum og gleði á brá grimmir við veiðar um úfnn sjá!

Hann er sjómaður, sjómaður, hafssins hetja hann er helviti góður við allt út á sjó standa við stýri' eða fiskinn að fletja, flottur kall, hann er aflakló. Hefur siglt út um höfin í sautján ár og sjómannsku kann hann sko upp á hár. Fordum þá var hann á vertið í Eyjum þar var nú indælis úrval af meyjunum. Þar var líka þórður sem elskadi þilförl, þrelgðóður gæi, nú er hann í kör og tautar í sifellu: sjómannskan er ekkert grín og aldrei það gerðist að oldurnar breyttust í vin. Ekki reikna ég svo sem með því að

sjávarútvegsráðherra eða forseti borgarstjórnar muni rappa fyrir landsmenn á kajanum í höfuðborginni. En hver veit? Fyrst pólitíkusar láta sig hafa það að drekka ógeðsdrykki í von um atkvæði þá er sennilega ekki mikil mál

menn eins? Eru þeir kannski allir ofsa lega myndarlegir og guðd lükking gæjar með sixpakk magavöðva og karlmennskublik i augum? Eða eru þeir til dæmis allir hjól-beinóttir? Ég held ekki. Sko, að þeir séu allir hjólbeinóttir.

Sá sem hér stendur er alinn upp í sjávarplássi og átti föður sem var sjómaður alla að. Hann byrjaði tólf ára til sjós, það var árið 1932, stundaði linuveiðar, netaveiðar, sildveiðar og síðustu árin skak á eigin trillu, en svo undarlegt sem það er, þá átti hann, þrátt fyrir meira en hálfrar aldar störf við sjómannsku, engan rétt til fisksins í sjónum, og átti þar afleiðandi engin verðbréf í kauphöllinni við ævilon – sem er náttúrlega fjandi svekkjandi fyrir afkomendur hans.

Sá sem hér stendur hefur aldrei stundað sjómannsku. Þau fiau skipti sem hann hefur farið út fyrir hafnargardinn hefur hann samstundis byrjað að aða lifur og lungun og beðið nærestadda að likna sér með því að henda sér útbyrðis.

Svo hvers vegna stend ég þá hér og ávarpa saeborda Grindvikinga? Í fullri hreinskili þá bara veit ég það ekki! Það var einfaldlega hringt í mig.

Ég var svo heppinn að rekast á grein á netinu þar sem hinn virti doktor Halibut Haddock skrifar um rannsóknir sinar á

Íslenskum sjávarútvegi. Mér fannst að þessi grein að erindi til Grindvikinga og sneri henni tafarlaust úr frummálinu.

Doktor Halibut Haddock talar um hinrar ymsu týpur eða tegundir sem tengjast sjávarútveginum hér á Íslandi.

Fyrst er að nefna til sögunnar smábátaeigandann, í daglegu tali nefndur TRILLUKARL. Trillukarlinn er oftast mjög sérkennilegur, svo vægt sé til orða tekið, og skiptir þá ekki málí hvort um er að reða hegðun hans, hugsun, lundarfari eða útlit. Rannsóknun, sem hafa verið gerðar á trillukörlum, ber alls

ekki saman um það hvort menn verða skritnir að því að vera trillukarlar eða hvort það er ófugt: að eingöngu skritnir einstaklingar verði trillukarlar. Sem sagt hvað er orsök og hvað er afleiðing? Sjálfur held ég að þarna sé sittlið af hvorutveggja. Eitt helsta sérkenni trillukarlins, og þar ber öllum rannsóknunum saman, er að hann þykist yfirleitt vita allt betur en aðrir og er alls óhraeddur að láta skoðanir sinar í ljós. Ef hann er spurður um aflabréðið þá er hann aldrei að fiska nokkum skapaðan blut.

Trillukarlinn er ákaflega þrasgjarn. Kjörlendi hans eru bryggjur þar sem hann vill helst bogra hokinn yfir vélgarminum eða standa í smærri hópum að reða málín við aðra trillukarla. Þar sem þeir þykjast allir hafa rétt fyrir sér hlustar enginn á það sem hinir segja.

Trillukarlastofninn er í mikilli hættu og hafa árgangar síðustu fimmtíð ára verið ákaflega rýrir.

Þá er komið að því sem má ef til vill kalla hina daemigerðu FRYSTITOGARATÝPU.

Þetta er þrekvaxinn maður í hlýraboli með sjónvarpsfjartýringu innan seilingar. Tegundin er oftast nefnd HÁSETI. Miklar breytingar hafa orðið á högum og háttarni hásetans undafarna ártugi, baði hvað varðar útlit og lifsmynstur. Helstu breytingar sem hafa orðið á þessum stofni síðustu árin eru þær að magamál hans hefur aukist gríðarlega, sem sést að því að maginn hefur sigið, orðið framsettur. Visindamenn telja að þessi þróun hafi orðið til vegna gríðarlegs magns af átu á helstu miðum hásetans en þau eru aðallega kringum matsal og sjónvarpstæki þar sem verið er að sýna knattspyrnu.

Undanfarin ár hefur borið á miklu ofvexti í fingrum haegri handar sem hann notar mest á sjónvarpsfjartýringuna. Sömuleiðis hefur orðið vart við rassstækkun hjá stofninum. (Þessi týpa kvartar mikil undan lélegum launum og er

alltaf blönd.)

Næst nefnir doktor Halibut Haddock hina góðunnu SKIPSTJÓRATÝPU.

EKKI ER SJÁNLEGUR MIKILL MUNUR Á ÞESSARI TÝPU OG HINUM SVOKALLAÐ HÁSETA. Þó maetti ef til vill segja að þróun magamálsins hafi orðið enn meiri en hjá hásetanum. Hrygningarslöðir þeirna og helstu fæðutegundir eru hinar sómu, enda byrjar skipstjóratýpan oftast líf sitt sem háseti en síðan gerist eitthvað í nokkuð þroskuðum kvörnum hans, sem dregur hann burt frá breðrum sinum og þegar hann snýr til baka þá hefur eitthvað það gerst sem gerir hann að foringja hópsins.

Má geta þess að Evrópusambandið hefur nýlega styrkt rannsóknir Kákasískra visindamanna á íslensku skipstjórategundinni sem í daglegu tali er kölluð KALLINN og er þekkt fyrir að eiga mikil af graejum, svo sem tvo, þríja jeppa, bjólhýsi, sumarhús baði hérlandis og erlendis, sem og nokkrar ibúðir í Reykjavík. Kallinn fær helmingi meiri í laun en aðrir og finnst hann alveg verðskulda það.

Næst beinir doktorinn athyglinni að mjög skemmtilegri týpu. Í raun er þetta ekki af tegundinni Sjómaður, heldur er þetta undirtegund í sjávarútvegsflórunni. Þessi týpa hefur nefnilega sjaldan á sjó komið en heldur sig við þurrundi. Þetta er hinn svokallaði KVÓTAEIGANDI, oftast kallaður SÆGREIFL. Kjörlendi hans og hrygningarslöðir eru á alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Sérfræðingar hafa lengi fylgst með þessari tegund af miklu áhuga og í nokkur ár hafa farið fram seiðamerkingar á Sægreifum og fyrir þá sem vilja fylgjast með ástandi þeirra er hegt að fara inn á heimasiðuna kauphollin.is en þar eru allar hreyfingar tegundarinnar skráðar af mikilli nákvæmni.

Sægreifar eiga það til að barma sér með háu og skerandi hljóði, er þetta sérkennilegum væl þeirra kallað barlómur og ner hámarki þegar

þeir safnast allir saman, halda einhverskonar þing, sem á málí visindamanna er skammstafað LÍÚ. Þar kjósa þeir sér yfirbarlóm, en hans hlutverk er að berja löminn í fjölmíðum og vaela utani ráðherrum og gera þá hálfvitlausa. Frægasti barlómur sigræfategundarinnar er á efa Kristján Ragnarsson, sá er barði löminn hvað lengst fyrir þá á síðustu öld.

Sægreifinn er ekki vinsæll meðal hinna tegundanna og heldur sig því mest útaf fyrir sig eða í eigin hópi. Hann veiðir ekki sjálfur sér til matar heldur lífir mestanpart á því sem aðrar tegundir afa.

Að lokum nefnir doktor Halibut Haddock svona í framhjálaupi og meira til skemmtunar tegund sem stundum villist af leid eins og farfuglarnir og blandast sjómónum og er það þá yfirleitt til eintóma leidinda.

Þetta er svokallaður LANDKRABBI. Landkrabbinn er ekki hátt metinn hjá hinum tegundunum sem kalla hann oftast AUMINGJA eða RÆFIL. Landkrabbinn veit ekkert um sjó eða sjómannsku og aðrir lifur og lungum þegar hann kemur um bord í skip. Landkrabbinn ófundast oft út í sjómann vegna launa þeirra. Um leid og eg óska Grindvikingum til hamingju með daginn lýk eg ávarpi minu með lokaordum sjávarútvegsráðherra:

Þó kannist við Sigga', hann er sjómaður alltaf sérlega djöfull upplagður.

Hann sigldi um höfin í sautján ár með svoltla ýstru og ekkert hár. Og svo var það Einsi Eyjakaldi alltaf sjóveikin hann plagaði og kvaldi; hann ældi baði lifur og lungum og loksins æld' ann hrítapungum og stundi milli uppkastanna:

Lifið er lotteri, og eg tek þátt i því. Já, lifið er lotteri, og eg tek þátt i því.

Gleðilega hátið!

Guðmundur Ólafsson, leikari

fyrir það að rappa. En hvernig eru íslenskir sjómanni í raun og veru? Hvernig eru þeir tildeimesi þegar þeir koma í land? Fer þá ekki af þeim mesti glansinn? Dugar það Einsa kalda úr Eyjunum að hafa verið innundir hjá meyjunum á sinum yngri árum þegar hann stendur í landlegu við uppaskið í eldhúsini heima eða með skitableyjuna í höndunum yfir grenjandi krakkunum? Heimilissörf vilja einhvem veginn fletja út hetju myndina. Eða er eitthvað hetjulegt við "Svo breiðan um herðar og háan með ryksuguna ég sá hann!" En eru allir sjó-

„Og svo nýja í næstu höfn,“

-segir Ásgeir Tómasson, útvarpsmaður, á samnefndu menningarkvöldi í Saltfisksetrinu 2007

„Elsti kveðskapur sem mér hefur tekist að finna um sjómennsku Íslendinga er orðinn tölувert við aldur. En þar er strax lagður grunnurinn að þeim tóni sem einkenndi velflest ljóð og söngtexta um sjómenn og sjómennsku, að minnsta kosti á nítjándu og tuttugustu öld og eflaust einnig fyrir á öldum. Þarna er ort um sannkallaða vikinga. Menn stórra verka.

Hetjur hafssins sem létu að sér kveða svo að um munanái þegar stigið var á land,“ byrjar Ásgeir Tómasson, útvarpsfréttamaður, fyrirlestur sinn um sjómannahlöð Íslendinga á síðustu öld fyrir troðfullu Saltfisksetrinu af fólk á menningarkvöldi um miðjan mai mánuð á síðasta ári.

Það er Menningarnefnd Grindavíkur sem stendur fyrir þessum viðburði „Og svo nýja í næstu höfn,“ en hljómsveitin Meðbyr frá Grindavík spilaði fyrir gesti inn á milli og glæddi textana lífi sem Ásgeir var að fjalla um hvort sem um var að ræða þá rómantík sem einkenir sjómannahlöðin eða texta um „Hetjur hafssins“, sjómenn, og það samfélög sem einkenir Grindavík. Um eitt hundrað gestir skemmtu sér konunglega þessa kvöldstund og láttum við Ásgeir aftur fá orðið þar sem frá var horfið.

Það mælti min móðir

ad mér skyldi kanga
fley og fagrar cirar,
vara á broti með vikingum,
standki upp í stafni,
stýra dýrum knerr,
halda svo til hafnar
höggyva manu og annan.

Hafi Egill Skallagrímsson verið sjó ára þegar hann orti svona má ljóst vera að hann hafði litla reynslu af yrkisefnumi, það er að ferðast um höfin og höggva mann og annan þegar i land var komið. Því má segja að Egill hafi lagt grunninn að öðru atriði sem tengdist höfundum sönglagatexta um sjómenn og sjómennsku þegar komið var fram á miðja tuttugustu öldina: Fæstir þeirra höfdu nokkra reynslu af sjómennsku svo að orð væri á gerandi. Í mesta lagi að þeir hafi farið með strandferðaskipum milli byggðarlagra innanlands eða til útlanda með Gullfossi, þó vituskild með einhverjum undantekningum.

Flytjendur Óskalaga sjómanna ásamt Ásgeiri Tómassyni eru: Rósa Signý Baldursdóttir, Dagbjartur Willardsson, Inga Björk Runólfssdóttir, Inga Þórhildur Þórhildur, Björn Erlingsson, Einar Friðgeir Björnsson, Halldór Lárusson og Þróunar Þórhildur, en hljómsveitina kalla þau Meðbyr.

þessara laga hafa unnið sér þegnrétt hér á landi, þókk sé söngtextum Jónasar Árnasonar og fleiri góðra manna. Sem daemi má nefna Höldum til hafs á ný, sem triðið þrjú á palli hljóðritaði fyrir margt löngu.

Við treystum hvern hnút,
og við strekkjum hvert stag.

Já, allt i lagi!

Því akkerum léttum við aftur í dag.
Og við höldum til hafs á ný.

Við undom her gladdir við drykkju og dans,
Já, allt i lagi!

Med sökmud í hjarta við litum til lands.
Og við höldum til hafs á ný.

Það er allt i lagi!
Já, allt i lagi!

Því sólin hún skin,
og í seglumum hvín,
og við höldum til hafs á ný.

Já, það eru konur í þessari höfu.
Já, allt i lagi!

Og léttlyndar sumar, - ég nefnái engin nán.

Og við höldum til hafs á ný.

Þær hafa okkur elskuð með heiðri og saem.

Já, allt i lagi!

En mi er það báð, því buðum er taemd.
Og við höldum til hafs á ný.

Það er allt i lagi!
Já, allt i lagi!

Því sólin hún skin,
og í seglumum hvín,
og við höldum til hafs á ný.

Með kossi við urðum að kveðja þær fjlott.

Já, allt i lagi!

Það fáuma þær einhverjir aðrir í nái.
Og við höldum til hafs á ný.

Já, svona er lífð, en sama er mið.
Já, allt i lagi!

Því komur og vin má fá viðar en hér.
Og við höldum til hafs á ný.

Það er allt i lagi!
Já, allt i lagi!

Því sólin hún skin,
og í seglumum hvín,
og við höldum til hafs á ný.

skoskir eða írskir sjómenn sungu við vinnu sína ádur fyrir. Yrkisefni þessara skútaaldarsöngva voru óskop áþekk og síðar varð. Sjómennir sungu um sitt daglega lif, litrika starfsfélaga og merka atburði úr sjómannahlöðinum ásamt drauminum um að komast klakklaust heim úr veiðiferð til eiginkvenna og barna sem biðu þeirra.

Fyrstu söngvarnir upp úr rimnahefðinni Öliklegt má telja að Íslendingar hafi þekkt þessi erlenda sjómannahlöð, nema hugsanlega einhverjir örflair sem munstruðu sig á erlendar skútur. Eigi að síður var sönglist iðkuð á íslenskum fiskibátum á þessum tima. Fyrstu íslensku sjómannahöngvarnir urðu til upp úr rimnahefðinni. Og þeir voru vinnusöngvar, rétt eins og þeir erlendi. Tilvalið var að kveða rimur til sjós til að halda takti við áralagið, sömuleiðis til að stytta sér stundir fjarri landi og halda á sér hita. Þegar allar helstu rimurnar höfðu verið kveðnar tóku kvæðamenn um bord gjarnan við og ortu nýjar rimur um sjómennskuna, vinnufélagana og annað sem stóð huga þeirra næri. Það var síðan keppikefli áhafnarinnar að laera kveðskapinn og gjarnan var hann hafður yfir morguninn eftir, strax að lokinni sjóferðabænni. Því miður er lítið sem ekkert til af þessum rimum, enda voru þær einungis til í munnlögri geymd. Og satt að segja hefur lítið verið fjallað um þennan hluta íslenskrar kveðskaparlistar.

Jónatan Garðarsson, sjómiðlamaður og sannkallaður fræðimaður um allra handanna degartónlist, aflaði sér þó upplýsinga um hana hjá afa eiginkonu sinnar. Sá hét Sveinn Þormóðsson og var sjómaður og kvæðamaður frá Klíku í Fifustaðardal í Ketilfjörðum. Sveinn var mótoristi og síðar vélstjóri á varðskipum. Þegar hann hætti á sjó starfaði hann fyrir Vélstjórafelagjóð og ók þá um allt land til að innheimta félagsjóði. Jónatan segir að þá hafi hann oft gripið til rimnanna, sérstaklega til að halda sér vakandi við aksturinn.

Kveðskapur sem þessi lagðist af þegar vélbátaöld gekk í garð hér á landi. Að sjálfsögðu var þó áfram ort um sjómenn og hetjudádir þeirra.

Sæmd er hverri þjóð að eiga

Nú komu fram á sjónarsviðið tónskáld á bord við Sigvalda Kaldalóns, Emil Thoroddsen og síðar Sigfús Halldórsson og fleiri sem sömuð sönglög og kórverk við hetjuljóð á bord við Íslands Hrafnistumenn og Stjána bláa að ógleymdum bragnun Suðurnesjamenn eftir Ólina Andrésdóttur. Hann gekk svo sannarlega í endurnýjun lifdaganna þegar Suðurnesjamáðurinn Þórir Baldursson útsettí lagði fyrir Savanna triðið. Það kom síðan út á hljómplótu árið 1964. Síðan hafa Suðurnesjamenn

verið í flestum rútbilasöngbókum, sem gefnar hafa verið út.

*Sæmd er hverri þjóð að eiga sargarpa enn.
Ekki var að spængja með þá. Útnesjamenn.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

*Unnur þauð þeim fadm sinn svo ferleg og há.
Kunnu þeir að heita hana brögðum sinum þá.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

*Kunnu þeir að stýra og styrk var þeirra mund.
Bárun ristu byrðingarnir ólifissund.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

*EKKI er að spængja með íslenski sjómannablöði,
ólgundi sem hafði og eldfjallaglóð.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

*Ásakir sem logi og áræðir sem brim,
hræðast hvorki brotsjó né bálfídeia gým.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

*Gull að sakja i greipar þeim geigyanu mar,
ekki er nema ofurmennum ætlandi var.
Sagt hefur það verið um Suðurnesjamenn,
fast þeir söttu sjóinn og sakja hann enn.*

Dessa útsetningu Suðurnesjamanna í flutningi Savannatriðsins kannast væntanlega flestir við. En nú er ég kominn fram úr sjálbum mér. Sjómannalagabylgjan sem hér er til umsjöllunar höfði nefnilega einum ellefu árum fyrr. En fyrst er rétt að rifja agnarögn upp úr íslensku dægurlagasögunni:

Fram að síðari heimsstyrjöld var satt að segja fremur lítið um það sem kalla má léttu tónlist hér á landi, eins og við flokkum hana nú til dags. Sönglög og körverk voru langmest áberandi, og langvinselasta poppbandið hér á landi á þeim tíma var MA-kvartettinn.

Það gefur á bátinn við Grænland

En með komu breska hersins og síðar hins bandarískra gerbreyttist andrúmsloftið. Það varð draumur að vera með dáta og hermennirnir, þessir útlendu unglingsar í einkennibúningunum, fluttu með sér framandi dægurmenningu að utan. Um miðjan fimmra áratuginn varð einnig önnur viðamikil breyting. Dægurlagasöngvararnir, eða svonefndir krúnerar, tóku að ryðja sér til rúms að hætti Bings

Crosbys og annarra, sem ruddu brautina. Söngvararnir höfðu fram til þess tíma gengt harla veigalitu hlutverki í tónlistarflórunni. Sem dæmi má nefna að þegar Haukur Morthens, Alfred Clausen og Sigurður Ólafsson tóku að láta að sér kveða um

hardneituðu að taka að sér þess háttar djöbb! Árið 1950 má svo segja að vorið hafi gengið í garð í íslenskri dægurtónlist. – Og vel að merkja minnig að það hugtak, dægurtónlist, hafi ekki orðið til fyrr en síðar. Á þessum árum var einvörðungu talað um danstónlist eða söngdansa og þeir skiptust í grófum dráttum í gömlu og nýju dansana. – En það var sem sagt árið 1950 sem SKT, Skemmtiklúbbur templara, ákvæð að standa fyrir danslagakeppni til að gefa fámennum hópi lagahöfunda kost að að koma efninu sinu á framtíði. Einnig var hugmyndin sú að að lokka nýja höfunda fram á sjónarsviðið. Freymóður Jóhannesson, sem tók sér skáldanafnið Tólftri september, var potturinn og pannan í skemmtiklúbbnum. Þessi keppni templaranna sló ríkilega í gegn. Lögjin streymdu inn og skáldmeltir karlar og konur máttu hafa sig öll við að semja texta við öll þessi nýju íslensku dans- og dægurlög, sem vel að merkja lifa sum hver góðu lífi enn þann dag í dag. Það var svo árið 1953 að Austfirðingurinn Svavar Benediktsson sendi inn dálittinn vals sem hann hafði fengið Norðblendinginn Kristján frá Djúpalæk til að semja texta við. Og ekki þarf að fjölyrða að það sigraði með glæsibrag.

*Það gefur á bátinn við Grænland
og gútar um sigruna kalt,
en togurasjómanni tamast það er
að tala sem minnst um það allt.*

*En fugli sem flýgur í austur
er fylgt yfir hafð með þrá.
Og vestfískur jökull, sem heilsar við Horn
i hillung með sólroðna brá,*

*segir velkominn heim, segir velkominn heim,
þau verma hin þögulu ord.
Sírtu velkominn heim, yfir hafð og heim.
Þá er hlegið við störfun um bord.*

*En geigjungur er brimið við Grænland
og gista það kýs ekki neinn.
Hvern varðar um dráum þess og vonir og þrár,
sem vakir þar hljóður og einn.*

*En handan við kölguma kalda
þyr kona, sem fagnar í nött
og rauðar við bláeygan, sofandi son
og systur hans, þaggandi hljótt.*

*Sírtu velkominn heim, sírtu velkominn heim.
Að vestan er sigli gegnum is.
Sírtu velkominn heim, yfir hafð og heim
og Hornbjarg úr djúpinu ris.*

Betta lag nefndu höfundarnir Sjómannavalsinn. Við

þekkjum hann reynar best undir nafninu Það gefur á bátinn við Grænland. Það verður að segjast að barna smullu þeir saman klæðskerinn Svavar

Benediktsson og Kristján frá Djúpalæk, iðnverkamaður og síðar kennari og blaðamaður en umfram allt skáld og hagyrdingur. Það má taka svo djúpt í árinni að segja að samlegðaráhrif þeirra hafi orðið álika og hjá og Lennon og McCartney eða Jónasi og Jóni Múla svo við tókum dæmi af heimamiðum. Þeir áttu líka eftir að láta að sér kveða saman eftir þetta. Þeir sigrúðu aftur í danslagakeppni SKT með laginu Fossarnir, og fleiri lög fylgdu í kjölfarið. Og yrkisefnið sló svo sannarlega í gegn. Þarna höfðu laga- og textabófundar þess tíma hitt á álika gott yrkisefni fyrir íslensku þjóðina og þeirri bandarísku þótti þegar hún heyrði kántrítónlistarmennina sina syngja um kúrekana síkátu og afrek þeirra við nautgripasmölun og gláðar kvöldvökur við varðeldinn. Sjómannalögjin tóku að streyma til hljómplötutígefendanna. Jónatan Ólafsson og Núni Þorbergsson voru sérlega atkvæðamiklir árum saman, svo að dæmi sé tekið. Meira að segja Árni Björnsson tónskáld samdi dægurlagið Síldarstulkuna, sem Bjarni Guðmundsson reviðhófundur og blaðafulltrúi ríkissjónarinnar sá um að semja textann við. Þarna komu fram lög eftir Oddgeir Kristjánsson með saltstorknum textum eftir þá Árna úr Eyjum, Loft Guðmundsson og Ása í Bæ. Sum af lögum Oddgeirs urðu reyndar til fyrir sjómannalagaspregninguna í SKT keppninni 1953 og flest voru þau þjóðhátiðarlög Vestmannaeyinga. Lagið Ship Ohoj sem Ragnar Bjarnason hljóðritaði með hljómsveit Svavars Gests árið 1962 er til dæmis eftir þá Oddgeir og Loft og það varð til árið 1931, - tveimur árum áður en sú hefð skapaðist að nýtt lag væri kynnt á hverri þjóðhátið í Vestmannaeyjum.

Hann elskoði þilfór hann Þórður

Hægt er að nefna mörg sjómannalög sem urðu feykivinsel á sjóttu og sjóunda áratug síðustu aldar. Sjana sildarkokkur kemur upp í hugann, baráttusöngurinn í landhelginni eftir Jónatan og Núma, sem var sennilega vinselasta lag ársins 1959 í flutningi Hauks Morthens. Þarna var Einsi kaldi úr Eyjunum, Síldarvalsinn, Landleguvalsinn, Skipstjórvallsinn, Kokkur á kúttar frá Sandi, Vertu sal mey og Skvetta falla hossa og hrista. Og ekki meggum við gleyma laginu Á sjó með Þorvaldi Halldórssyni og hljómsveit Ingimars Eydals, sem hiklaust má segja að hafi skáð flestum eða öllum lögum örðum í vinseldum á sjóunda áratugnum og eru þá Bitlarnir, Stones, Kinks og Hljómar meðtaldir. Textar við þessi vinsælu sjómannalög voru nokkuð á einn veg. Líf sjómannanna var losað í hästert. Hetjur hafsin leitu sér ekkert fyrir brjósti brenna, unnu frelsinu til sjós og áttu það síðan til að gera sér ærlega glaðan dag þegar komið var í land, samanber Þórður sjóari.

*Hann elskoði þilfór hann Þórður
og því komst hann ungur á flot.
Og hann kunnar betur við Halann
en hleinurnar nedan við Kot.
Hann kærði sig ekkert um konur
og kunní að glingra við snit,
og tak' hann upp pyllu, er töf varð á löndun,
hann tók hana hvíldarlaust út.
Og þá var hann varur að segja si svona:
"Já sjómannskan er ekkert grin"
Þó skyldi ég sigla um eilifan aldur,
ef óldurnar breyttust í vin".
"Þó skyldi ég sigla um eilifan aldur,
ef óldurnar breyttust í vin".*

*Já sjómannskan, já sjómannskan,
já sjómannskan er ekkert grin"
Já sjómannskan, já sjómannskan,
já sjómannskan er ekkert grin"*

*Og þannig leid avin hans Þórðar
við þraðom og vorðuð og sukk.
Loks kvæddi hann líflið eitt kvöldið
þeir kennu það of miklu drukk.
En oft þegar sjóhetjur setjast
að sunnli og liðkast um mal,
þá tæma þeir ólkolu honum til heidurs
og hrópa af fögnudi skál.
Og þá var hann varur að segja si svona:
"Já sjómannskan er ekkerti grin"
Þó skyldi ég sigla um eilifan aldur,
ef óldurnar breyttust í vin".
"Þó skyldi ég sigla um eilifan aldur,
ef óldurnar breyttust í vin".*

*Já sjómannskan, já sjómannskan,
já sjómannskan er ekkert grin"
Já sjómannskan, já sjómannskan,
já sjómannskan er ekkert grin"*

Bessi bragur um Þórð sjóara varð ákaflega vinsæll á sinum tíma. Sé betur rýnt í söngtextann kemur reyndar í ljós að Þórður karlinn var ekki jafn kvensamar og margir stéttarbraður hans en glingraði þeim mun meira við stút þegar komið var í land. Drakk rausnar svo mjög að hann hlýtur að hafa verið í lifshaettu, samanber varnaðarorð lækna eftir kappdrykkju framhaldsskólanema á Sauðárkróki hér um árið. Sé bökmennitalegri greiningu beitt til hins ítrasta á Þórð sjóara fer ekki á milli mál að hann hefur átt við stórkostlegt drykkjuvandamál að striða og þar af leiðandi væntanlega verið orðinn gjörsamlega ónýtur til að gagnast konum, sambur:

Hann kærði sig ekki um konur, en kunnar að glingra við stút. Við getum jafnvel tekið okkur smá skáldaleysi og gefið okkur að hann hafi verið inni í skápnunum og ófrykjuvandamálum verið sprottið af því að hann varð að bæla tilfinningar sinar í garð félaga sinna til sjós.

Og meira um textana:

EKKI gleyma sjómannahaginu sem var bannað í Ríkisútvarpinu. Þar var á ferð prentarinn Skapti Ólafsson sem skildi ekki upp né niður í því að ráðamenn útvarpsins saju eithvað dónalegt við þetta:

Ég kem til þín í kveld.
Við kóssu bíða og ástareld
hæði gleymum við stund og stað
ég seg' ei meir' um það.

Það verður allt á flotí alls staðar,
ekkert nema hú hú húllum he.
Hvað get ég annað en hugsað til þín,
sem helma bíður mér.

óperusöngvari og starfsmáður tónlistardeilda Ríkisútvarpsins, sem bað sjómannaháðurinn Guðrún Erlendsdóttur að taka þáttinn að sér. Hún sá um Frívaktina frá haustinu 1956, einu sinni í viku, út árið 1960. Þátturinn sló þegar í stað i gegn og á timabili bárust Guðrún hátt í eitt þúsund bréf á viku frá sjómönnum og aðstandendum þeirra, og þetta var sko snail-mail með frímerki og öllu, en ekki e-mail eins og nú tilkast. Í langflestum bréfum var beðið um óskalög og kveðjur, en Guðrún bárust jafnframt nokkur bónorð frá sjómönnum, sem hún sinnti náttúrulega ekki, enda lofuð kona og stofnaði lögfrædiskrifstofu með eiginmanni sinum Ermí Clause, hæstaréttarlögmanni, skömmu eftir að hún sagði lausu starfi sínu á frívaktinni. Þau eru ennþá hamingjusamlega gift, - eftir því sem næst verður koenist, en þess ber að geta að ég sé Sér og heyrta allt of sjaldan númerið. Eftir að Guðrún léti af stórfum tók Kristin Anna Þórarinsdóttir leikkona við Frívaktini, síðan starfssystir hennar Sigríður Hagalín, þá Eydis Eyþórsdóttir, síðar aðalgjaldkeri Ríkisútvarpsins, loks Margrét Guðmundsdóttir, sem einmitt léti af stórfum á skrifstofu stofnunarinnar, - fyrirgefði, opinbera hlutafélagsins, - þegar henni var breytt í opinbert hlutafélag. Það kom til sögunnar Sigrún Sigurðardóttir, sem stýrði þáttinum í átt á og loks sá Þóra Marteinsdóttir um frívaktina, allt til 28. maí 1990 þegar þátturinn var lagður niður. Þá voru aðstæður orðnar allt aðrar í þjóðfélaginu en þegar þessi vinsæli óskalagafáttur var upp á sitt besta. Rás 2 og nokkrar einkauftvarpstöðvar voru komnar til sögunnar og ef einhver vildi fá að heyra óskalagið sitt hringdi hann bara eða sendi fax og lagið var komið í loftið nokkrum minútum síðar. Bréfasendingar með gamla laginu heyrdu sögunni til þar sem fólk þurfti að biða í tvær vikur eða lengur til að heyra kveðjurnar sinar lesnar og fá óskalögum leikin.

Að sögn umsjónarkvennanna voru það einkum sjómannahög og síðan vinselstuðin lögum hverju sinni sem mest var beðið um, aðallega íslensk. Guðrún Erlendsdóttir minnist þess að eitt lag var leikið í nánast hverjum einasta þætti sem hún sá um frá 1956 út 1960, sem hafa lauslega áætlað verið hátt í 220 talsins. Það var Hraustir menn, sungið af mannum sem réð hana til starfa, óperusöngvaranum Guðmundi Jónssyni.

Blómaskeið sjómannahaganna stóð fram undir 1970.

Til dæmis var efnt til dægurlagasamkeppni árið 1966, þegar sildarævintýrið var enn í fullum gangi. Raggi Bjarna sigrði í þeiri keppni með lag eftir einn umsvifamesta sjómannahagahöfund þessa tíma, Jenna Jónsson. En lagið var reyndar ekki um sjómenn eða sjómennsku, heldur friðu, lítlu Lipurtá sem dansaði jenka daginn út og inn. Jenni átti þó einnig lagið í þróðja seti og þar var fjallað um Ólaf sjómann sem sagði það sínar ær og kýr að segja folkinu sögr um ævintýrið sín á sjónum. Akunesingurinn Theodor Einarsson átti lag i keppninni, sem nefnist Bréfið. Þau sendi aflakló af síldarmiðunum fyrir austan sinni heittelskuðu bréf:

Bráð er þetta bréf á enda.
Bráðum sigli ég úr höfu.
Hugur minn er alltaf hjá þér
hvar sem ferðast ég um dröfn.
Elsku reynd' að fljúgu austur
einhvern góðan vedurskag.
Vertu kera sel að sinni
og sendu mér eitt óskalag.

Um það leyti sem fór að fjara undan íslensku sjómannahögum urðu tóluverðar breytingar í þjóðlifinu. Þóskaffi dróst saman af ýmsum ástæðum, síldarstofninn hrundi og undir lok sjóunda áratugarins varð svæsnasta gengisfelling í manna minnum. Þetta var gengisfellingin þegar Honda skellinöðraðurnar sem kostuðu 25 þúsund kall árið 1968 hækkuðu í 36 þúsund árið eftir. Þetta voru þung tímindi fyrir unga menn sem náðu skellinöðraðurnum gengisfellingarárið mikla 1969. Það voru lika sviptingar í dægurtónlistinni. Létt tónlist og slagur væku um tíma fyrir erlendu sýrurokki og annars konar áhrifum, flestum erlendum. Segja má að léttar tónlistin hafi ekki náð sér almennilega á strik fyrir

en undir 1975, þegar Stuðmenn komu fram á sjónarsviðið. Þeir voru að sjálfsögðu með sjómannahag og texta þarna í upphafi:

Og svo þegar ég kem af sánum,
verður aftur kátt í litla bánum.
Við eignumst vonandi óttu bœn
og höfum endur á tjörn.

Sigurður er sjómaður
sannur vesturbæringur.
Alltaf fer hann upplagður
út að skemmta sér.

Dansar hann við dómurnar,
dásamaður allsstaðar;
við ungar jafnt sem aldradar
út á gölfid fer.

I vinarkrus og vals og ræl,
hann vindur sér á tå og hæl,
þolir ekki vol né vael,
vaskur maður er.

Káitur syngur Sigurður:
"Svona er að vera einhleypur.
Alltaf laus og liðugur
likar þetta mér.

horfin, eins og ég nefndi hér áðan. Kvótinn kominn til sögunnar, skuttagarar höfðu leyst síðutogarana af hólmi og aðbúnaður allur annar og betri en áður þekktist. Skipstjórnarinn gátu meira að segja setið í brúnni í töflum og greiðsluslopp og heima í landi voru útgerðarmennirnir, sprengmenntaðir hagfæðingar og viðskiptafræðingar sem kunnu útlensku orðnir aðalmennirnir. Í ljósi þessara umskipta þótti einhverjum hagyrdingnum tími kominn til að betrumbaða visu Egils Skallagrimssonar, sem getið var hér í upphafi:

Það mælti min móðir
að mér skyldi kaupa
fagran flota skipa
fremstur gerast megreifa
standa í brú og stjórná
stýra frystinókkva
bruna svo að bryggju
og brosti með meiri kvóta
Svava Strandberg
1945.

Á síðari áratugum, eftir því sem fækkað hefur í sjómannastéttinni og starfið breyst má segja að athyglan hafi beinst frá sjómennskunni og fiskvinnslunni að ýmsum óðrum þáttum þjóðlifins. Daegurtónlistin, sem blómstrandi á árunum 1953 til 1970 eða svo, lifir bara í hugum okkar og á geisladiskum með endurútefnum dægurflugum. Textar um atvinnulífið eru fásédir. Engum virðist detta í hug að yrkja um lífið í Bónus og álverum, hvað þá bónkum eða kauphóllum. Ef móðir Egils Skallagrimssonar hefði til dæmis séð fyrir sér að framtíð sonarins lægi í spákaupmennsku, kaupaukum, fjandsamelegum yfirlitökum og alls kyns tilfæringum á verðbréfamarkaði gæti visa pappírtigrisdýrsins tilvontandi hafa orðið einhvern veginn svona:

Það mælti min móðir
að mér skyldi kaupa
farsimi og fistiðlu,
fara heim að netið,
höndla vuenleg hlutabréf
og hörku trylliðaki,
þeysa svo á þjóðhátið,
þjóra vel og lengi.

(Njörður P. Njarðvík: Annar Egill: Lesbók Morgunblaðsins, 9. sept. 2000)

Sem betur fer sjást þess engin merki að í uppsiglingu sé ný bylgja dægurlaga og – texta um hetjur verðbréfum, pappírtigrisdýrin í Kaupþingi, Glitni og hjá SP-fjármögnun. En það lífir enn í glæðum

Allt breyttist, kvótinn kom, sildin hvarf

Vist er að þegar þarna var komið sögu voru söngtextarnir um hinari ódepandi hetjur hafins svo til alveg horfinir úr íslenskri dægurtónlist, þegar Gylfi Ægisson er frá talinn. Allt var breytt. Sildin

Guðrún Erlendsdóttir sá um Frívaktina
Fyrir áratug og rúmlega það var i sjómannaháðinu Vikingi gerð tóluverð úttekt á sjómannahögum og –textum. Þar kom fram að það var áhöfn togarans Júli, sem sendi útvarpsráði bréf og skoraði á það að beita sér fyrir að setja á laggirnar útvarpsþátt þar sem sjómenn gætu sent sinum nánustu kveðjur og óskalög. Það var svo Guðmundur Jónsson,

gömlu sjómannalaganna, samanber að sjómannadagurinn er viða örðinn að helgarhátið hafs og tóna. Og raunar gott meira hér í Grindavík þar sem mér skilst að hátiðarhöldin stefni í heila viku. Efnt er til alls kyns skemmtikvölda um allt land þar sem ungt tónlistarfólk rifjar upp þennan anga tónlistarfsins. Gamall konungur sjómannasöngvanna, Raggi Bjarna, tók sig til í fyrir nokkrum misserum og gaf út sjómannaplótuna Vel sjóður, sem mæltist vel fyrir.

Roðlaust og beinlaust

Nýir flytjendur skjóta meira að segja upp kollumum. Bogomil Font og djasstriðið Flis sungu í fyrrasumar um sjó og kvóta. Þá hefur hljómsveitin Roðlaust og beinlaust frá Ólafsfirði haldit uppi merkinu síðastliðin ár. Hún er að mestu skipuð þaðvönum sjómönnum, áhöfninni á Kleyfarbergi ÓF, og má þannig segja að hringurian hafi lokast frá því að sjómenn árabátanna kváðu rímur til að halda á sér hita og passa upp á taktinn við áralagið. Enn semja menn og syngja sem sagt um sjómenninguna, sem er sko ekkert grín.

*Ég hef lengi stundaoð sjóinn
glímt við Ægis mikla og mætt.*

*Já, marga fjöruna hef ég sopið
en ég ber höfudló hátt.*

A-ha-ha, A-ha-ha,

*Það hefur ekki aitt verið dans á rísum.
Það skiljó við hrað er átt.*

*Ég hef oft verið að hugsa um það
þegar flókin renna í gegn.*

*Að láta skera þetta aitt i Kanann
það bara er mér um megn.*

A-ha-ha.

*Það eins og þeir vilji frekar hafa okkur á rekvi
og hætta að fiska,
þetta er mér um megn.*

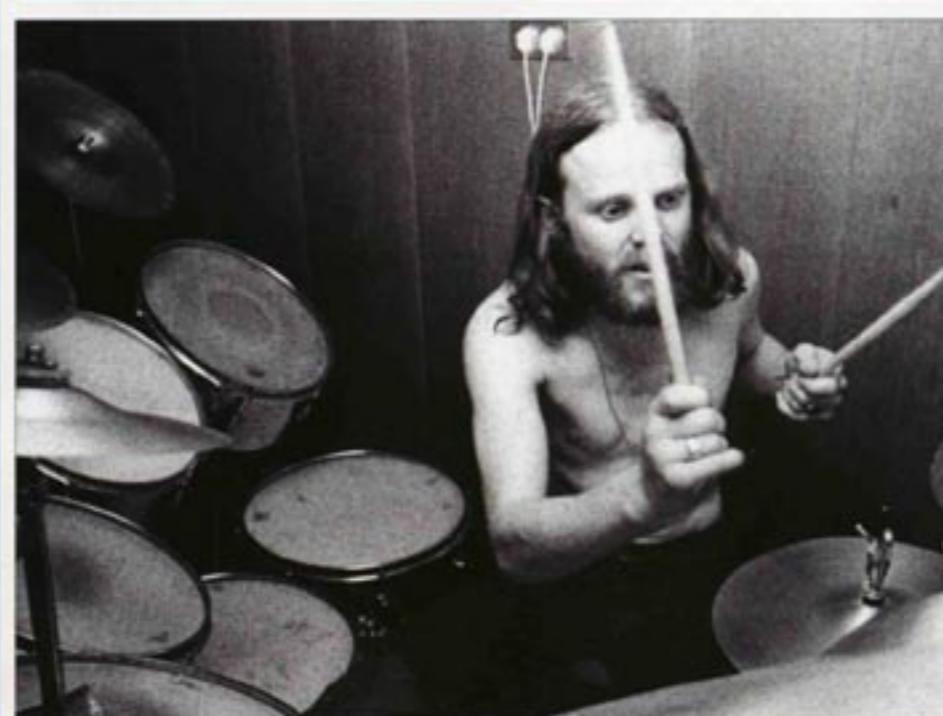
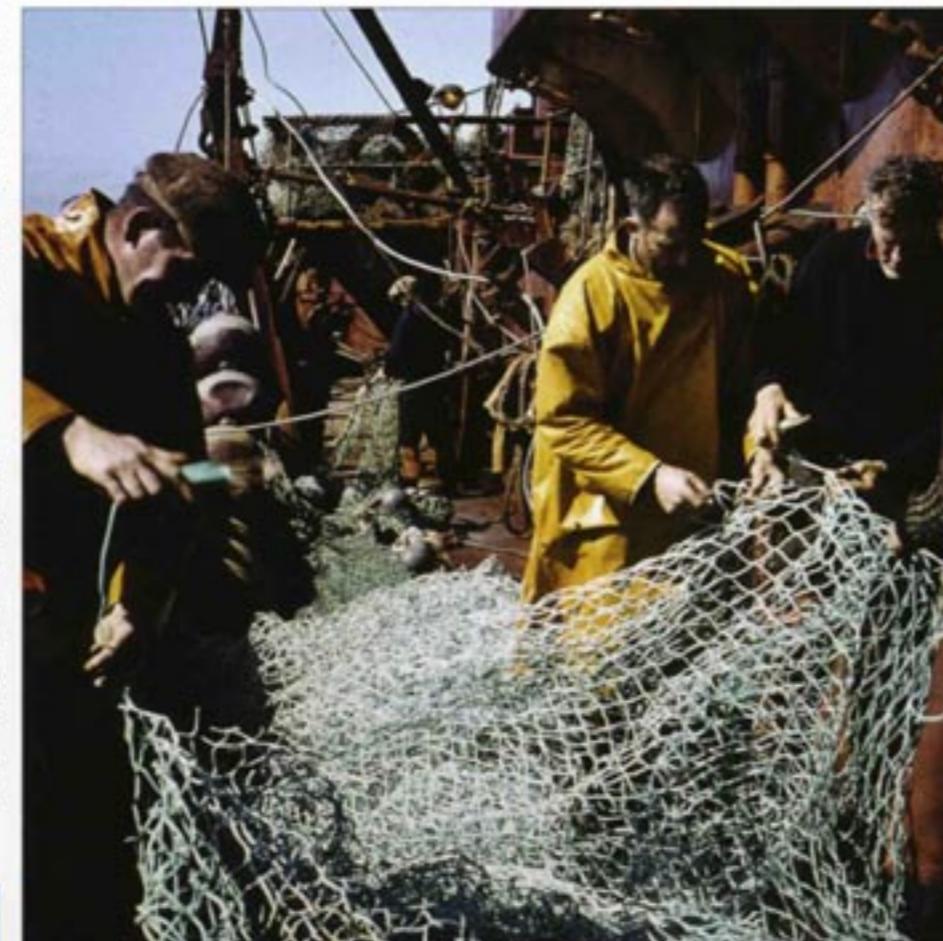
*Eg þeir vilja bara roðlaust og beinlaust
roðlaust og beinlaust.*

*Allt um kring eru skipin
frá fjörum út á fremstu mið
að massu þetta aitt á Bretland
allir nema við.*

A-ha-ha, Allir nema við.

*Eg hringi í það í landi
en það er engu tauti þó komandi við.*

Þeir vilja bara roðlaust og beinlaust.....

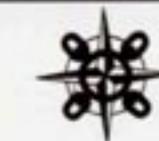
Sendum sjómönum og fjölskyldum þeirra
hátiðarkveðjur á sjómannadegi

Farmanna og
fiskimannasambandið

Sjómannafélag
Reykjavíkur

Sjómannasamband
Íslands

KROSSHÚS

Bílahornið
bjá Síða

Brekkustíg 38 • 230 Reykjavík

EIGENDUR FARARTÆKJA Á HJÓLUM

- ✓ Átt þú fólksbil, jeppa, sendibil, vörubil, hjól, tjaldvagn, lyftara, fellihýsi, hjólbörur, gröfu, golfbil, dráttarvél, barnavagn, fjórhjól, hjólhýsi, rútu eða eitthvert annað farartæki með vanbúna hjólbarða?
- ✓ Ef svo er þá höfum við mikla reynsluna í meðferð hjólbarða þessara farartækja.
- ✓ Ótrúlegustu dekkjastærðir eru til á lagernum.

Hjólbarðaskiptingar - Hjólbarðasala - Hjólbarðaskiptingar

HJÓLBARÐAVERKSTÆÐI GRINDAVÍKUR

Víkurbraut 17 - Sími 426 8397

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

*Beint úr ófninum - Bakao fyrir þig
Ávallt nýbakao - ávallt ferskir*

JÓN & MARGEIR

óska sjómönum
til hamingju með daginn

Jón og Margeir ehf
Seljabót 12, Grindavík

Sími: 840 1330
jon@jonogmargeir.is

„Karlinn er í svakastuði hrópaði framleiðslustjórin“

Grindvíkingur GK 606 var glæsiskip á loðnu og rækju

Fjöldi Grindvikinga lagði leið sina niður á bryggju í þeum eftirmiðdaginn 30. maí 1978 en þá birtist á sundinu glæsilegur bátur fánum prýddur eins og venjan var þegar ný skip komu fyrst til heimahafnar. Mannsjöldinn fagnaði innilega með eigendum.

Fiskanesmönnum, þeim Dagbjarti, Björgvini,

Kristjáni og Willard sem voru að fá nýjan

Grindviking GK 606 heim eftir að skipið hafi verið i smíðum undanfarna mánuði í Karlstad í Svíþjóð.

Báturninn var tveggja þilfara nótaskip, svokallað fjlöleiðskip, með 2700 ha Wichmannvél smiðad fyrir Fiskanes hf. í Grindavík, úr stáli, alls 557 brl

að stærð. Skipið var fyrsta fiskiskipið sem var keyrt á svartoliu að sögn Willards Ólasonar eins af

eigendum og var hann bylting í hönnun fiskiskipa hvað varðar aðstöðu til vinna um bord og eins í vistarverum áhafnarinnar.

Skipstjórar voru Björgvin Gunnarsson, Willard Fiske Ólason og Rúnar Þór Björgvinsson. Fiskanes hf. gerði Grindviking út til ársins 2000, en þá var fyrirtækið sameinað Þorbírn hf. Árið 2003 var skipið umskráð og fækkt þá nafnið Skarfur GK 666 en skipstjóri á því var Lárus Grimsson. Skipið var afskráð og selt úr landi 17. maí 2004.

leggja af stað í rækjutúr á Dohrbanka eftir velheppnaða loðnuvertið. Willard skipstjóri var í frii en 1. stýrimáður var Hörður Ívarsson, sem seinna tók við stjórn á Hörp GK og Höpsnesi GK frystiskipu. Þegar var eins og venjulega að forvitnast og snapa fréttir, svo úr varð frétt sem kom á baksíðu Morgunblaðsins og loforð um að koma í túrinn en þá varð eg að gera svo vel og drifa mig heim og sækja mitt hafurtask því skipið átti að fara eftir klukkutíma. Fréttin í Morgunblaðinu hljóðaði svona eins og hún birtist á baksíðu blaðsins daginn eftir:

Aflaverðmæti 50 milljónir á 2 mánuðum

„Loðnuskipið Grindvíkingur GK frá Grindavík er komið á rækjuveiðar eftir vel heppnaða loðnuvertið, en aflaverðmæti skipsins varð næstu 50 milljónir frá því verkfall sjómanna leystist til loka

Tíu árum seinna eða um vorið 1988 eru skipverjarnir á Grindviking GK undir stjórn Rúnars Björgvinssonar að gera rækjutrollið klárt á Sviragardí og spóla því upp í skutrennuna og gera klárt til að

loðnuvertiðar.

Að sögn Björgvins Gunnarssonar, útgerðarstjóra skipsins, fóru fjórir mánuðir á síðasta ári í gangengar breytingar á skipinu, en því var breytt í frystiskip með möguleikum til togveiða. Á næstu 8 mánuðum ársins 1986 skilaði skipið næstu 70 milljónum króna í aflaverðmæti, en af því voru frystafurðir, nekja, loðna og loðnuhrogn 55 milljónir króna. Frá því að verkfall sjómanna lauk í janúar sl. gekk loðnuvertið mjög vel og landaði skipið 330 tonnum af frystum loðnuhrognum og lætur nærrí að aflaverðmætið fram til 1. apríl eða í two og hálfan mánuð sé um 50 milljónir króna.

Björgvin sagði að nú vieri skipið farið til rækjuveiðar sem væntanlega standa til haustsins eða þar til næsta loðnuvertið byrjar.

„Ég er málulega bjartsýnn á rekstur skipsins á þessu ári,“ sagði hann að lokum.

Túrinn á rækjuna með Grindviking var sögulegur svo ekki sé meira sagt. Við urðum vitni af því að danska strandgæslan tók Hafþórt ÍS í landhelgi Grænlands á Dohrbanka en mikill styr hafði staðið um það milli landamaða hvar miðlinan vieri því Danir vildu aldrei viðurkenna einhver sker sem Íslendingar notuðu sem mælingapunkta. Skipverjar á Danska herskipinu Vædderen fóru um bord í Hafþórt ÍS og lögðu af stað með það til Grænlands á meðan stjórmálamenn landanna rifust á fundum og í fjölmöldum í nokkra daga. Þegar skipin áttu eftir stutt til Grænlands var Hafþórt ÍS sleppt og bœdi lond fellust á einhverja málamiðlun. Öll íslensku skipin fóru strax austur fyrir linuna því í raun var það ekki aðeins Hafþórt ÍS sem var vitlaus megin heldur allur flotinn þegar veiðin var þannig. Rækjan á Dohrbanka var miklu sterri og verðmeiri en rækjan á Íslandsmóðum svo eftir einhverju var að slægjast fyrir skipin í aflaverðmæti. Í grein sem birtist í Morgunblaðinu á eftir var ekkert fjallað um þetta Dohrbankamál enda hafði það verið gert jafnöðum með því að simsenda fréttir á hverjum degi.

Stærstu hólin á daginn

Stríkarnir á dagvaktinni kepptust við að pakka rækjunni. Uppi á dekkvi var Jón Gauti háseti að hreinsa drasl úr rækjunni á fjeribandi sem lá frá móttökunni aftur við stýrhusið. Draslið var mismikið eftir svæðum og eins eftir því hvaða timi sólarhringsins var. Yfir daginn gaf rækjan sig best í Húnaflöðapinu likt og annars staðar en svölinn var af margliðu, osti og draslfiski, sem gekk undir nafnini ormurinn. Altaf voru nokkrar gráluður með og einstaka sinnum einn og einn þorskur, karfi, hlýri eða blágóma.

Gráluðan var fryst fyrir Japan, þorskurinn var flattur í salt, hlýrinn var flakaður og þurkaður en draslið för í sjóinn.

Af fjeribundinu datt rækjan niður í flokkunarvél sem var staðsett í „steisnum.“ Hægt er að flokka því til fjóra flokka á Japan en minnsta rækjan fór í sér þvottakar og þaðan í lausfrystinn. Lausfrysta rækjan er kölluð iðnaðarrekja og kemur úr frystitekinu á fjeribandinu í 30 kilóum pokum. Danir kaupa þessa

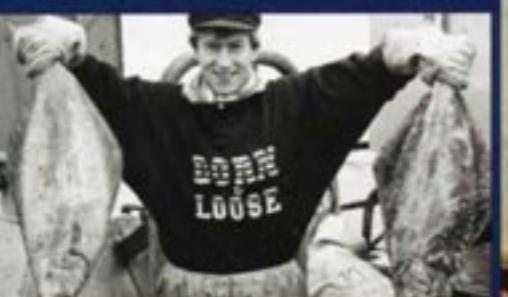
sínum mönnum í vinnslunni

Morgunblaðið fylgist með rækjufrustingu í Grindviking GK

„Karlinn er í svaka stuði,“ hrópaði Magnús framleiðslustjóri á Grindviking GK til að yfirlæfna hávaðann í vélinni og ýmsum taekjum, þegar ég leit inn í vinnslusalinum um bord. Dagvaktin var í óðaðin að pakka 70-90 floknum á Japansmarkað eftir að nýbúið var að hifa 1500 kg af fallegri rækju norðan til á Húnaflöðapípi fyrir skómmu.

„Ha, eru pungarnir farnir að blikka aftur. Já, svona á þetta að vera. Þetta er almenningi,“ hélt hann áfram um leið og hann snaraði 5 kilóu óskjunni finilega í þönnu á bordið fyrir aftan sig, greip nýja óskju með fallegri rækjumynnd á lokinu, skelitti henni á tólvuvogina, breiddi plastblað lipurlega í óskjuna og nillaði vigtina ábur en hann tindi 5 kiló af rækju í.

Nú leit hann fyrst upp íbygginn á svip og sagði: „Nú drifum við þetta af svo við getum tekið á móti næsta hali því númer eitt, tvö og þrijú er að koma rækjunni í frostið ábur en hún missir ferskleikann. Þá vill Japaninn ekki sjá hana og verðið hrapt.“

rekju af Grindviking GK og er hún pilluð í rekjuverksmiðju í Garðinum fyrir Danina. Allt kapp er lagt á að frysta rækju í pakkningar á Japan, því þá hleypur verðmæti aflans upp svo um munar sem þýðir betra kaup. Ekki duga slök vinnubrögð við Japansrækjuna, því Japanir eru þeir kröfubörðstu kaupendur sem Íslendingar hafa kynnt og fella farminn hiklaust ef ekki er farið að settum reglum, en slikt kemur í ljós við úttekt þegar landað er úr skipinu.

Frystingin upphaflega fyrir loðnu

Magnús framleiðslustjóri var að vígta ásamt Þorfinni 2. vélstjóra en Þorvaldur netamaður sá um að koma þönnunum í frystitekin jöfnum höndum sem þær fylltust auk þess sem hann fylgdist með að alltaf væri nóg rækja á leið í gegnum lausfrystinn og skipti um poka þegar þeir fylltust.

Abstaðan var þokkaleg og hreinleg enda skiptir slikt miklu málí en rækjufrystingunni er komið fyrir í skipinu á milli loðnuúthaldalda til að auka nýtingu skipsins betur. Því var úthlutað 260 tonna rækjukvóta eins og örðum loðnuskipum í vor. Frystibúnaðurinn var upphaflega settur í skípið til að frysta loðnu en auk þess hefur frysting á loðnuhrognum skilað þokkalegum árangri.

Eftir nokkurra daga veiðiferð sem tekur venjulega þjár vikur verður hver dagur fljótt örðum likur og snýst lifið um fernt: Vinna, borða, sofa og horfa á myndband.

Nú er vinnan kaerkomin eftir rólega byrjun því búið var að horfa á öll myndböndin og sum mörgum sinnum. Klukkan hálf sjö kvölds og morgna og klukkan hálfeitt daga og nætur voru vaktaskipti hjá mannskapnum í vinnslunni, en vélstjórnar skiptast á vakt á tólf tima fresti í vélarúminu, í hádeginu og um miðnættið. Vaktaskipti í brúnni hjá skipstjóra og stýrimanni voru á sama róli og hjá vélstjórum.

Graslöðningarnar gefa best

Skipstjórin var alltaf á vakt á daginn og nú sat Rúnar Björgvinsson skipstjóri í brúnni og fylgdist vel með í ratsjánni því bannsett þokan grúfði yfir, svo skyggni var 500 metrar. Þá þurfti að vaka

sjálfstýringuna alveg sérstaklega því einhver þúki var hlaupinn í hana, svo hún átti til að slá út og breyta stefnunni að eigin geðþóttu.

Á lithu tæki við hljóðina á Rúnari blikkaði eitt rauð ljós en fyrir ofan það var annað rauðt ljós sem var stöðugt. Þessi ljós sögðu skipstjóranum að afli var að koma í trollið en aflamælum óða pangum, eins og sjómenn kalla þá, er komið fyrir á trollpokanum allt eftir því hversu mikil magn þeir eiga að segja fyrir um.

Rúnar sagði mér að lítið væri að graða á dýptarmaelnum þó hann væri með litaskjá samkvæmt nýjustu tækni því löðningar á rækjuveiðum er sjaldgæft fyrirbrigði.

„Mér finnst svona graslöðningar eins og eru núna gefa best,” sagði hann og beytti stefnunni um fimm punkta.

Á litaskjá í tekjabordinu blikkaði hvitur depill í sifellu en frá honum lá blá lina. Sú lina sýndi leiðina sem skípið hafði togað frá því að trollið var síðast látið fara, frá vestri til austurs, og nú átti að beygja í fallega borgarsjórabeygu til baka. Hvít, rauð, gul og græn lina sýndu síðustu togin á svæðinu frá því við komum þangað.

„Þetta er sami rúnturinn. Aðalmálið á rækjuveiðum er að hafa trollið sem mest í sjó á svæðum sem gefa góða rækju án þess að alltaf sé verið að rifa. Sem dæmi þá eru einhver skip að mæla 2-3 tonn eftir sex tima tog vestur af Ostahryggnum, þar af er helmingurinn grálúða. Mér dettur ekki i hug að keyra í það þó tonnatalan kanni að vera haerri, því svona grálúðblönduð rækja verður fyrir það miklu hnjasí að hún fer öll í lausfrystingu, þannig að aflaverðmætið verður ekki líkt því eins mikil og nú þegar allt að 60% fer í pakkningar á Japan,” sagði hann og rétti mér þjá samsanheft blöð sem á stóð:

„Rækja, ósoðin fyrir Japan. Vinnshureglar fyrir frystitogara:

Hræfni og gæði:

Mikilvægasti greðsjátturinn í þessari framleiðslu er að varðveita ferskleika og réttan lit. Bestur árangur næst ef rækjunni er haldd lengst lifandi í biðkerum og með því að stytta vinnslu- og þökkunartima sem kostur er. Þá er mikilvægt að jafnvægi sé á milli veiði- og frystiafkasta í skipinu svo rækjan komist sem fyrst í frost. Bíðtimi rýrir alltaf gæði framleiðslunnar.

Flokkun:

Rækjuna þarf að flokka eftir stað. Staðarflokkar eru 50/70, 70/90, 90/110, 80/120 og 120/150 stykki í kilói. Staðarflokkun verður að vera nákvæm. Sérstakar krófur einstakra kaupenda verða kynntar sérstaklega.

Bottur:

Eftir flokkun skal þvo rækjuna, setja í plastbakka og flytja að þökkunaraðstöðu. Greta skal þess að bíðimi verði ekki það langur að rækjan þorni. Vatnið eykur á samheldni blokka, myndar ishuð á rækju og ver hana frostbruna. Þær litabreytingar sem stafa af þornan og frostbruna gera rækjuna verðlittu í Japan.

Pökkun og frysting:

Rækju fyrir Japan skal frysta í plötufrustum, löð-éða láréttum, nema annað hafi verið leyft. Þegar 5 kilóð öskjur eru frystar í lödréttum tækjum skal leggja stórt plastblað í öskjuna, sléttfylla hana, brjóta plastið vel utan um rækjuna og loka. Frystitekin verða að vera með fullu frosti þegar sett er í þau, en undir engum kringumstæðum má hlaða tækin og setja síðan frost á þau. Eftir frystingu skal opna lokið, lyfta plastblaðinu og hella fersku vatni á yfirborðið til að mynda ishuð. Sama gildir þegar fryst er í láréttum tækjum nema að ekki þarf að hella vatni yfir rækjuna áður en gengið er frá öskjunum í staðri pakkningar.

Tveir staerstu flokkarnir eru settir í 1 kiló öskjur en um þær gilda sömu vinnureglur og á undan er lýst en aðeins má frysta þær í láréttum tækjum.

Hitastig í miðri öskju af öllum staerdum verður að vera minus 23 stig celsius eða lægra áður en tekið er úr taekjunum og sett í frystilest. Mjög mikilvægt er að flytja framleiðsluna í frystilest svo fljótt sem kostur er. Hitni ytra bord pakkningar er haft við þornun síðar. Yfirvigt skal vera 10% í 1 kg öskjunum og 8% í 5 kg öskjunum. Yfirvigtin á meðal annars að maeta brotninni rækju og smárejkju.

verðmætið getur hækkað verulega ef vel tekst til.

Fult troll af drullu

Akumesingur AK kom út úr þokunni. Jonni skipstjóri kallaði í talstöðina:

„Ég begi i stjó, þá hlýt ég að sleppa enda liggur það út í stjó. Hvað segir þú um það Rúnar?“

„Ég er byrjabur að beygja í bak svo þetta sleppur örugglega,“ svaraði Rúnar.

„Seinni pungurinn er farinn að gelta hjá mér,“ hélt Jonni áfram. „Ætli það sé ekki komið tonn í. Þetta er að skána enda er full þörf fyrir það því trollið fylltist allt af drullu hjá mér í morgun.“

„Já, ég var að fá vigtina rétt áðan. Það voru um 1500 kg og þar af föru um 40% í pakkningar en í morgun voru það liðlega 60% enda meira um smárejkju yfir daginn,“ svaraði Rúnar.

Nú kallaði Virgar matsveinn í kvöldmat en skipstjórnar héldu áfram að bera saman bækur sínar í talstöðina. Virgar bauð í veislu eins og venjulega en á morgun ætlaði hann að grilli úti á dekkji ef veður leyfði.

Kvöldvaktin var nýbúin að borda og farin að leysa dagvaktina af því þó þökkuninni væri lokið í bili þurfti að slá úr þönnum, merkja kassa og hafa allt tilbúið til að taka á móti næsta hali.

Eftirlitið verður að vera stift

Sigurður 2. stýrimaður var í umbúðageymslunni ásamt Sævari netamanni og hásetunum Einari og Guðjóni. Settar voru staðarmerkingar og dagmerkingar fyrir öskjurnar sem átti að slá úr eftir tæpan klukkutíma samkvæmt skráningunum í eftirlitsbókinni.

„Er allt skráð í þessa bók?“ spurði ég Sigga stýrimann.

„Já og veitir ekki af. Japaninn sem kemur í úttektina þegar farminum verður landað skoðar bökina, telur hvern staðarflokk fyrir hvern dag og ber allt saman. Þeir eru mjög strangir,“ svaraði Sigurður og batti við að það þyrfti að vera stift svo menn fíren eftir reglunum.

„Áttu við að vinnubrögðum hraki ef eftirlitið er ekki stift?“ spurði ég og fletti bökinni.

„Já, ég skyldi ætla það. Því miður er reynsla fyrir

því," var svarið.

Lifið um borð heldur áfram sinn vanagang og allir eru staðriðir í að vanda vel til vinnslunnar því það er þeirra hagur. Andinn i mannskapnum er líka á uppleið í góðu fiskirii eftir daufn byrjun á Dohrnbanka og langt stím norður fyrir land.

„Það er þægileg tilfinning að finna gjöfult svæði eftir nokkra reiðileysisdaga," viðurkennir Rúnar skipstjóri. Senn kæmi Hörður stýrimáður á vaktina og eins myndi Kjartan yfirvélstjóri taka við vaktinni í vélariðinu og þá gæti Guðmundur vélstjóri skolað framan úr sér svarta oliuflekkinn sem hann fékk í glímu við leka í þrýstiröri."

Eftirsjá eftir góðu skipi

Willard skipstjóri var hættur sem skipstjóri árinu áður en það var sett til útlanda í brotajárn og sestur í helgan stein eins og hann segir sjálfur. Honum fannst mikil eftirsjá af þessu skipi því það fór svo vel með mannskapinn.

„Ég var ekki á morgum bánum um ævina en nógum morgum til að finna hversu góður hann var. Það var létt á sjónum og eftir að við höfðum dælt sjó í forlestina þá við ekki af því að við vorum úti á sjó," segir Willard og betir við að hingað til lands hafi komið særskir umboðsmenn að bjóða þessi skip en skrokkurinn var smiðaður í Karlstad

og síðan voru þau dregin yfir til Fredrikshavn í Danmörku þar sem leikið var við innréttingsmiði, niðursetningu tekja og annan frágang.

„Þetta voru listaskip og sem daemi um hversu vel þau fóru með mannskapinn þá man ég alltaf mig vantaði mann sem hafði reynslu í trollum því horfðum til rækjunnar. Mér datt í hug að fá Sigurbalda Sigurbaldason en hann var gamall togarajaxl og þekkti vel trollin. Hann var að haetta til sjós þar sem hann var orðinn svo slæmur í fótum, fótafuinn eftir sjómennskuna. Hann var til í að hjálpa mér og ætlaði að sjá til nokkra túra. Hann var hjá mér í 5-6 ár því hann fann ekki fyrir því að vera úti á sjó. Annars var ég heppinn með mannskap og minnir að ég hafi neyðst til að segja upp tveinsur bjartsýni hafi verið ástæðan fyrir að menn ákvádu að gera samning við Sviana um kaup á nýju skipi.

„Fyrst þegar nýja skipið kom fórum við að veiða kolmunna fyrir Hafró, tilraunaveiðar, fyrir austan land. Við áttum að undan þessu skipi annað nótaskip, Kristján-Valgeir, sem skyrður var Grindvikingur GK og nú var mikil bjartsýni að veiða kolmunna. Á honum fórum við niður til Nýfundlands að veiða kolmannana í flottroll en þar var þá hrn veiðistofnanna þar. Ég man alltaf hvað við fengum mikinn kolmunna í fyrsta túr. Þar urðu 138 tonn og ekki söguna meir. Hvalurinn á hann allan upp og loðnustoppid kom. Veiddum við rækju á sumrin og fórum svo á loðnuna á haustin fram að vertið lauk á vorin.

Grindvikingur GK var feikilega góður bátur til loðnuveiða, það vill segja nótaveiðar. Eitt af tekjunum í brúnni sem var nýjung var Citek, astikteki. Þetta var nokkurs konar neðansjávarratar, glampateki, sem var algjör bylting. Það hafði þannig eiginleika að sjá þéttleika þar sem loðnan var aðeins dreif svo við köstuhóum oft þar sem aðrir bátar sáu enga loðnu. Oft fengum 850 tonn eða fullt skip

þegar ekkert var að sjá," segir Willard og heldur áfram. „Við vorum auðvitað alltaf að prófa eitthvað nýtt og þannig var að loðnunni með verksmiðjuna sem við settum um borð til að frysta loðnuhrognum og stórauka þannig aflaverðmaetið það héldu margir að nú værum við alveg að tapa okkur en þetta reyndist eins og margt annað góð hugmynd og gaf miklar tekjur en vandamálið var til daemis að losna við hratið því ekki var ætlast til að því væri sullað í sjóinum," segir Willard og því til staðfestu þá bírtum loðnuhrognafrysting er framkvæmd úti á rúmsjó, eina fljótandi frystihúsi Íslendinga sem útbúið er þannig fyrir þessa vinnslu.

Loðnuhrognafrysting um borð i Grindviking GK

Loðnuskipið Grindvikingur GK frá Grindavík kom til hafnar í Keflavík um miðnættið á fóstudagskvöld til að taka fréttaritara Morgunblaðsins um borð svo hægt væri að sýna lesendum hvernig

loðnuhrognafrysting er framkvæmd úti á rúmsjó, eina fljótandi frystihúsi Íslendinga sem útbúið er þannig fyrir þessa vinnslu.

Willard Ólason, skipstjóri, sagði að frystingin gengi mjög vel eftir breytingar og endurbætur, sem voru fyrir skómmu á skipinu. „Á skipinu er 16 manna áhöfn, sem vinnur á sex tíma vöktum á meðan

Kr.Ben.

Loðnuhrognafrysting um borð i Grindviking GK

Loðnuskipið Grindvikingur GK frá Grindavík kom til hafnar í Keflavík um miðnættið á fóstudagskvöld til að taka fréttaritara Morgunblaðsins um borð svo hægt væri að sýna lesendum hvernig

loðnuhrognafrysting er framkvæmd úti á rúmsjó, eina fljótandi frystihúsi Íslendinga sem útbúið er þannig fyrir þessa vinnslu.

Willard Ólason, skipstjóri, sagði að frystingin gengi mjög vel eftir breytingar og endurbætur, sem voru fyrir skómmu á skipinu. „Á skipinu er 16 manna áhöfn, sem vinnur á sex tíma vöktum á meðan

vinnslan er i gangi. Hinsvegar eru allir á dekki á meðan kastað er. Frystigetan er 18 tonn af hrognum á sólarhring miðað við að nýtingin sé nægilega góð.

Við erum nú að vinna 150 tonna kast, sem við fengum á Hafnarleirmum út af Höfnum en þar var byrjað að braðla svo við komum okkur í var meðan vinnslan fer fram sem gæti orðið allt að tju timer," sagði Willard.

Vinnslurásin á loðnunni er sú að henni er fyrst dælt úr nótinni í lestina. Síðan er henni dælt upp á dekk í hrognakreystiskilju. Úrgangurinn fer í aðra lest en hrognin í safntank. Á leiðinni þangað er þeim dælt í gegnum hreinsiskiljur og grófhreinsitromlu. Úr safntanknum fara þau í gegnum sandsiur og upp í fleytitank á dekkini, en þar hreinsast svilin áballega frá auk annarra óhreininda. Frá fleytitanknum fara þau í þurrhreinsitromlu og þaðan dælt ofan í frystitekin á millidekkini. Frystitekin eru í löðrétti stöðu en það er nýjung. Eftir two tíma er tekið úr tekjunum og pakkað í sérhannaðar umbúðir merktar skipinu. Lokastigið er frystilestin, sem tekur um 80 tonn. Að lokum sagði Willard að gæði hrognanna, sem fryst er út á rúmsjó, viera ótvírað fram yfir þau sem fryst væru í landi.

Kr.Ben."

Nýr Vörður EA,

óflugur skuttagari, til Gjögurs hf.

Bjarni Þór

Nýr hafsgubatútur Grindavíkurhafnar. Er að koma nýsmiðaður frá Vigo á Spáni á næstu dögum.

Nýr óflugur skuttagari, Vördur EA 748, kom til Grindavíkur frá Póllandi seinni hluta júnimánaðar á síðasta ári, þar sem hann hefur verið í sínidum fyrir Gjögur hf. Eigendur Gjögurs hf. eru fjólskyldur Guðmundar Þorbjörnssonar og Jóhannss Odgeirssonar en félagið var stofnað frá Grenivík í Grindavík á sjóttu tug síðustu aldar og rekið þar fiskverkun og útgerð allar götur síðan. Nýja skipið er 28,95 metra langt, 10,4 metra breit og hefur afluvisi innan við 1600. Við hönnun skipsins var þess gatt varðandi lengd og að að hann hafi heimild til að veiða allt upp að 3 sjómilum frá landi. Skipið er nýsmiði hjá Nordship í Gdynja, en skrokkurinn er byggður hjá CRIST Spolka Zo.o Gdańsk í Pólland. Hönnun var unnin hjá Nautic ehf. í Reykjavík en B.P. Skip ehf. hafið heildarumsjón með framkvæmd verksins.

Helstu mál

Mesta lengd: 28,95 m

Lóðlinu lengd: 25,31 m

Breidd: 10,40 m

Dýpt að millibifari: 4,20 m

Dýpt að togbilfari: 6,60 m

Lestarstærð: 235 m³ eða 165 stk. 660 litra fiskikör fyrir um 75 tonn af fiski.

Eldsneytisgeymar: 110 m³

Ferskvatnsgeymar 16 m³

Stærð: 486 BT

Aflvisir: 1573

Klassi: Lloyds Register +100 AI,

Stern trawler, +LMC

Skipið er tveggja þilfara skuttagari með löngum bakka. Aftast undir neðra þilfari eru sjógeymar, vélgaßluklefi, vélarúmið, fiskiletin og hágeymar fyrir eldsneytisoli, dælurými og staflhylli. Aðalvélin er Yanmar 6N21A-EA 514 kW, niðurfierslagir frá Mekanord gerð 450HS og skrifubúnaður frá Helsen, allt frá Marás ehf. Skrifan er í fóustum skrifuhring, þvermál skrifunnar er 2250 mm. Ljósavélin er frá MD vélum ehf. af gerðinni Mitsubishi S6B3-MPTA með 422 kVA Stamford

Maron GK 522

80 tonna netabátur með Cummins vél. Hét áður ma. Höpsnes GK, Halberg GK og Büðafell GK en lengst af Ósk KE.

Týr GK 450 hefur fengið virðuleg endalok

Í aðalsýningarsal Sildarminjasafnsins á Siglufirði gefur að lita magnaða mynd þegar inn i salinn kemur. Gamall sildarbátur liggr við bryggju ásamt tveimur öðrum bátum og á sildarbryggjunum eru skúrarinnir og tunnuhláðar ásamt öðrum hlutum sem voru út um allar bryggjur. Þú upplifir að þú sért kominn um sexti ár aftur í timann.

Gamli sildarbáturinn, sá staði, hét einu sinni Týr GK 450 og landaði einmitt sild á Siglufirði eins og svíðsetningin gefur til kynna. Í

Sjómannadagsblaði Grindavíkur frá árinu 2002, bls. 41 segir um báttin:

Hann var smiðaður á Fáskrúðsfirði 1946 úr eik, 38 brl. Í honum var 140 ha. Mirrless dieselvél. Fyrsti eigandinn, frá 1946-1948, var Skruður hf. Fáskrúðsfirði og hét báturinn Skruður SU 21. Ríkissjóður Íslands var síðan

Gesturinn fer 50 ár aftur til gömlu sildaráranna Sildarminjasafnið er stærsta sjóminja-

iðnaðarsafn landsins. Í premur ólikum húsum kynnumst við sildveiðum og vinnslu á silfri hafsins. Í Bátahúsini liggja skip og bátar við

bryggjur þar sem hafnarstemmingin frá því um 1950 er endurskópuð. Róaldsbrakki er gamla

norska söltunarstöðin og þar er flest eins og áður, vistarverur sildarstulknanna, kontórin og vinnuplássið. Á góðum sumardögum er þar

sýnd sildarsöltun, harmonikan þanin og slegið er upp bryggjuballi. Í Gránu er safn um sögu braðsluiðnaðarins sem löngum hefur verið

kallaður fyrsta stóriðja Íslendinga. Þar hefur verið komið upp litill sildarverksmiðju frá 1935-40. Sildarminjasafnið hlaut Íslensku safnverðlaunin árið 2000 er þau voru veitt i

fyrsta sinn og Evrópuverðlaun safna árið 2004, Michletti verðlaunin.

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

PORBJÖRN

Sími 420 4400 - FAX 420 4401

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

VÍSIR
FÉLAG SKIPSTJÓRNARMANNA
Á SUÐURNESJUM
Hafnargötu 90 - 230 Keflavík - Sími 421 4942

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

GILDI

Fjölbautaskóli Suðurnesja byður upp á fjölbreyti starfs-, íðn- og boknum og starfsmákin eina óflugum óldungadeild um hið fuborgarsvæðsins. Skólinn byður m.a. upp á 1. og 2. stigs vélstjórnarmáum og námu veiðarfægerð.

Fjölbautaskólinn er tjarnaskóli i netagerð og er því eini skó inn á landinu sem byður upp a betta nám. Það sinnit skólinn einnig viðamiklu þremarstarfi og endri menntun í greininni. Við vekjum athygli á því að bera með tala- og mitsókn áfanga fágreina netagerðar í fjarnámi.

Umsóknir vegna haustannar 2008 þurða að ferast skólanum fyrir 11. júní. Ekki er hægt að myndgjá nemendum skóla sem sækja um elttí að umsóknarlæstir eru þeirar.

Frekari upplýsingar finnast í skrifstofu skólaus og í heimstónum www.fss.is.

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

**Fjölbautaskóli
Suðurnesja**

Sunnubraut 36 • 230 Keflavík - Sími 421 3100 - www.fss.is

Sendum sjómönum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi

N1

Ísfélag Grindavíkur hf.

„Ég var drullusjóveikur og ældi eins og mukki“

-segir Bergþór Gunnlaugsson,
afleysingaskipsjóri á Hrafni GK 111

Bergþór og Alda Agnes við skipshlið

„Ég fæk snemma áhuga á ljósmyndun. Þegar ég var unglingur á Héraðsskólanum Núpi í Dýrafirði valdi ég ljósmyndun sem valfag og má segja að þá hafi áhugum að mestu kvíknæð. Þá voru teknar margar myndir, svart-hvitar, og allt framkallað meira og minna enda hluti af náminu.

Ég tek mikil af myndum og hér í blaðinu er sýnishorn af þeim. Myndir frá mér hafa byrst í slavgatns fylan var óbærileg. En eftir að hyggja sjómannalamanakini með skipamynnum, ratað á var þetta mjög gaman alla vega i minningunni.

forsíðu Moggans, byrst í The Sunday Telegraph, Eftir þetta var það sport að fá að komast með TAZ Berlin og Fishing News international,” segir

Bergþór Gunnlaugsson, afleysingaskipsjóri á Hrafni GK 111 og áhugaljósmyndari sem lagt hefur til myndir í gallery blaðsins að þessu sinni.

Að sögn Bergþórs er hann fieddur á Þingeyri við Dýrafjörð 2. júní 1966. Foreldrar hans voru Kristin Kristjánsdóttir og Gunnlaugur Magnússon. Hann er kvæntur Öldu Agnesi Gylfadóttur, viðskipta-lögfræðingi og eiga þau tvo stríka, 9 ára og 6 ára.

Bergþór segist hafa alist upp á Þingeyri og átt þar heima mest allt sitt líf, en í dag býr fjölskyldan á

var búið að koma á laggirnar þar. Þegar þarna var komið við sögu þá var

Bergþór orðinn leidur að vera í skóla og tími til breytinga var þórið að hans mati en ekki var mikil lögfræðingi um að reða annað en að fara að vinna í frystihúsini HF skipið sem gaf Jvi nafnið Hrafni GK 111 og við

skipinu tók Ómar Einarsson sem skipstjóri og síðan

tók við Ávar Ásgeirsson eftir að Ómar léti af störfum.

Framnes IS 708 og Slétanes IS 808 sem var nýsmiði

„Ég er alinn upp á Þingeyri við sjávarútveg og sem Kaupfélagið hafði ráðist í að smiða á Akureyri landbúnað. Mesta sportið var ef hárarnir komu og var afhent 1983.

snemma á kvöldin þá gat maður kriað það út að fá „Já, já vantar háseta um bord í eldra skipið

Framnes IS 708 vorið 1984 og það var komið til min

og spurt hvort ég væri ekki til í að prufa,” segir

Bergþór og segist hafa slegið til. „Fyrsti túrin var

var afhent nýtt frá Akureyri, sennilega síðasta

skelfilegur. Ég var drullu sjóveikur, ældi eins og mikki og leist hréint ekki á blikuna. Þetta voru viku

Bergþór og óskar öllum til hamingju með daginn í

túrar, en á 3 eða 4 degi þá fór sjóveikin að lagast og tilefni af sjómannadeginum.

pá för þetta að lita betur út.

Þegar ég kom í land þá spurði skipstjórin Jens Hallgrímsson hvort ég vildi ekki koma aftur. Ég spurði hvort ég metti hugsa mig um til hádegis, sem gekk eftir. Tilhugsunin um sjóveikina var að hrella mann og hvort þetta væri það réta fyrir mann. Ég léti til leiðast að fara aftur. Sjóveikin minnkaði alltaf, ég réri í hálfir ár án þess að fara í fri og þá var sjóveikin að mestu horfin.

Ári seinni 1985 skipti ég um pláss og fór yfir á Slétanes IS 808. Vilhelm Arnasson var þá skipstjóri, eftir að hann hatti tók við því Kristján Eiriksson. Siðustu árin var skipstjóri Sólví Pálsson.” riðar Bergþór upp sjómannskuna.

„Sjómannastarfði heillaði mig þannig að ég fór að hugsa um að það væri best að ná sér í réttindi fyrst maður væri að stunda sjóinn. Ég sötti um í Stýrimannskólann í Reykjavík og hóf þar nám haustið 1988 og lauk 2. stigi frá sama skóla vorið 1990 og fór þá aftur á Slétanesið. Skipinu var breytt frystitogara 1993 í Pöllandi sem tók 6 mánuði. A þeim

timu sem skipið var i breytingu fóru eg sem stýrimaður á Stefnir IS með Björnsson var skipstjóri. Ég var drullu sjóveikur og

Grétari Kristjánssyni sem er nú stýrimaður á Gnúp GK. Slétanesið var

gert út fyrir vestan til 1999 er það var sett til Ingimundar HF í Reykjavík sem átti skipið einungis í nokkrar vikur. Ingimundur HF seldi síðan þorbimi

HF skipið sem gaf Jvi nafnið Hrafni GK 111 og við

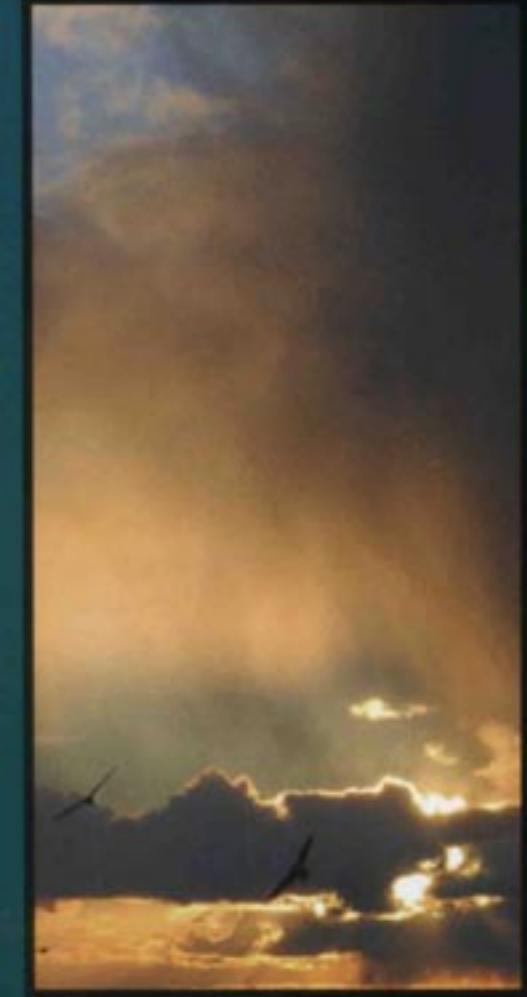
skipinu tók Ómar Einarsson sem skipstjóri og síðan

tók við Ávar Ásgeirsson eftir að Ómar léti af störfum.

Ég setti mig í samband við Eirik Tómasson forstjóra þorbjarnar HF þegar þeir voru að kaupa skipið og

Sól, himinn og haf

Landið og veðrið séð frá sjó

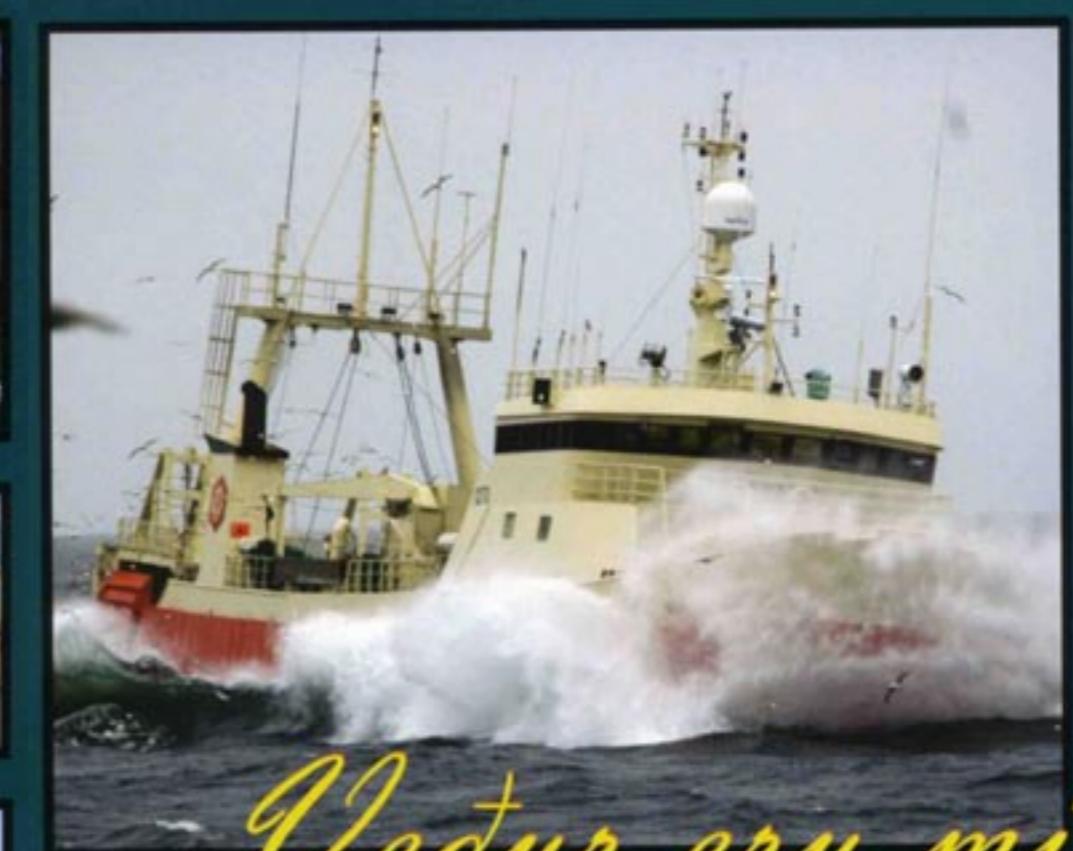

*Healar
og
fuglar*

Mannlíf um bord

Vetur eru mislynd

Á höfn

Sólsetur

SÓKN ER BESTA VÖRNIN

Til að þreyja þorrann eru plastskip framtíðin
Minni rekstrarkostnaður betra hráefni

SEIGLA
www.seigla.is

Seigur 1500
32 brt 25 bri.
Yfirbyggður fyrir linuna eða netin.
Með fellikyli lætur vel að stjórn.
Glæsilegt skip.
Réttindi: Pungapróf.

Einnig allir krókabátarnir

1300 W sá stærsti • 1160 sá næsti • 1100 sá Siglfirski • 1000 sá minnsti

Framtíðin er björt með plastskipi frá Seiglu

SEIGLA EHF

Hjalteyrargötu 22 • 600 Akureyri • Ísland • Simi +354 551 2809 • Fax +354 551 2810 • E-mail seigla@seigla.is

**Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki
og öðrum Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir
á sjómannadaginn**

SPARISJÓÐURINN

Afgreiðslan í Grindavík er opin alla virka daga frá 9:15 - 12:15 og 12:45 - 16:00

www.spkef.is

– sterkur stuðningsaðili samfélagsins

HEKLA

GREIND

www.greind.is

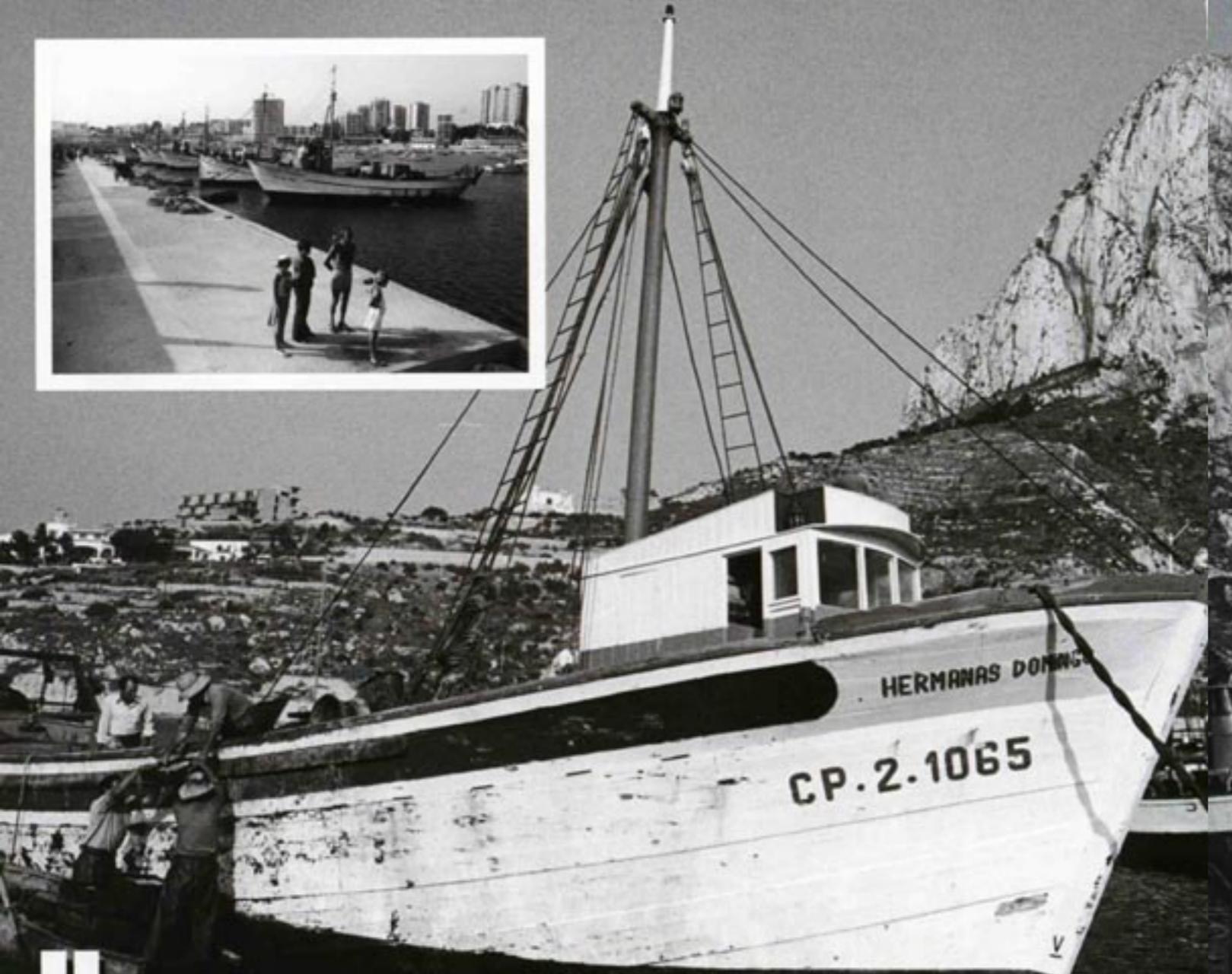
FRAMTAK BLOSSI ehf

Bilgreining og vísgerðaþjónusta á flestum gerlum bilreiðum

Tíðmániðgöður - Alar stærfir og gerdir

Tíðustýrðir stillibækir

- Tíðmáni
- Öliverk
- Spissar

Heimsókn á spánskan fiskmarkað árið 1978

Á þeim árum sem Íslendingar höfðu kynnt Spáni sem sumarleyfisparadís var langvinsælast að fara til Costa del Sol og Costa Brava fyrir utan eyjanna í Miðjarðahafinu. Þar eins og annars staðar var mikil byggt vegna þess hve ferðamannastraumurinn var mikill til landsins.

Einn sá staður sem byrjað var að kynna fyrir Íslendingum í kringum 1978 var hinn fallegi baðstrandarbær Benidorm sem lá að Atlantshafinu á Norður-Spáni. Til að njóta bæjarins, baðstrandanna og skemmtistaðanna, varð að finna fleira skemmtilegt fyrir íslenska ferðamenn að skóða og í því skyni var farið upp í fjöllin og skóðað munkaklaustur eða keyrt niður á ströndina í fiskiporpið Calpe þar sem ferðamönnum gafst möguleiki að versla fisk á útimarkaðinum og fengið hann eldaðan fyrir sig á staðnum. Boðið

var upp á upp búin bord og vin með matnum sem var gómsætur þó Íslendingum þætti fiskmetið ekki lystilegt og líkt sem þeir áttu að venjast á þessum árum fyrir tið fiskmarkaðanna og öllu rusli fleygt í sjóinn ef það hét ekki koli, usfi, keila, langa, karfi, ýsa og þorskur. Á þessum árum var verið að byrja að hirða skötuselinn heima á Íslandi.

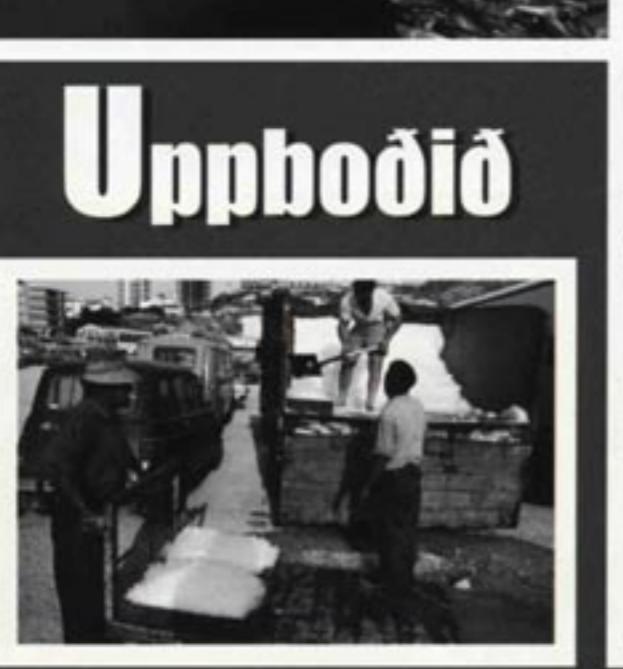
Á Spáni var nútíminn einhvers staðar ókominn og Landanum þóttu vinnubrögð fólksins 1978 frumstæð en engu að síður voru þau hluti af þjóðarsálinni sem maður var að heimsækja og voru skoðuð í því ljósi.

Löndunin

Markaðurinn

Sendum sjómönum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi

TRYGGINGAMIÐSTÖÐIN HF
Flakkarinn

Fiskverkun
Staðarsundi 16 b - 240 Grindavík

Ingvar Helgason

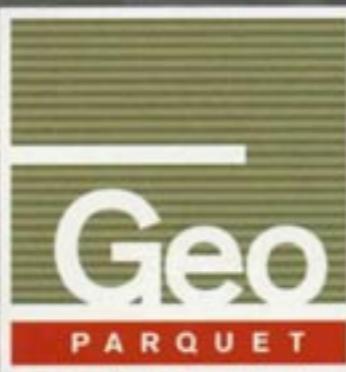
Sóluumbod Reykjanesbæ

Bílahúsið.is

Hlíðargata 12 - 260 Reykjavík - Sími 421 8809
www.bilahusid.is

SAMHERJI HF

Tæknivík

Grófin 14 b - 230 Reykjanesbæ

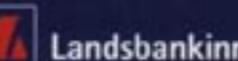
Pessi stendur upp úr

Oft er besta hugmyndin beint fyrir framan þig.
Hugmyndin um að eyða í sparnað er skynsamleg
og svo einföld að þú framkvæmir hana á augabragði.

Hún er jafnvel hugmyndin sem gæti hjálpað þér að
koma öllum hinum í framkvæmd.

- Farðu á landsbanki.is eða hringdu í 410 4000
- Veldu upphæð og þá sparnaðarleið sem hentar þér
- Byrjaðu að spara reglulega

Það eina sem kemur í veg fyrir að þú eyðir
í sparnað ert þú. Ekki biða lengur.

Landsbankinn

vG Bílaverkstæði

vG Smurstöð

vG Verslun

vG Vélsmiðja

vG Renniverkstæði

vG Nýsmíði

Seljabót 3 - 240 Grindavík
Sími 426 8540 - Fax 426 7540

Iðver var inúi þessi nýja Grindavíkurjörð

Birgitta Pettersson leikur Sölku Völku unga.

Stórskáldið Halldór Kiljan Laxness lýkur skrifum Sölku Völku í Grindavík

Halldór Kiljan Laxness vakti snemmu mikla athygli sem rithöfundur, bæði fyrir rótekan stil og eins fyrir stafsetningu sina. Fyrstu sögurnar hans tyltu honum í efsta sæti söluistans á þriðja tug síðustu aldar. Halldór var mikil flókkukind og lagðist í ferðalög erlendis meðal annars til Ameriku þar sem hann atlaði að hönsla heimsfrægðina sem

kvíkmyndahandritshöfundur. Amerikudvölin var mikil ævintýri en heimsfrægðin létt á sér standa. Hann kom heim til Íslands og kynntist ungrí stúlkuna, Ingu, og svo fór að þau trúlofubust við lítila hrifningu fóður hennar en hann var vel efnadur atvinnurekandi og fannst litið til um að þessi stórpólítiski rithöfundur væri að stíga í vienginn við dóttur sína.

Árið 1931 giftu þau sig og reynir þá rithöfundurinn ungi að setja sig niður og semja skáldsögu, enda hafði litið komið út eftir hann síðstu árin svo tekjuflaðið hafði rýmað verulega, því ritstórfin höfðu liðið fyrir ferðalöginn vitt og breitt um heiminn. Halldór lagðist í ferðalög innanlands, sérstaklega á Austfjörðum þar sem hann dvaldi hjá kunningum

og aflaði sér punkta í nýju skáldsöguna sem hann lagði allt i sólurnar fyrir að mætti verða metsöluverk og befja ham aftur á þann stall sem hann hafði verið á áður sem rithöfundur.

Hann ákvað að verkið kæmi út í tveimur bindum og leit fyrir bindið dagsins ljós 1931 og hélt: þú vinviður hreini og vakti strax mikla athygli.

Halldór Kiljan Laxness var orðinn stórskáld á Íslandi þegar hann, árið 1932, dvaldi um nokkurra mánaða skeið i Grindavík til að ljúka við að skrifa seinna bindi nýjustu skáldsögu sinnar, Fuglinn í fjörunni, var nú á lokastigi og vantaði Halldór stað úti á landi þar sem hann kæmst í tengsl við andann í sögunni eins og hann nefndi í bréfi til eiginkonu sinnar.

Grindavík, Keflavík eða Eyrarbakki voru staðir að hans mati sem komu til greina. Halldór hafði dvalið lengi erlendis og litt komist áfram í skrifunum svo nú lagði hann mikil upp úr þessu atriði svo andinn kæmi yfir sig.

Halldór var nýgjurt Ingu Einarsdóttur, kaupmannsdóttur, í Reykjavík og svo vildi til að hún þekkti Bergþóru, dóttur Einars Einarssonar, kaupmanns í Grindavík og var það auðsótt að skáldið gæti verið þar eins lengi og honum hentaði. Þarna komst Halldór inn í menningarsamfélagi í Grindavík með Einari og Sigvalda Kaldalóns en þar var oft á tímum gestkvæmt. Í ævisögu Halldórs eftir Hannes Hólmstein

Gissurarson segir um þennan tíma:

„Næstu mánuði dvaldi Halldór litið í Reykjavík. Hann dvaldist viku á Laugarvatn, en aðallega í Grindavík, þar sem hann hafði húsaskjól hjá Einari Einarssyni í Garðhúsum og konu hans, Ellen. Inga var frienka og vinkona Bergþóru, dóttur þeirra. Einar gegndi svipuðu hlutverki í Grindavík og stóghetja Halldórs í Sölku Völku, Bogesen, á Óseyri við Axarfjörð. Hann var umsvifamikill útgerðarmaður og kaupmaður, hreppstjóri og oddviti. Á milli þess sem Halldór sat við skrifstír, fór hann í gönguferðir út úr þorpinu, oftast um miðjan daginn, langt vestur eftir. Margir listamenn komu á heimili Kaldalóns, til daemis Steinn Steinarr, Ríkarður Jónsson, Gunnlaugur Scheving, Gunnlaugur Blöndal og Páll Ísólfsson að ógleymendum bróður Kaldalóns, Eggert Stefánssyni. Það hafði verið ein ástæðan til þess, hversu harkalega lækner snerust gegn Jónasi Jónssyni frá Hriflu árið áður, að haðn veitti Sigvalda Kaldalóns héraðslæknisembættið í Keflavík og nágrenni, en læknaflagið hafði aettlað það öðrum. Á meðan Halldór dvaldist í Grindavík, varð ágreiningur með tveimur mónum. Taði annar að hinn renndi hýru auga til konu sinnar, vopnaðist skóflu og braut með henni rúbu í húsi hins. Halldór setti þetta atvik inn í seinni hluta Sölku Völku.“

Sögsusviðið bókarinnar var sjávarpláss á landsbyggðinni og hefði allt eins geta verið Grindavík enda fór svo að þegar sagan var kvíkmynduð tveimur áratugum seinna þá var hún tekin í Grindavík að stórum hluta.

I umsögn um Sölku Völku segir Kristján Albertsson meðal annars:

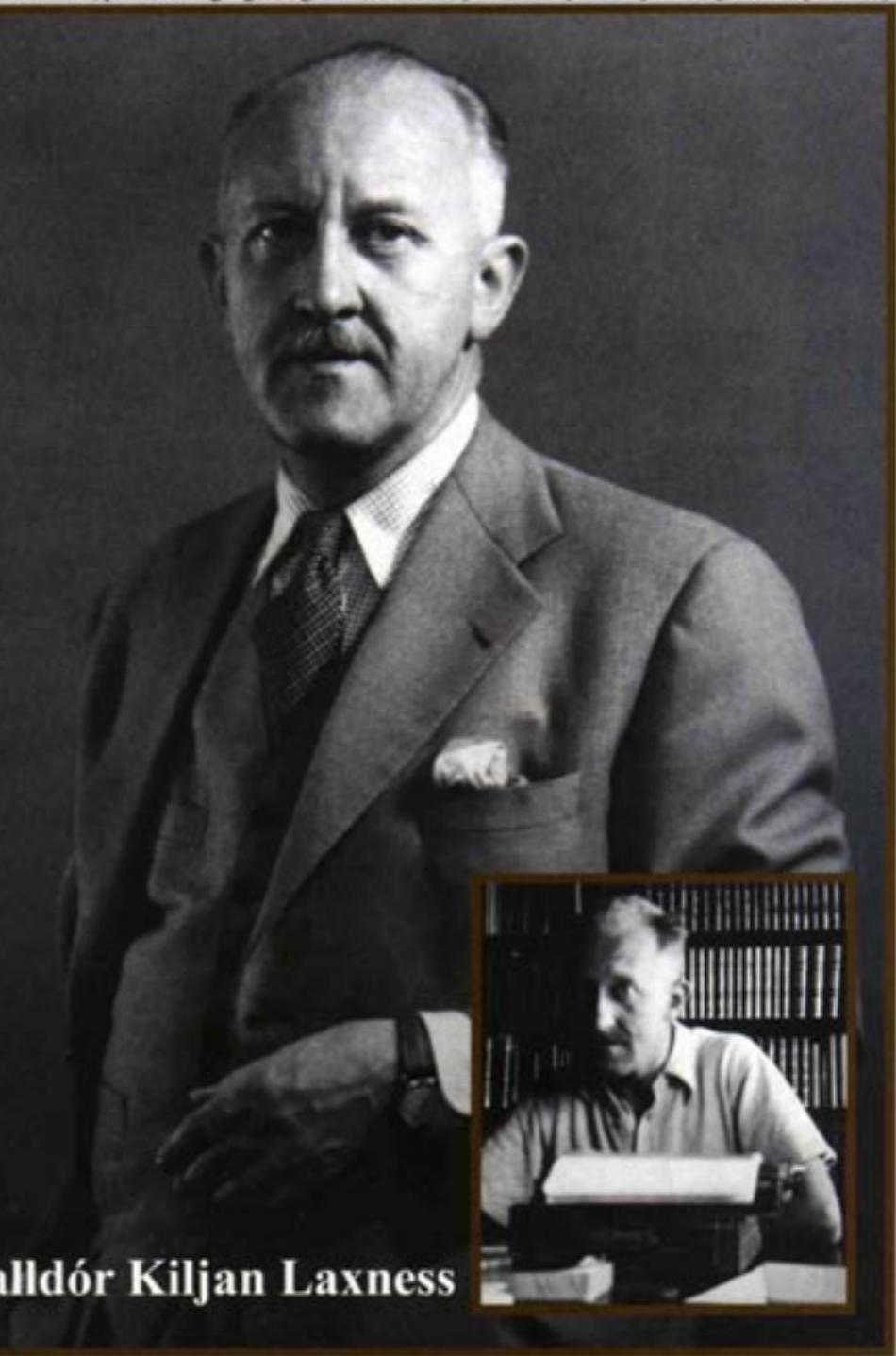
I.

„Einn rosalegan haustdag koma tvær manneskjur í land í litlu sjávarplássi, fátek umkomulaus stúlka, Sigurlina Jónsdóttir, með óskilgetið telpuharn í eftirdragi, Sölku Völku. Þær eru á leið suður, en móðirin svo veik og peningalaus að hún kemst ekki lengra. Þær fá inni í cinni burrabúðinni, hjá gómlu fólk, og það fer svo að þær setjast þar að fyrir fullt og allt.

Lif þeirra er rakið, það verður gangur sögunnar, sá

straumur, sem plássið speglast í, sumar og vetrur. Óseyri við Axarfjörð, lágkúrulegt þorp við úfinn fjörd milli hárra fjalla. Við kynnumst fjölda af baslandi fáteklingum, sem eiga allt undir tveimur voldugum öflum: fiskinum í sjónum og Bogesen kaupmanni, sem á allan fisk, sem á land kemur, og „heldur lifinu“ hverjum einstökum í plássinu með flóknu og visdómsfullu reiknishaldi. En í síðari hluta sögunnar kemur nýr sterkur aðili til skjalanna, nefnilega fólkioð sjálft, verkalýðshreyfingin, kaupfélagsskapur, Bogesen hrókklast burtu og nýr menn taka að féllesta almenning með umboð frá fólkini sjálfi. En einhvers staðar langt úti í framtíðinni hyllir undir nýtt skipulag og betri ævi fyrir alþýðuna við Axarfjörð.

Í þessari sögu hefur Laxness, fyrstur íslenskra skáldar, skapað stóra, mannmarga, áhrifasterka og óvenjulifandi mynd af kjörum og menningu, lifi og

Halldór Kiljan Laxness

Vísir hf. haslar sér völl í veiðumog vinnslu á Nýfundnalandi

- segir Pétur H. Pálsson framkvæmdastjóri Vísir hf.

Eigendur OCI ásamt fulltrúa Vísir og stjórnarformanni FPI. Aftari röð frá vinstri: Blaine Sullivan, Irich Patten og Guðjón Þorbjörnsson. Fremri röð frá vinstri: Ches Penney, Martin Sullivan og Rex Anthony stjórnarformaður FPI.

Vísir hf. er komið í útrás til Nýfundnlands með því að eignast 30% hlut í kanadísku sjávarútvegsfyrirtækinu Ocean International (OCI) og skömmu fyrir síðustu jól var gengið endanlega frá kaupum OCI á útgerðar- og fiskvinnsluhlu Fishery Products International (FPI) sem verið hefur flaggskip sjávarútvegs á Nýfundnalandi með starfsemi vitt og breitt um Kanada auk mikilla umsvifa erlendis. Lætur nærrí að þegar best létt hafi FPI ráðið yfir tæplega tvöhundruð þúsund tonnum af bolfiski á kanadískum veiðisvæðum.

Með kaupunum á FPI eignast OCI allar landvinnslur félagsins, skip, kvóta og veiðireynslu. Sjálfir er OCI fyrir öflugt i vinnslu á humri og snjókrabba og kemur auk þess að veiðum og vinnslu á rækju og fleiri tegundum og er með starfsemi á Nýfundnalandi, Nova Scotia og Prince Edwards-eyju. Starfsemi FPI á Nýfundnalandi byggist mest á veiðum og vinnslu á rækju og hörpudiski, vinnslu á snjókrabba, svo og vinnslu á flatfiski. Veiði og vinnsla á Nýfundnalandi er mjög vertíðarbundin og starfsmannafjöldinn því æði sveiflukennndur, en þúsundir manna koma við sögu hjá fyrirtækinu þegar mest er um að vera. Leitað var eftir samstarfi við Vísir vegna sérþekkingar félagsins á veiðum og vinnslu bolfisks og hafa Vísismenn tekið að sér að byggja upp línuútgerð og saltfiskvinnslu kanadísku fyrirtækisins og freista þess að teygja vinnsluna yfir lengri tíma ársins. Þá fá kanadísku aðilarnir aðgang að sölukerfi Vísir í Suður-Evrópu, Spáni, Portúgal, Ítalíu og Grikklandi í gegnum Seafood Union.

Skip og vinnslur

Að sögn Péturs H. Pálssonar, framkvæmdarstjóra Vísir hf., þá eru meðal þeirra vinnsluhúsa FPI sem keypt voru, tvær rækjuverksmiðjur, tvær krabbaverksmiðjur, eitt kolavinnsluhús og nokkur minni bolfiskvinnsluhús. Þá eru gerð út tvö frystiskip til veiða á rækju og grálfúðu og eitt til tvö frystiskip til hörpudiskveiða. Þá eru gerð út þrjú frystiskip til kolaveiða en að inn er þiddur upp og unnninn í landi. Kvóti félagsins af kolategundinni yellowtail er 14.000 tonn. Þessu til viðbótar höfum við keypt 2 línuveiðiskip sem við eignum eftir að standsetja eins og skipin okkar á Íslandi. Það kemur í hlut okkar Vísismanna að sjá um uppyggingu línuveiða og saltfiskvinnslu að íslenskri fyrirmynnd. Með kaupunum fylgdi 1100 tonna þorskkvóti sem unnninn verður í salt en auk þess vonumst við að geta keypt 1.000-1500 tonn af þorski af smábátum á svæðinu til vinnslu. Saltfiskstöðin sem við setjum á stofn

Erla Ósk Pálssdóttir handleikur lífandi humar í humarvinnslunni á Prince Edwardseyju.

Vísislíðið í Kanada þegar málin voru að klárást.
Standandi frá vintri: Páll yngri, Guðmunda, Pétur, Ágústa og Erla. Sitjandi Páll eldri.

ætti að geta orðið þokkalega stórt og við setjum okkur það takmark að fá eins mikinn þorsk þarna og við missum vegna kvótaskerðingarinnar á Íslandi," segir Pétur Hafsteinn Pálsson frammkvæmdastjóri Visis í samtali við Sjómannadagsblað Grindavíkur.

Visir tvöfaldar veltu sina

Að sögn Péturs er áætluð ársvelta OCI eftir kaupin á starfsemi FPI um 300 milljónir dollara eða um 22,2 milljardar íslenskra króna. Til samanburðar má nefna að ársvelta Visis á Íslandi er 4-5 milljardar króna. Með 30% eignarhlut sinum í OCI er Visir þannig að rúmlega tvöfalta veltu sina, ef nota má slika samlikingu.

„Samningaferlið vegna kaupanna á útgerðar- og fiskvinnsluhlut FPI var baði langvint og flókið. Nú er unnið að því að stilla upp nýju fyrirtæki með starfsfólk frá fjórum fyrirtækjum, OCI, Visi hf, FPI og Clearwater. Ráðnir eru sölumenn, stjórnendur, framleiðslufagfólk auk almennra starfsmanna sem hafa reynslu frá fyrra til dí i saltfiskverkun. Guðjón Þorbjörnsson, starfsmáður Visis, hefur verið meira og minna í heilt að í Kanada vegna þessa verkefnis og hann mun starfa þar ytra áfram nú þegar málid er í höfn. Jafnframt hefur Erla, dóttir min, sem búsett hefur verið í Bandaríkjunum síðastliðin ár, nú þegar flust til Nýfundnlands þar sem hún mun starfa við stjórn fyrirtækisins. Að auki munu aðrir starfsmenn Visis fara vestur til umabundið til að aðstoða við upphygginguna eftir þörfum. Ég reikna með að hér verði um 30-40 manna vinnustáður í fiskvinnsluhúsi í þorpinu Fortune sem hefur verið lokað í 3 ár. Viðnslan verður í upphafi bundin sumarveiðunum en okkar verkefni verður að auka vinnsluna upp í heilsársstarfsemi með því að veiða með sterri skipum eins og við gerum hér heima," segir Pétur og baðir við að snurvoðarskipin sem þegar hafa verið keypt verða mjög óflug þegar þeim hefur verið breytt.

-Hvað kom til að þið réðust í þessa útrás til Kanada?

„Skýringuna má rekja til tengsla Guðjóns Þorbjörnssonar og Olafs Þorsteinssonar bankastjóra Landsbanka Íslands í Kanada. Kanadíska fyrirtækið var að leita að samstarfsemi og fyrir milligöngu Landsbankans varð Visir fyrir valinu. Landsbankinn hefur svo fjármagnad þetta diemi og á heilur skilinn fyrir.“

Með í kaupnum á útgerðar- og fiskvinnsluhluta FPI á Nýfundnalandi fylgir 14.000 tonna kvóti af flatfiskiegundinni yellowtail, en hún ber nán sitt af gulu röndinni á stírlunni. Á íslensku heitir þessi tegund gullsporður eða gullstírla.

Braðurnir Pétur og Páll með Pál fóður sinn á milli sin, utan við OCI.

Margt líkt á Nýfundnalandi og á Íslandi. Þótt FPI, sem Ocean Choice International hefur nái keypt útgerðar- og fiskvinnsluhlutann úr, hafi lengi verið flaggskipið í sjávarútvegi á austurströnd Kanada má fyrirtækið eigi síður muna filið sinn fegri. Þessi risi var settur saman úr fjórum fyrirtækjum árið 1980 og á niunda áratugnum veiddu skip fyrirtækisins 170-180 þúsund tonn af bolfiski árlega, þar af 60-70 þúsund tonn af þorski. Upp úr 1990 hrundi þorskstofninn við Kanada eins og alþekkt er og við tók mikið erfideleikatímabil. Stofninn hefur enn sem komið er ekki nái sér á strik astur. „Við krossleggjum fingur og vonum aðvitað að þorskstofninn hjarni við. En burtseð frá því metum við að svo að talsverð tekifari séu í kanadiskum sjávarútvegi. Það hentar líka Íslendingum ágætlega að vinna á Nýfundnalandi. Við eיגum margt sameiginlegt með íbúunum þar og okkur er mjög vel tekið. Lifsbaráttan og umhverfið er um margt svipad. Ég hlakka til að vinna með þessum nýju samstarfsmönnum okkar í Kanada," segir Pétur Hafsteinn Pálsson.

ALLT Á EINUM STAÐ

Bílaþjónustan

S: 426 7557 - 896 7557

Dekkjaþjónusta

ópið frá kl

Bílaviðgerðir

mán-fim 8-18

Smurstöð

föstud 8-16

Símar 426 7557 - 896 7557

Maggi Sigurjóns

Óskum sjómönum, útgerðarmönum og
fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

TOYOTA Reykjanessbæ

Njarðarbraut 19
260 Reykjanessbær
S: 420 6600 - Fax: 421 1488
þjónustuverkstæði s: 420 6610

Tökum að okkur alla alhliða löðarvinnu
Hellulagnir og fl.

Grindverk ehf

Sími 898-1114

Óskum sjómönum, útgerðarmönum og
fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

Heilbrigðisvörur

K-Matt ehf
Hólmgarði 2
Reykjanessbæ
421-8999
k-matt.is

Óskum sjómönum, útgerðarmönum og
fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

*Sendum sjómönum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi*

Brimrún ehf

Vikurnes ehf
Grindavíkin GK-660

MD-Vélar ehf
Vagnhötiða 12
110 Reykjavík

RH innréttigar ehf

Útvegamanafélag Suðurnesja

Verkalyðs- og sjómannafélag Sandgerðis

Grindin ehf

Reykjaneshöfn

Sveinstaðir ehf
Geirfugl GK-606

Vikurberg ehf
Árni í Teigí GK-1

Sjómannafélag Ólafsfirðar

BESA ehf
Dúddi Gisla GK-48

Söluturninn Vikurbraut 62

Sveitafélagið Garður

Verslunnarmannafélag Suðurnesja

Jens Valgeir ehf
Askur GK-65

Nortern Ligth Inn
Sími 426 8650
& 426 7050

Verkfraðistofa Suðurnesja

Eignamiðun Suðurnesja

Verkalyðs- og sjómannafélag
Keflavíkur

Verk- og tölvubíjónustan ehf
Július Einarsson
Sími 695-8540

Vestmannaeyjahöfn

Sigurður Ó Hilmarsson
Landlilutningar - Skudan
Sími 892 7113 & 840 9351

Bókabúð Grindavíkur

Rafþjónusta Birgirs

Grímsnes ehf

Selháls ehf
Þorsteinn Gíslason GK-2

H.H. Smiði
Bakkalág 20
Sími 894 3079-

Tannlæknastofan
Vikurbraut 62
Guðmundur Pálsson
Sími 426 7321

Hafrannsóknarstofnun
Rannsóknarstöð STAD

TG raf ehf

Gröfuþjónusta
P. Gíslasonar
Sími 893 4343

Farsæll ehf
Farsæll GK-162

Reynt að finna sparnaðarleiðir með öllum mögulegum ráðum

Veiðarfæraþjónustan með tilraunir á rækjutrolli í Hirshals

Hörður Jónsson

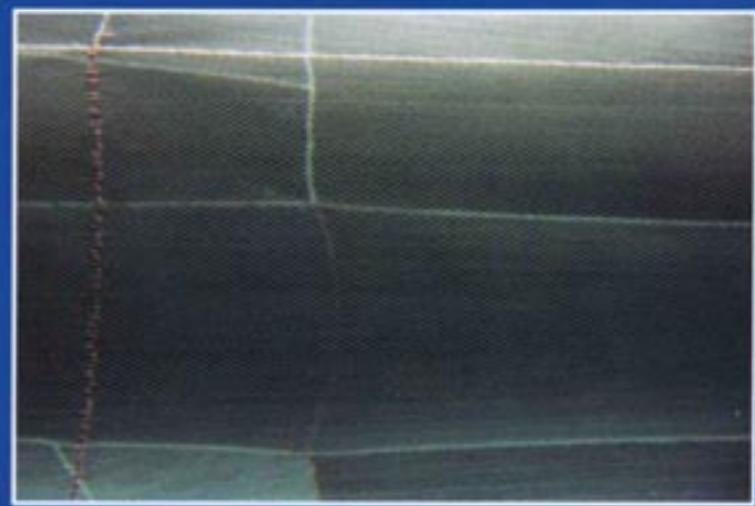
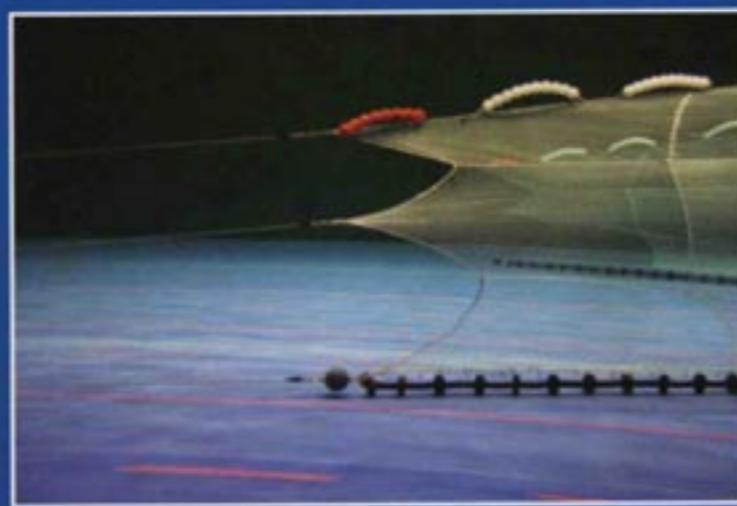
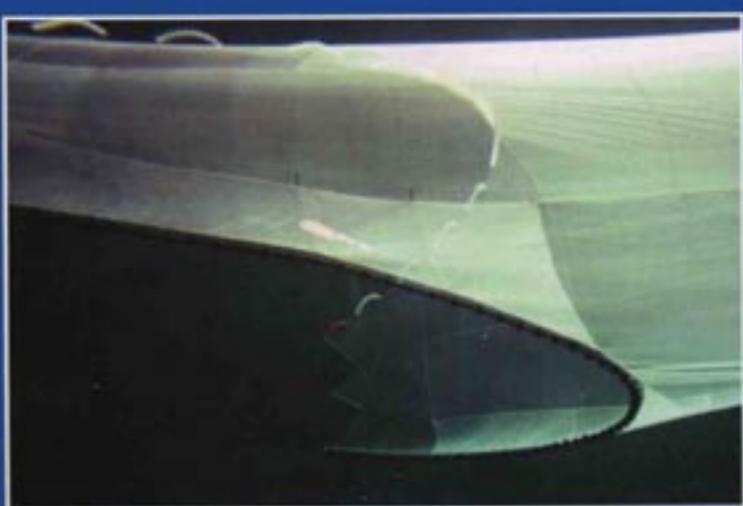
Unnið er að þróun rækjutrolls hjá Veiðarfæraþjónustunni hér í Grindavík fyrir Gunnbjörn IS-útgerðina á Ísafirði sem minnkar verulega togmótstöðuna og sparar þar með umtalsvert oliukostnað. Í veröld þar sem oliüberð hækkar dag frá degi er unnið stifar að því að finna leiðir til að spara og gera veiðina ódýrari á hverjum tima. Útgerðin gerir út tvö rækjuskip Gunnbjörn IS sem áður var Gullþór KE og Kristján Þór EA og Gunnbjörn IS sem áður var

Séð yfir höfnina í Hirshals

„Við setjum það þannig upp í 90° möskena eða þvernet og höldum öllum linulengdum, sem eru eins í báðum trollum. Allar þyngdir eru eins. Þannig er búið til módel sem notað eru í tanknum. Við mælum hvort breidd og hað helst jafnframt því sem við mælum móstöðu á toginiu,” segir Hörður og baetir við að eins og tilraunin komi út núna er um 6% minni togmótstaða en í gamla trollinu sem þýdir mikinn sparnað.

„Í ljósi þessara niðurstaða þurfli að setja trollið upp í réttir sterð til að stunda tilraunaveiðar á rækjuslöð til að sjá hvernig rækjan bregst við breyttu trolli og hvort hún skilar sér aftur í poka. Við hjá Veiðarfæraþjónustunni ásamt útgerðinni óskuðum eftir því við forrāðamenn Hafrannsöknaðarinsar á Ísafirði að stofnunin legði þessu lið og myndaði fyrir okkur viðbrögð rækjunnar við veidunum en því miður höfðu þeir engan áhuga á að leggja verkefnið lið,” segir Hörður og baetir við að samt hafi verið ákvæðið að halda áfram með verkefnið og setja

Trollið að setjast í tilraunatankinum og glöggt má sjá á síðstu myndinni hvernig 90° möskvinn opnast

Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvikingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn

Hafnargötu 7 - 240 Grindavík - Tel 426 9966

 FURUNO Brimrún
Hólmaslóð 4 · Reykjavík · Sími 5 250 250

Óskum sjómönum, útgerðarmönum og
fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

Vagnhöfða 10 - Sími: 567 3175
GSM: 897 5741 - Fax: 587 1226
frysti@islandia.is

Sendum sjómönum, fiskvinnslufólki
og öðrum Grindvikingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn

Höfum opnað Fasteignasölu Reykjaness
að Víkurbraut 27, gamla Rafborgarhúsinu.
Óskum eftir öllum tegundum eigna á skrá.

Verið velkomin

FASTEIGNASALA
REYKJANESS

Reynir Þorsteinsson

Löggiltur Skipa-, Fyrirtækja- og Fasteignasali

Astriður Jóna
Sölufulltrúi
S: 533-4455
Gsm: 863-7272

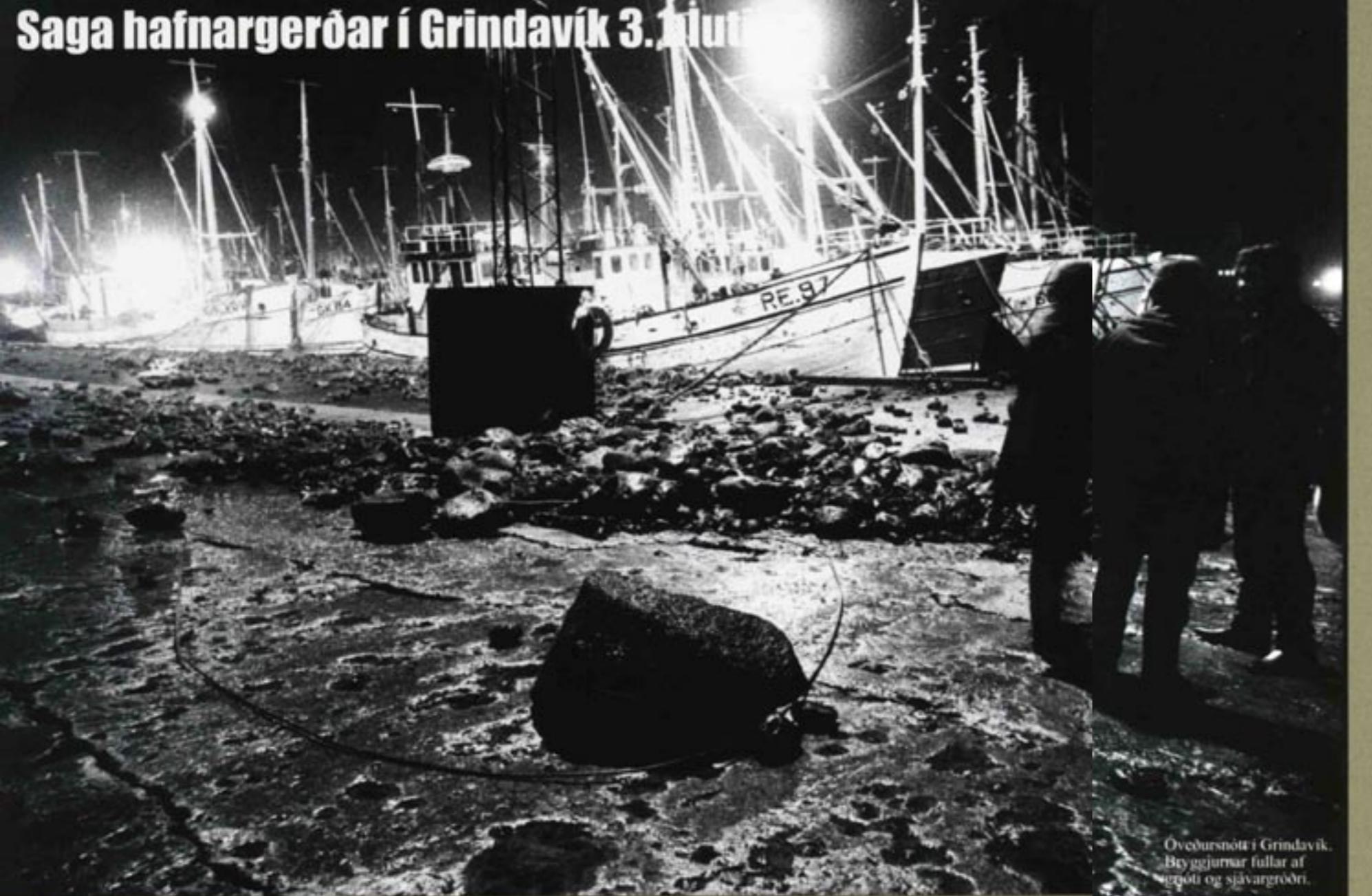

Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvikingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn

Veitingahúsið Brim - Hafnargötu 15 - 240 Grindavík - s: 426 - 8570

Saga hafnargerðar í Grindavík 3. hlut

Oveðursnott í Grindavík.
Byggjurnar fullar af
grjóti og sjávargröðri.

Skuldabaggi vegna byggingu Eyjabakka íþyngdi í fjölda ára

Kristinn Benediktsson tók saman

Á síðustu verið vorið 1970 var landað eins og framkvæmdir stóðu í júni 1970. meira af bolfiski í Grindavík en nokkrum öðrum stað í landinu eða 41,1 þús. lestir (í Vestmannaeyjum ca 39 þús. lestir). Virtist hafa gengið særilega að halda þeim mikla aðkvæði, enda kvartanir ekki borist svo vitað sé og þannig talin lifhöfn, þegar inn er komið," þannig lýkur Magnus Konráðsson óðrum hluta greinar sinnar og nemur staðar

Áætlun

Kostnaður

- 1) Dýpkun í rennu og Hópi 2.800, 000 millj. króna.
- 2) Bryggja með 185 metra viðlegukanti ásamt tilheyrandi grjotgörðum 7.500, 000 millj. króna.
- 3) Dýpkun við sömu bryggju með sprengingum 1.400, 000 millj. króna.
- 4) Skjólgarður á Rifi 700, 000 þús. króna.
- 5) Skjólgarður utan hafnargarðs 600, 000 þús. króna.

Samtals: 13.000.000 millj. króna.

Þó að ekki hafi verið farið eftir áætlun, þá bar hún þess vott að mikill hugur var í

Grindvikingum að gera höfina sem besta, þó svo að kostnaðurinn yrði mikill. Til að gera langa sögu stutta verður farið fljótt yfir þær framkvæmdir sem gerðar voru í Grindavíkurhöfn 1962 – 1970.

Á vertiðinni 1962 bar svo til að mikil sjávarflöð kom í Grindavík ásamt brimi. Flöð þetta var eitt hið mesta, sem komið hafði í langan tíma. Fóru allar bryggjur á kaf og feikn af grjóti og möl barst yfir skjólvegg hafnargarðsins. Fór sumt inn fyrir garðinn svo sumt minnkaði en meginhlutinn staðnemdist á garðinum sjálfüm, sem varð ógreiður yfirferðar. Út frá þessu vaknaði sem vonlegt var áhugi heimamanna fyrir úrbónum, sem fölst í smiði skjólgarðs utan hafnargarðs. Hófst verkið um vorið 1962. Steypur var um 100 m langur skjólgarður 100 m utan hafnargarðs og samsíða honum. Kostnaður við verk þetta nam um 800.000 kr. Árið 1963 var hafist handa að byggja fyrirstöðugarða við Hópið. Í kjarna gardanna var notað hraungrýti sem tekið var suðvestan við kauptúnið en grjót í kápu gardanna var tekið úr Stapa og nágrenni og var talið að í gardana hafi farið um 43.000 rúmmetrar af grjóti. Lengd gardanna varð ca. 455 m og kostnaður við framkvæmdir um 1,3 millj. kr. Næsta sumar var svo gerður skjólgarður á eiðinu austan rennunar og var lengd hans nálagt 420 metrar. Kostnaður við skjólgarðinn nam um 3,8 millj. kr.

Eins og áður var skýrt frá, var gert ráð fyrir að gera opna bryggju fram á grjótfláa fyrirstöðugarðanna. Í áætlun var gert ráð fyrir að bryggjan yrði úr harðviði. Þegar til kom, vildi hafnarnefnd ekki fallast á þessa gerð, heldur vildi hún að stálpli yrði eingöngu notað, og var að lokum fallist á það. Vinna við verkið hófst í október 1964 og var gert ráð fyrir að verkinu lyki í janúar 1965, svo not yrði að því næstu vetrarvertið, en mikil vontun var á viðlegurumi fyrir hinn vaxandi bátaflota.

Seinkun varð á verkinu af völdum frosta, en þratt fyrir það varð hafnarkakkinn nothaefur um miðjan mars 1965. Haustið 1966 var gerður vegur meðfram landi frá hinni nýju uppfyllingu að vesturbryggju Höpsins, lengd hans var um 120 m og breidd 8 m. Skyldi hann tengja eldri hluta hafnarinnar við hinn nýja. Ennfremur var svæðið milli vesturbryggju og lands fylt upp og þurfti um 9000 rúmmetra af fyllingarefnii, sem var hraungrýti, auk um 2000 rúmmetrum í veg. Árið 1967 til 1968 var haldid áfram að vinna að lengingu stálplins, en framkvæmdum við það var haett 1965 sakir fjárskorts. Verkinu lauk ekki að fullu fyrr en 1969 og var viðlegubakkinn þá orðinn 276 metrar. Kostnaður við viðlegubakkann allan var um 8,37 millj. króna og er dýpkun ekki talin með. Bryggjurými í höfninni var árið 1970 um 560 metrar samtals. Hér á eftir kemur yfirlit yfir skiptingu þess:

1. Hafnarkakkinn nýi, dýpi 4-4,5 metrar, lengd 276 metrar.
2. Hafnargardur með þverbyggju, dýpi 3-4 metrar. Lengd 185 metrar.
3. Vesturbryggja, dýpi um 2 metrar. Lengd 74 metrar.
4. Kviavikurbryggja, dýpi 0-2 metrar. Lengd 25 metrar.

Þáttaskil í Vestmannaeyjagosi

Í janúar 1973 braust út eldgos í Vestmannaeyjum þannig að vertíðarflofi Eyjamanna fór á vergang um nánast tveggja ára skeið eða lengur. Framkvæmdir við Grindavíkurhöfn urðu geysimiklar eftir 1969 og má segja að þær hafi náð hámarki á árunum

éðilegum endingartíma er lokið.

3. Smábátakvi í austurhöfninni.

Þegar hér var komið sögu vildu menn meina að aðstæður í höfninni væru tiltölulega góðar og margir töldu Grindavíkurhöfn vera eina þá öruggstu báthöfn á landinu.

Á næstu árum var lögð áhersla á smávídahl en á Miðbakka reis bæði isverksmiðja og Fiskmarkaðshús þar sem hafnarvítin komin í nýtt húsnæði auk þess sem starfsmenn hafnarinnar fengu vinnumástöðu enda hafið hún verið mjög þágborin.

Í Morgunblaðinu 26. maí 1987 birtist þessi frétt sem endurspeglar alveg ástandið við höfnina á þeim tíma þar sem lánið vegna uppbyggingu Eyjabakkans var orðinn sá þungi baggi sem sagt var frá hér að framan:

„Alvarlegt ástand vegna fjárveltis hafnarinnar vantar liðlega 100 milljónir króna“

„Ein virkasta höfn landsins, Grindavíkurhöfn, má þola fjárvelti af hálfu rikisvaldsins,“ sagði Bjarni Þórarinsson hafnarstjóri í Grindavík er fréttaritari Morgunblaðsins leitaði upplýsinga hjá honum vegna viðgerðarvinnu sem er hafin við Grindavíkurhöfn, nánar tiltekið Kviabryggju.

„Á þessu ári þarf að framkvæma fyrir 5 milljónir króna, viðgerðir og nýsmiði. Af því koma 2,4 milljónir króna frá ríkinu en við verðum að leggja afganginn fram sjálfsir úr hafnarþjóði. Kviabryggja var byggð fyrir 22 árum án landveggs. Fyllt var að henni með grjóti, sem hefur sigið fram svo full þörf er á

1973 og 1974 vegna náttúruhamfaranna í Heimaey.

Eftir að gosinu lauk voru margir Eyjabátar gerðir út frá Grindavík, meðan ekki var röð frá Eyjum og varð það til þess að ráðist var í miklar framkvæmdir við höfnina. Árið 1973 í byrjun eldgossins í Vestmannaeyjum var byggð viðlegubryggja við Miðgarð. Framkvæmda-áætlun við hafnargerð í Grindavík fyrir árið 1973 var eins og hér segir:

Dýpkun hafnar kr. 8 milljónir.

Bekja á austurkajann kr. 5,2 milljónir, er þá gert ráð fyrir 7 + 250 rúmmetrum af steinsteypu og 13 + 250 rúmmetrum af malbiki, 75 metra stálþilsbakki í austurhöfninni kr. 10 milljónir, en honum var svo frestað til ársins 1974.

Samtals gerir þetta 23,2 milljónir króna og greiddi ríkið aðeins 40% af þekjunni og stálþilinu.

Fyrirhugað var árið 1974 að alþingi samþykkti ný hafnarlög sem hefðu orðið til þess að hlutur ríkisins yrði 75% af kostnaði við þessar

1. Dýpkun hafnar og innisiglingar samkvæmt nánari áætlun.

2. Eyjabakki verði endurbyggður að undangenginni nákvæmari athugun á honum. Komið hefur í ljós að timbríð i bakkanum er fuið, löngu áður en

endurbótum enda undirviðir bryggjunnar góðir. Þetta verk kostar 2 milljónir króna. Þá þarf að endurnýja þekju á Miðgarði en það daemi er enn óutreknað. Að lokum verður smiðuð sjósetningarbraut fyrir björgunarbátinn Odd V. Gislason auk þess sem framkvæmdir eiga að hefjast við smábátahöfn.

Ófremdarástand ríkir hinsvegar í dýpkunarmálum hafnarinnar sem er orðin mjög brýn. Við höfum miklar óskir en þær eru því miður fjarlægur draumur, þar sem engir peningar eða tækji til slikra framkvæmda eru til. Eyjabakki, bryggjan sem byggð var í Vestmannaeyjagosinu, er ekki á dagskrá vegna peningaleysis þó burðarviðirnir í henni séu ónýttir. Búið er að eyða 2 milljónum króna í viðgerðir en synt er að hún grotnar niður vegna aðgerdaleysis. Við höfum enga skýringu á þessu endingarleysi aðra en þá að viðurinn hafi verið óvandaður þó hann atti að vera flavarinn í gegn,“ sagði Bjarni.

„Fjárveitingar af hálfu rikisvaldsins eru í engu samræmi við þá þörf sem hér ríkir og því síður þá verðmætaskópun sem þessi höfn skapar. Lætur næri að þurfí minnsta kosti 100 milljónir króna til dýpkunarframkvæmdanna og viðgerðanna á Eyjabakka til að höfnin sé í því ástandi að sinna umferðinni sem um hana fer.“

Nýr hafnsögubátur

Eitt mál var brýnt og hafið verið svo til mangra ára og hvildi eins og mara á hafnarstjórn bæjarins í fjölda ára. Hafnarstjórin hafði um ómunatið orðið að láta hina og þessa báta skutlast með sig út í fraktskipin sem á þessum

árum voru nokkuð mörg, aðallega vegna útskipunar á fiskafurðum eða losunar á saltförmum, þar sem enginn hafnsögubátur var

Úr sögu byggðar og sjósóknar í Grindavík

Landnám

Grindavík hvílti við sunnanverð-

Byggðin fram á 19. öld

byggðarinnar hafi eyðið í eksum-
brotum á fyrstu óldum byggðar í

til hjá bænum.

Í mars 1988 næstist úr er Grindavíkurhöfn fær

hafnsögubát eins og sagði í frétt í

Morgunblaðinu 2. mars það ár. Keypur var

hafnsögubáturinn Haki frá Reykjavíkurhöfn

sem þar hafði verið í þjónustu síðan 1947 og

var enn í mjög góðu standi með 350 hestafla

Cummingsvél og gat nýst vel sem dráttarbátur

ef þær aðstæður sköpuðust.

Báturinn var skýrður Villi i höfuðið á Vilmundi

beitnum Ingimundarsyni, hafnarverði, en það

var ekkja Vilmundar heitins, Valgerður

Borvaldsdóttir sem gaf hinum nýja hafnsögubátu

nafnið einn kaldan vetrarmorgun í

Grindavíkurhöfn að viðstöddum hafnarnefndar-

mönnum og bæjarstjórn.

Í stuttari neðu sem Guðmundur Guðmundsson,

formaður hafnarnefndar hélt, kom fram að

Vilmundur hefði þann rösku áratug, sem hann

var hafnarvörður, sýnt höfnið mikla umhyggju

og rækt og því vel við hafið að nefna bátinn í

höfuðið á honum.

„Það var orðin full þörf að höfnin eignaðist

óflugan hafnsögubát því hér ríkti

ófremdarástand. Þurft hefur að notast við hinar

og þessar trillur í gegnum árin þegar taka átti

Þéð frá Miðgarði yfir á Eyjabakka.

Grafð fyrir landvegg við Svirabryggju.

Viðgerðarvinnu hafin við trúverkið á bryggjum í Grindavík.

kaupskip inn og út úr höfninni og skapaði það mikil oöryggi," sagði Guðmundur þennan kalda vetrarmorgun fyrir tuttugu árum.

Síðan segir enn í Morgunblaðið 24. júní 1988:

Hafnarbætur fyrir 35 milljónir við Grindavíkurhöfn í sumar

„Miklar endurbætur eru hafnar á viðlegukantinum austan við stálþilið á Miðgarði í Grindavíkurhöfn. Viðlegukanturinn sem byggður var í Vestmannaeyjum er löngu orðinn ónýtur af ótimabeerum fíua. Verður hann allur rifinn, alls um 70 metrar að lengd, og endurnýjaður með harðviði sem hefur sama endingartima og stálþilin. Áætlaður kostnaður við þessu viðgerð og flotbryggju sem búið er að koma fyrir í austurhöfninni er alls um 35 milljónir króna.

Að sögn Bjarna Þórarinssonar hafnarstjóra var mesta mildi að þessi viðlegukantur skyldi ekki gefa sig í verslu veðrum undanfarna vetur svo fúinn var hann orðinn. „Nú verður steyptur upp landveggur allan kantinn og fyllt upp að, en hinum megin verður reistur nýr viðlegukantur úr harðviði. Í vor var gerð bragarbót á aðstöðu fyrir sinábáta í austurhöfninni er komið var fyrir flotbryggju í þrem sjö metra einingum sem gefur viðlegurými upp á 42 metra, auk þess sem gengið var frá vegspotta þarna að. Áætlaður heildarkostnaður við hafnarbæturnar hér í Grindavíkurhöfn í sumar er um 35 milljónir króna," segir Bjarni.

Verktaki við þessar framkvæmdir er Ívar Þórhallsson smiður, en hann hefur séð um viðhald og endurbetur í höfninni undanfarin ár."

Heimildaskrá:

- Eiríkur Alexandersson: „Grindavík. Ágrip af sögu og staðarlysing.“
- Bjarni Sæmundsson: Andvari XXII. (1987).
- Landnám Íslands. Safn til sögu þess 1. bindi Rv. 1935.
- Magnús Konráðsson: Saga hafnagerðar í Grindavík. Fjölnit 1970.
- Í þessum kafla er mikil stuðst við heimildir sem fengnar eru úr grein eftir Jón Allanson, sagnfræðing, sem birtist í Timaritinu Ægi árið 1985 og

Viðgerðarvinnu hafin við tréverkið á Eyjabakka.

Simi þjónustudeildar 535 6660

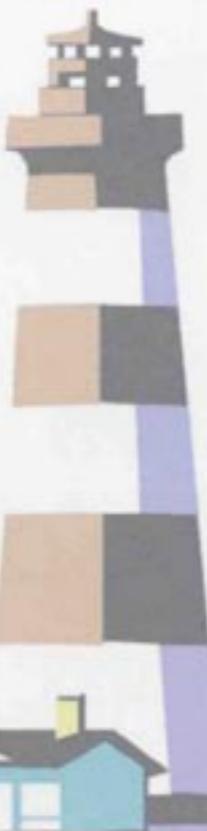
Klæddu þig vel
www.66north.is

66°
NORDUR

*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

Báran verslun

Óskum sjómönum
og fjölskyldum
þeirra til hamingju
með daginn.

Rifandi kráarstemning
Góður matur:
m.a. fiskur, pizzur, grill,
léttir réttir, kaffi ofl.
Boltinn - breiðtjald
Alhliða veislubjónusta

Allur björgunarbúnaður sem þarf um borð

Starfsláðvar ísfall og ísnet:
• Ísnet Akureyri - Fiskitangi
• Ísfall / Ísnet Hafnarfjörður - Óseyrarbraut 28
• Ísnet Hornafjörður - Ófleigstanga
• Ísnet Husavík - Uppgráði
• Ísnet Sauðárkrúkur - Háeyri 1
• Ísnet Vestmannaeyjar - Flotum 19
• Ísnet Þorlákshöfn - Óseyrarbraut 28

WWW.SALTHUSID.IS

SALTHÚSID RESTAURANT
STAMPHÓLSEVGI 2
240 GRINDAVÍK
SÍMI 426 9700

• Ertu búinn að vera á sjónum
í eitt ár eða meira?
• Langar þig að fara á
námskeið eða í
skóla?

Átt þú rétt á styrk?

Sjómennt er fræðslusjóður sjómanna og útgerðarfyrirtækja. Félagsmaður, sem unnið hefur í a.m.k. 12 mánuði skv. kjarasamningi SA/LÍÚ við Sjómannasamband Íslands, hjá útgerðum innan LÍÚ, og greitt til aðildarfélags Sjómenntar á þeim tímum á rétt á studningi til starfsnáms.

Samtök atvinnulífsins (SA), Landssamband Íslenskra útvegsmanna (LÍÚ) og Sjómannasamband Íslands (SSI) standa að Sjómennt.

Nánari upplýsingar: www.sjomennt.is • sjomennt@sjomennt.is

LANDSSAMBAND ÍSLENSKRA ÚTVEGSMANNA

Sjómennt

Sjómennt • Fjöltækniþóta Íslands • Háteigsvegi • 105 Reykjavík • Sími 522 3300 • Fax 522 3301

Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki
og fjölskyldum þeirra
bestu kveðjur
á sjómannadaginn

PROMENS
sæplast plastker og bretti

Bjóðum upp á allar stærdir og gerðir á ruslagánum, bæði til langtimaleigu með reglulegri losun eða til einstakra timabundinna verkefna

Hópsnes byður fyrirtækjum upp á losun á jarni og endurvinnaðum hlánum endurgildislaus.

Getum einnig flutt vinnuveilar og bíla að löjtum og öruggan málta

Aðrar upplýsingar og tilgangi í sími 623 1110 eða 623 2719

HÓPSNES
www.hopsnes.is

Djúpsteiktur Portúgali að hætti Brim, veitingahúss

„Ég ætla að gefa þér uppskrift i blaðið af geysvinselum saltfiskrétti hjá mér í húsinu.

Þetta er djúpsteiktur saltfiskur að hætti Portugal og eru útlendingarnir mjög sölgnir í hann,“ segir Þórarinn Sigvaldason, veitingamaður, sem hefur rekið Brim, veitingahús, ásamt eiginkonu sinni, Jóhönnu Jóhannesdóttur, undanfarin fjögur ár.

„Ég salta sjálfur,“ segir Þórarinn og bætir við að hann kaupi þorskflök sem hann saltar í mánuð. Fiskurinn er þá orðinn brimsaltur og staðinn eins og Portugalinn segir.

„Þá útvatna ég fiskinn í fjóra sólarhringa þannig að hann haldi rétt aðeins saltfiskbragðini. Ekkert krydd er notað. Fiskurinn er skorinn í bita með roðinu, velt upp úr hreinu ókryduðu hveiti og djúpsteiki hann upp úr ÍSÍÓ 4 oliu. Steiki hann vel eða í um 10 minútum í heitri oliu. Má steikja á snarkheitri pönnunni þannig að hann verður stökkur,“ segir Þórarinn og er í óðaðnum að skera niður í meðlætið.

Meðlæti:

1 laukur

2 hvítlausrif

1 tómatur

½ eggaldin

½ kúrbítur

1 agúrka

paprika

svartar ólivur

Grænmetið saxað niður og steikt á pönnu úr olívuoli. Best er að það sé vel léttsteikt (5 minútum á pönnu). Má saxa með þessu ferskt spinat. Þá er það tilbúið.

Söðnar kartöflur. Má sleppa út af grænmetinu.

Fjórtleg sósá:

4 matskeiðar hvítvin

3 matskeiðar humarkraft

2 dl jurtarjóma eða venjulegan

1 fisktening (kraft)

smávegis vatn

Soðið saman, hitað í pönnu eða í potti.

Marineraður skötuselur

Sveinn Eyjörð Jakobsson, matsveinn á Farsel GK býður lesendum upp á góða marineringu fyrir fisk en hann hefur verið fjölda ára matsveinn um borð í Farsel GK.

marinerast í um two tima. Vökvinn sigtaður frá og geymdur í sósugerð.

Fiskinum er nú velt upp úr eggjahráru og þá hveiti.

Steikt á vel heitri pönnu í oliu.

1kg skötuselur eða hvaða tegund sem er.

5 msk terryaki sósá.

2 msk soyasósá.

1 msk minced garlic frá Blue dragon.

1 msk ginger.

1 msk hakket koriander,

Blandist saman og marineringin verður til.

Skötuselur skorinn langsum og hryggurinn tekinn úr, síðan eru stykkin skorin í bita og látin

Matsveinninn á Tómasi Þorvaldssyni GK, Pétur Matthiasson, tekur vel á móti tiðindamanni Sjómannablaðsins þegar falast er eftir uppskrift í blaðið og býður honum að koma niður í matsal. Báturinn er að koma úr röðri með góðan afla og það er létt hljóðið í mannskapnum.

„Það er eitt sem þarf að vera til á hverju heimili þar sem eldaður er matur. Veistu hvað það er?“ segir Pétur og hlær.

-Hvað er það? spyr ég án þess að giska. Pétur er með eitt hvað sérstakt í huga.

„Froðueyðir! Glas af froðueyði fierðu í Ámunni í Reykjavík og ef þú notar hann þá sýður aldrei upp úr pottunum hjá þér. Þú notar 1 matskeið í 25 litra af vatni og þarf aldrei að vera hnreddur um að sjóði upp úr hvað sem þú ert að elda, súpukjöt, saltkjöt eða hvaða fisk sem er og þú

sýður,“ segir Pétur um þetta heimilisráð sem hann lietur fljóta með uppskriftinni.

Bókuð langa

3-4 kg lönguflök fyrir 10 manns, roðflett og skorin í lítlu bita.

Bitunum ráðað í eldfast móti. Göð hvítlaukssosa lögðuð, út í hana má hella frosnu blönduðu grænmeti og henni síðan hellt yfir fiskinn í eldfasta mótinu. Ostur rifinn yfir og bakað við 200°C hita þar til rétturinn er tilbúinn.

„Hvað lengi? Ég tek aldrei tíma. Finn þetta á mér,“ segir Pétur og bætir við dýrindis sjávarréttasúpu.

Sjávarréttasúpa

Í súpu fyrir 10 manns er notaður 1 pokí, 200 gr hörpuðiskur og 1 pokí, 200 gr blandaðir sjávarréttir. 200 gr keiluflök, roðreinsuð og skorin í lítlu bita og sett út í

2 litrar af vatni soðnið upp og sett í hana

1 matskeið kjótkraftr

1 matskeið grænmetiskraftr,

2 teskeiðir sitrónpipar

soðið saman og þykkt með hvítum sósujafnara. Að því loknu er hún þynnt með ½ litra rjóma og ½ litra matreiðslurjóma (má nota rjómaduft fyrir kaffi, fæst í Bónus).

1 matskeið af smjöri gerir súpuna flaujelsmjúka. Borin fram með heitum brauðsnúðum.

Langa bókuð í hvítlaukssósu

Karryfiskur góður og fljótle

- frá Magnúsi E. Arthúrsson á Sturlu GK

1200 gr fiskflök, roð- og beinhreinsuð.

4 dl hrísgjón.

4 dl súrmjólk

8 msk léttmæjónes

4 tsk karry

salt

1 stk rauðlaukur

200 gr sveppir

6 msk rifinn ostur

Aðferðin:

Sjóðið hrísgjónin eftir leiðbeiningum á umbúðum, hrærið saman súrmjólk, mæjónes, karry og salt.

Hrærið mæjónesið vel fyrst svo það verði ekki kekkjótt.

Setjið soðin gjónin í smurt ofnfast fat.

Skerið fiskinn i bita og raðið honum yfir hrísgjónin og stráið salti yfir. Snejðið sveppina og dreisíð þeim yfir.

Flysið rauðlaukinn, saxið smátt, stráið yfir og hellið karrysósunni yfir réttinn.

Bakið í miðjum ofni við 200°C í um 30 til 40 minútur.

Stráið osti yfir réttinn og bakið áfram þar til osturinn hefur fengið fallegan lit.

Uppskriftin er fyrir 6 til 8 manns.

Verðið ykkur að góðu.

Morgunblaðið 27. maí 1993:
Steinsnar frá höfninni í Grindavík, við Hafnargötu 9, stendur hvitt, látaust, einlyft hús, sem á stendur Sjómannastofan Vör. Þeg er ókunn i plássinu, en heimamaður, sem með mér var í fóð, mælir með staðnum: „Hérna færðu góðan fisk.“

Pegar inn er komið heilsar hress náungi á kokkafötum og býður okkur velkomin.

Klukkan er rúmlega eitt á fimmtduegi. Adeins einn viðskiptavinur situr í salnum og er að ljúka við kaffið sitt. Hádegisstraffikin er að mestu yfirlaðin og við pöntum rauðsprettuflök að hætti hússins og pilsner með.

Í eldhásinu ræður Sigurgeir Sigurgeirsson ríkjum og hefur gert í taep 4 ár, er hann tók reksturinn á leigu af Sjómannafélagi Grindavíkur. Áður var hann með mótmeyti Fiskaness og þar áður var hann kokur á Grindviking GK 606.

Í hádeginu á hverjum einasta degi tekur Sigurgeir á móti heilum rútubilaförmum af „túrhestem“ eftir bað í Bláa lóninu.

„Hingað koma allt upp í 140 manns í senn. Þeg býð baði upp á fisk- og kjöttrétti, en útlendingarnir vilja heldur fisk. Og þar sem Grindavík er sjávarútvegsbær, er tilhlyðilegt að leggja áherslu á góðan fisk. Vinselast er rauðsprettan, löða og gufusodin ysa. Einnig hef ég verið að prófa mig áfram með tindabikkju, sem hingað til hefur ekki verið talin mannamatur, en er mjög góð, t.d. pönnusteikt með sósu,“ segir Sigurgeir.

Að afloknum ljúffengum hádegisverði félst Sigurgeir á að gefa Daglegu lífi Morgunblaðsins uppskrift, sem hann segir að hver meðaljón í matargerð fari létt með að útbúa. Hann frábað sér að nefna mæleininger og baetir við:

„Það er adeins tilfinningin, sem ræður í minni matargerð.“

Rauðsprettuflök með núðlum:

rauðsprettuflök

hveiti

jurtakrydd

smjör, smjörliki eða olia

Hveiti og jurtakryddi blandað saman, flökunum velt upp úr blöndunni og léttsteikt á pönnu í

Steinsnar frá höfninni í Grindavík, við Hafnargötu 9, stendur hvitt, látaust, einlyft hús, sem á stendur Sjómannastofan Vör. Þeg er ókunn i plássinu, en heimamaður, sem með mér var í fóð, mælir með staðnum: „Hérna færðu góðan fisk.“

Pegar inn er komið heilsar hress náungi á kokkafötum og býður okkur velkomin.

Klukkan er rúmlega eitt á fimmtduegi. Adeins einn viðskiptavinur situr í salnum og er að ljúka við kaffið sitt. Hádegisstraffikin er að mestu yfirlaðin og við pöntum rauðsprettuflök að hætti hússins og pilsner með.

Rauðsprettuflök með núðlum hjá Sigurgeir á Sjómannastofunni

Í eldhásinu ræður Sigurgeir Sigurgeirsson ríkjum og hefur gert í taep 4 ár, er hann tók reksturinn á leigu af Sjómannafélagi Grindavíkur. Áður var hann með mótmeyti Fiskaness og þar áður var hann sem kokur á Grindviking GK 606.

Í hádeginu á hverjum einasta degi tekur Sigurgeir á móti heilum rútubilaförmum af „túrhestem“ eftir bað í Bláa lóninu. „Hingað hafa komið allt upp í 140 manns í senn. Þeg býð baði upp á fisk- og kjöttrétti, en útlendingarnir vilja heldur fisk. Og þar sem Grindavík er sjávarútvegsbær, er tilhlyðilegt að leggja áherslu á góðan fisk. Vinselast er rauðsprettan, löða og gufusodin ysa. Einnig hef ég verið að prófa mig áfram með tindabikkju, sem hingað til hefur ekki verið talin mannamatur, en er mjög góð, t.d. pönnusteikt með sósu,“ segir Sigurgeir.

smjör, smjörliki eða olia eftir smekk.

Núðlur:

núðlur

paprika

rjómagráðostur

Núðlur soðnar ásamt smátt skorinni papriku.

Sett í skál og um það bil 2 msk. af rjómagráðostu yfir. Sett í örþylgjuofn þar til osturinn er braðinn.

Smjör braðt og hvitlaukur settur út í. Grænmetiskrafti (teningi) hrært saman við. Þa er tómatsósa bætt í og síðast rjóma og hvitvini/mysu. Látið sjóða niður. Sósan borin fram heit með rauðsprettunni.

Salat:

Kinakál, tómatar og gúrkur skorið, sett í skál. Salat-sósa gerð úr súrmjólk, syrdum rjóma, appelsinusasa eða óblönduðum djús og steinselju. Hellt yfir salatið.

Soðnar kartöflur bornar fram.

Að sögn Sigurgeirs má nota hvaða fisk sem er í stað rauðsprettu og sósan jafrumframt góð með hvaða fiskmeti sem er.

Jóhanna Ingvarsdóttir.

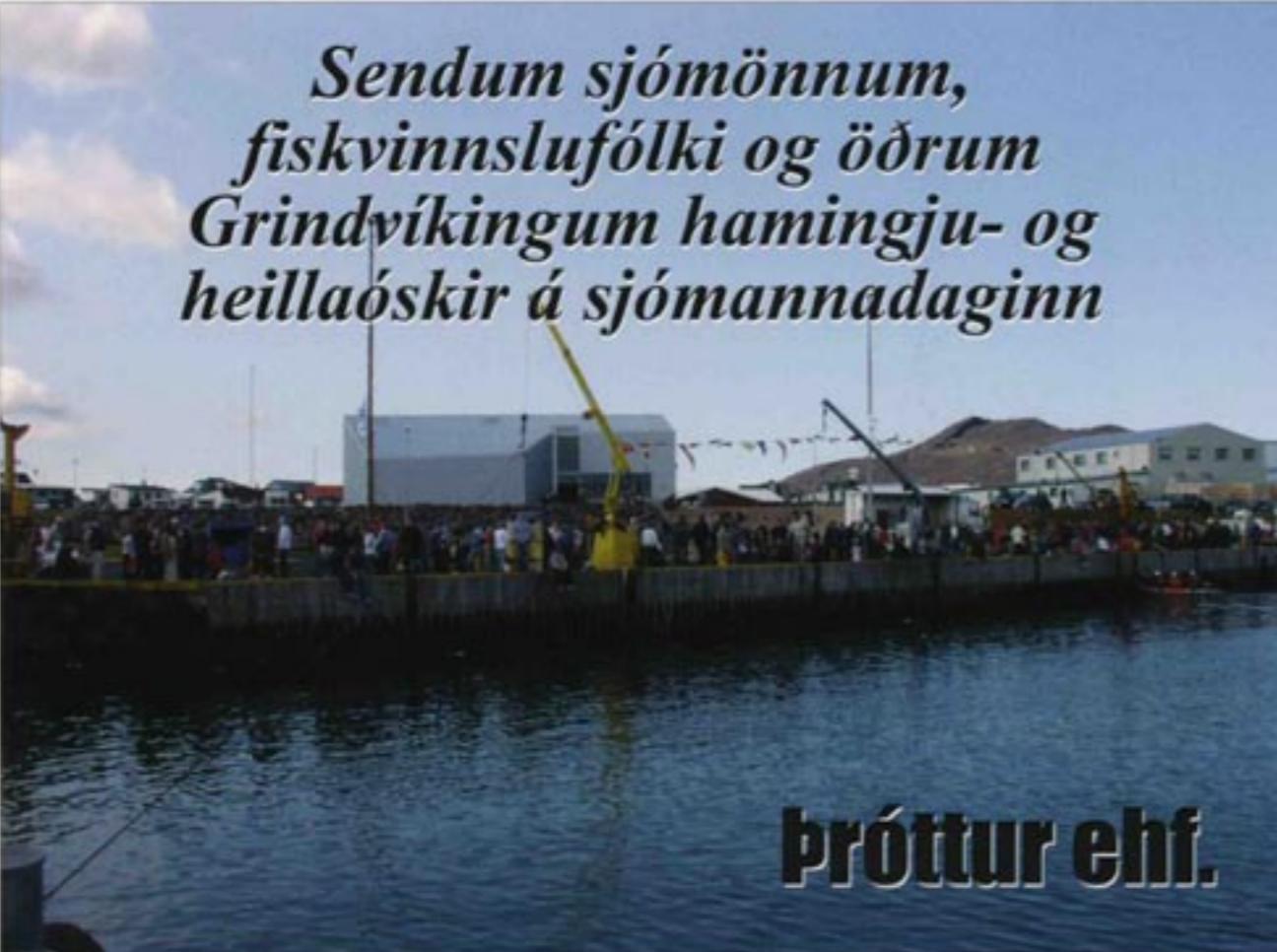
Verkstjóri:
Sími 426 8089

Hákon EA 148
Vörður ÞH 4
Oddgeir EA 600
Áskell EA 48

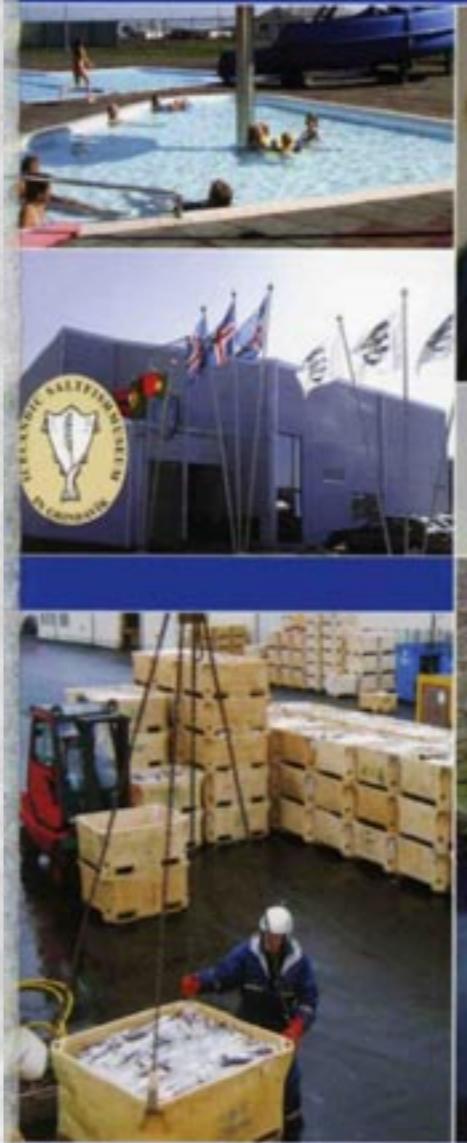
*Sendum sjómönum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

Forstjóri:
Guðmundur Þorbjörnsson

GJÖGUR HF.
Hafnargötu 18

þróttur ehf.

Grindavík... góður bær

WWW.GRINDAVIK.IS

GRINDAVÍK

Ábyrgð
Öryggi
Traust

shell

Traustur grundvöllur samstarfs er örugg leið að árangri

 Skeljungur
Þjónustusími: 444 3100